

F. t. I. om aktiv socialpolitik

Lovforslag nr. L 230. Fremsat den 16. april 1997 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om aktiv socialpolitik**Kapitel 1****Formål og den enkeltes ansvar**

§ 1. Formålet med denne lov er

- 1) at forebygge, at personer, der har eller kan få vanskeligheder ved at fastholde et arbejde, får behov for hjælp til forsørgelse, og
- 2) at skabe et økonomisk sikkerhedsnet for enhver, som ikke på anden måde kan skaffe det nødvendige til sig selv og sin familie.

Stk. 2. Formålet med at give hjælp til forsørgelse er at gøre modtageren i stand til at klare sig selv. Modtageren og ægtefællen skal derfor efter evne udnytte og udvikle deres arbejdsevne, herunder ved at tage imod tilbud om arbejde eller aktivering.

Stk. 3. Modtageren skal ud fra sine behov og forudsætninger have mulighed for indflydelse og medansvar ved tilrettelæggelsen af hjælpen.

§ 2. Enhver mand og kvinde har i forhold til det offentlige ansvar for at forsørge sig selv, sin ægtefælle og sine børn under 18 år.

Stk. 2. Ansvar for at forsørge en ægtefælle ophører ved separation eller skilsmisse.

Stk. 3. Ansvar for at forsørge et barn ophører, hvis barnet selv har ansvar for at forsørge en ægtefælle eller et barn.

Stk. 4. Kommunen giver uafhængigt af forældrenes forsørgelsesansvar hjælp til en gravid datter under 18 år til dækning af de behov, der er en følge af graviditeten.

Kapitel 2**Statsborgerskab og bopæl**

§ 3. Enhver, der opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter denne lov.

Stk. 2. For at få vedvarende hjælp til forsørgelse skal modtageren

- 1) være dansk statsborger,
- 2) være statsborger i en EU/EØS-medlemsstat eller familiemedlem til en sådan og være berettiget til ophold efter fællesskabsretlige regler, eller
- 3) være omfattet af en aftale efter § 4.

Stk. 3. Hjælp til forsørgelse anses for vedvarende, hvis den er ydet i mere end 1 år eller må påregnes at ville vare mere end 1 år.

Stk. 4. Hvis en udlænding, der ikke er omfattet af stk. 2, nr. 2 eller 3, får behov for vedvarende hjælp, afgør Den Sociale Sikringsstyrelse, om udlændingen skal hjemsendes. Sikringsstyrelsen kan dog ikke træffe afgørelse om hjemsendelse efter denne lov, hvis udlændingen med henblik på varigt ophold lovligt har boet her i landet i mere end de sidste 3 år.

Stk. 5. Ved afgørelser efter stk. 4, 1. pkt., lægges bl.a. vægt på,

- 1) om udlændingen er gift og samlever med en dansk statsborger, en flygtning, eller en udlænding, der lovligt har boet her i landet med henblik på varigt ophold i mere end 3 år,
- 2) varigheden af opholdet her i landet,
- 3) helbredsmæssige forhold,
- 4) den familiemæssige og øvrige tilknytning til landet i forhold til hjemlandet, og
- 5) om en person, der har påtaget sig at forsørge udlændingen, overholder eller burde overholde denne pligt.

§ 4. Der kan ved aftale med andre stater eller internationale organisationer gives personer, der ikke er danske statsborgere, ret til vedva-

rende hjælp til forsørgelse under ophold her i landet.

§ 5. Personer, der opholder sig i udlandet, kan ikke få hjælp efter denne lov.

Stk. 2. Kommunen kan dog i særlige tilfælde tillade, at retten til hjælp bevares under kortvarige ophold i udlandet, hvis

- 1) modtageren deltager i aktiviteter, der er led i aktivering eller revalidering efter denne lov,
- 2) modtageren udøver aftalt eller fastsat samvær, som ikke kan foregå her i landet, med egne børn under 18 år,
- 3) modtageren har brug for nødvendig lægebehandling, som den pågældende ikke kan få her i landet, eller
- 4) der i øvrigt foreligger ganske særlige forhold, fx besøg hos en nær pårørende, der er alvorligt syg.

Stk. 3. Det er en betingelse for at bevare hjælpen i udlandet, at opholdet ikke hindrer, at modtageren kan opfylde de almindelige betingelser for hjælp, herunder at den pågældende kan tage imod tilbud om arbejde eller aktivering.

§ 6. Den Sociale Sikringsstyrelse kan bestemme, at en dansk statsborger, som har opholdt sig mange år i udlandet, kan få hjælp til forsørgelse, når hjemrejse derved kan undgås, og andre forhold taler herfor. Det er en betingelse, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har indtægter eller formue, der kan dække det nødvendige behov.

Stk. 2. Hjælpen efter stk. 1 fastsættes på grundlag af en indstilling fra udenrigstjenesten med udgangspunkt i ansøgerens udgifter og levevilkårene i det pågældende land. Hjælpen kan ikke overstige et månedligt beløb, der svarer til folkepensionens grundbeløb med fradrag for eventuelle indtægter.

Kapitel 3

Vejledning og opfølgning

Vejledning

§ 7. Når en person søger om hjælp, skal kommunen straks vurdere, om der er behov for at yde vejledning om, hvordan den pågældende så vidt muligt ved egen hjælp kan klare øjeblikkelige eller kommende økonomiske problemer.

Stk. 2. Vejledningen kan bestå i oplysninger om, hvordan den pågældende kan forbedre mulighederne for arbejde eller uddannelse.

Behandling og vurdering af ansøgninger

§ 8. Kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter reglerne herom i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Når en person har brug for hjælp til forsørgelse i forbindelse med ledighed, kan kommunen normalt gå ud fra, at behovet kan opfyldes ved kontanthjælp og aktivering efter reglerne i kapitel 4.

Stk. 3. Efter lov om retssikkerhed og administration på det sociale område skal kommunen hurtigst muligt og senest 8 uger efter første udbetaling af løbende hjælp vurdere, om hjælp efter kapitel 4 er tilstrækkelig til, at modtageren kan klare sig selv. Vurderer kommunen, at dette ikke er tilfældet, skal den så vidt muligt give andre egnede tilbud, fx revalidering, skånjob med løntilskud eller lign.

Skriftlige planer

§ 9. Kommunen kan ved aktivering lave en skriftlig plan, når den skønner, at det vil fremme en sammenhængende indsats. Planen skal ud fra personens egne ønsker og forudsætninger beskrive mål for arbejde eller uddannelse og fastlægge de aktiviteter, der kan føre frem til målet. Er arbejde eller uddannelse ikke for tiden et realistisk mål, kan planen gå ud på at stabilisere og forbedre personens almindelige livssituation.

Stk. 2. Kommunen skal lave en erhvervsplan, jf. § 50, for en person, der skal modtage hjælp til revalidering.

Opfølgning

§ 10. Kommunen skal løbende følge sager efter denne lov for at sikre sig, at betingelserne for at give hjælp fortsat er opfyldt. Samtidig skal kommunen være opmærksom på, om der er grundlag for at yde andre former for hjælp.

Stk. 2. Kommunen skal foretage opfølgning af en sag, jf. stk. 1, senest 3 måneder efter, at hjælpen er udbetalt første gang, eller sagen har været vurderet efter § 7 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Herefter skal opfølgning ske senest 3 måneder efter, at sagen sidst har været vurderet, eller der

er lavet en skriftlig plan efter § 9. Fristen for at følge op på en erhvervsplan efter § 50 og skånejob med løntilskud efter §§ 71 og 73 er dog 6 måneder.

Kapitel 4

Kontanthjælp og aktivering

§ 11. Kommunen yder hjælp i form af kontanthjælp og aktivering.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få hjælpen,

- 1) at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold, fx i form af sygdom, arbejdsløshed eller samlivsophør,
- 2) at ændringerne bevirker, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, og
- 3) at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser.

Personer under uddannelse

§ 12. Der kan ikke ydes hjælp til personer under uddannelse. Socialministeren kan dog fastsætte regler om, at der i særlige tilfælde kan ydes hjælp til personer under uddannelse.

Stk. 2. Når der ydes hjælp til en person, hvis ægtefælle er under uddannelse, beregnes der ikke hjælp til ægtefællen.

Udnyttelse af arbejdsmulighederne

§ 13. Det er en betingelse for at få hjælp efter § 11, at ansøgeren og ægtefællen ikke har et rimeligt tilbud om arbejde.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få hjælp, at ansøgeren og dennes ægtefælle tager imod et rimeligt tilbud om aktivering eller andre tilbud, som kan forbedre mulighederne for at få et arbejde (beskæftigelsesfremmende foranstaltninger).

Stk. 3. Der kan dog ikke stilles krav om, at ansøgeren eller ægtefællen tager imod arbejde efter stk. 1 eller tilbud efter stk. 2, hvis for eksempel

- 1) det fremgår af en lægeerklæring, at den pågældende ikke kan arbejde på grund af sygdom, eller at der er risiko for, at helbredet forringes, hvis det hidtidige arbejde fortsættes,
- 2) den pågældende har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption efter reglerne i lov om ligebehandling af mænd og kvinder

med hensyn til beskæftigelse og barselorlov mv.,

- 3) den pågældende er nødt til at passe sine børn, og der ikke kan anvises anden pasningsmulighed, eller
- 4) arbejdet omfatter udvikling og fremstilling af krigsmateriel.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1 og 2 gælder ikke for ansøgerens ægtefælle, når ægtefællen modtager en offentlig forsørgelsesydelse, som ikke er betinget af, at modtageren udnytter sine arbejdsmuligheder.

Stk. 5. En person, hvis ægtefælle er berettiget til hjælp efter § 11, og som udelukkende har arbejdet i hjemmet, kan vælge ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder efter reglerne i stk. 1 og 2. I så fald bliver hjælpen til ægteparret beregnet efter reglerne i §§ 26, stk. 3, og 34, stk. 3.

Formue

§ 14. Kommunen kan ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr., for ægtefæller 20.000 kr.

Stk. 2. Der ses desuden bort fra den del af en formue, der er nødvendig for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Stk. 3. Kommunen ser endvidere bort fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt mén og ikke-økonomisk skade samt ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser, foreninger mv., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, litra z.

Kapitalpensioner mv.

§ 15. Socialministeren kan fastsætte regler for, i hvilke tilfælde der ses bort fra formue i form af kapitalpensioner, anden opsparing, der er beregnet til fratæden fra arbejdsmarkedet, og livsforsikringer mv. med tilbagekøbsret.

Tilbud om aktivering

§ 16. Kommunen tilbyder aktivering eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger til personer, som er omfattet af §§ 11 og 13.

Stk. 2. Aktivering efter denne lov kan omfatte en eller flere af følgende aktiviteter:

- 1) Kortvarige vejlednings- og introduktionsprogrammer med vejledning om arbejds- og uddannelsesmuligheder og med adgang til at afprøve beskæftigelsesønsker.
- 2) Jobtræning med løntilskud hos private eller offentlige arbejdsgivere, jf. §§ 12-14 i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.
- 3) Individuel jobtræning hos private eller offentlige arbejdsgivere, jf. §§ 22 og 24 i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.
- 4) Særligt tilrettelagte uddannelsesaktiviteter.
- 5) Særligt tilrettelagte aktiverende forløb i form af vejlednings- og praktikforløb, erhvervsmodnende kurser eller andre tilsvarende forløb med en kombination af arbejde og uddannelse.
- 6) Frivillige og ulønnede aktiviteter efter personens eget ønske, som kommunen anser for at have samfundsmæssig betydning eller betydning for den pågældendes uddannelses- eller arbejdsmæssige situation.
- 7) Voksen- eller efteruddannelse efter personens eget ønske, jf. § 19.
- 8) Ordninger om jobrotation, hvor ledige erstatter beskæftigede, jf. § 20 i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler om, hvilke uddannelsesaktiviteter kommunen kan tilbyde efter stk. 2, nr. 4.

Stk. 4. Når en kommune tilbyder aktivering, skal den så vidt muligt give flere tilbud at vælge i mellem.

Om jobtræning og individuel jobtræning

§ 17. Personer under 25 år, der modtager hjælp, fordi de har afvist et tilbud om uddannelse efter § 32 a i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, kan ikke få tilbud om jobtræning.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 gælder ikke for dem, der har gennemført et tilbud om aktivering, og som efter § 24 skal have et nyt tilbud om aktivering.

§ 18. Arbejdsvilkårene for personer i jobtræning og individuel jobtræning skal svare til de overenskomstmæssige eller til de vilkår, der sædvanligt gælder for tilsvarende arbejde. Dog fastsætter kommunen arbejdstiden efter aftale med arbejdsgiveren.

Stk. 2. Personer i jobtræning og individuel jobtræning er omfattet af lovgivningen for løn-

modtagere. Dog er personer i individuel jobtræning ikke omfattet af lov om ferie, lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Stk. 3. Arbejdsministeren kan fastsætte undtagelser fra stk. 2, 1. pkt.

Om voksen- eller efteruddannelse

§ 19. Personer, der er fyldt 25 år, og som i en sammenhængende periode på 6 måneder har modtaget hjælp efter § 11, kan deltage i voksen- eller efteruddannelse, der er optaget på positivlisten for uddannelsesorlov. Det er en betingelse for at deltage i uddannelsen, at uddannelsen indgår i en skriftlig plan efter § 9, stk. 1, og at der ikke er rimelig udsigt til, at personen får stabilt og udstøttet arbejde i den planlagte uddannelsesperiode.

Stk. 2. Kommunen kan yde hjælp til betaling af deltagerudgifter, hvis udgiften ikke er urimelig i forhold til betydningen for den pågældendes senere arbejdsmuligheder.

Tilbuds omfang og varighed mv.

§ 20. Personer under 25 år skal have tilbud om aktivering senest efter en sammenhængende periode med 13 ugers kontanthjælp.

- Stk. 2. Når den pågældende modtager hjælp på grund af ledighed, skal tilbudet være på
- 1) 18 måneder, når den pågældende ikke har en uddannelse, der berettiger til optagelse i en arbejdsløshedskasse, og
 - 2) 6 måneder, når den pågældende har gennemført en uddannelse, der berettiger til optagelse i en arbejdsløshedskasse.

Stk. 3. Tilbud efter stk. 2 skal have et sådant omfang, at aktiveringen sammen med eventuelt udstøttet deltidsarbejde er på mindst 30 timer om ugen.

Stk. 4. Tilbud til personer under 25 år, der modtager hjælp på grund af problemer udover ledighed, skal have en varighed på 18 måneder. Kommunen fastsætter det ugentlige timal i tilbudet.

§ 21. Personer, der er fyldt 25 år, skal have tilbud om aktivering senest efter en sammenhængende periode med 12 måneders kontanthjælp. Kommunen fastsætter det ugentlige timal og varigheden af tilbudet.

§ 22. Personer, der som hjemmearbejdende er omfattet af § 13, stk. 5, er efter ansøgning berettiget til tilbud om aktivering efter reglerne i §§ 20 og 21.

§ 23. I tilbud om aktivering, bortset fra jobtræning, der har en sammenhængende varighed på 12 måneder eller mere, skal der udover den fastlagte aktiveringsperiode indlægges en friperiode på 1 måned, således at aktiveringen ikke overstiger 11 måneder inden for en 12 måneders periode. Kommunen skal tilstræbe, at friperioden lægges efter aftale med den aktiverede.

Stk. 2. I friperioden er den aktiverede ikke omfattet af pligten til at udnytte sine arbejdsmuligheder efter § 13, stk. 1 og 2.

§ 24. Personer under 25 år, som har gennemført et tilbud om aktivering efter § 20, skal senest have et nyt tilbud om aktivering, når de pågældende har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på 3 måneder.

Hjælp til forsørgelse

- § 25. Hjælpen udgør et månedligt beløb på
- 1) 9.100 kr. for personer, der er fyldt 25 år, og som har forsørgelsespligt over for børn,
 - 2) 6.825 kr. for andre personer, der er fyldt 25 år,
 - 3) 4.384 kr. for personer under 25 år, der ikke bor hos en eller begge forældre, og
 - 4) 2.144 kr. for personer under 25 år, som bor hos en eller begge forældre.

Stk. 2. En person under 25 år får 9.100 kr., når den pågældende forsørger eget barn i hjemmet.

Stk. 3. En kvinde under 25 år får 6.825 kr., når hun er gravid og har passeret 12. svangerskabsuge. Personer under 25 år får ligeledes 6.825 kr., når de i en sammenhængende periode på 18 måneder umiddelbart før ændring i forholdene ved ustøttet arbejde hver måned har haft indtægter, der overstiger 6.825 kr.

Stk. 4. En person under 25 år, der har en dokumenteret bidragspligt over for et barn, og som modtager hjælp efter stk. 1, nr. 3 eller 4, eller stk. 3, 2. pkt., får et månedligt tillæg, der svarer til det fastsatte bidrag, dog højst normalbidraget. Er bidraget forskudsvis udlagt på tidspunktet for udbetaling af hjælp, benyttes tillægget til afdrag på bidragsgælden. Hjælpen incl. tillæg kan højst udgøre 9.100 kr.

Stk. 5. En person, der alene har forsørgelsespligt over for børn, der opholder sig i udlandet, kan kun få 9.100 kr. efter stk. 1, nr. 1, hvis den pågældende kan dokumentere forsørgelsespligten, og at den pågældende faktisk opfylder forsørgelsespligten.

§ 26. Hjælpen til ægtepar beregnes som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettiget til efter § 25.

Stk. 2. Hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter § 11, og den anden ægtefælle modtager en offentlig forsørgelsesydelse, beregnes der ikke hjælp til den ægtefælle, der modtager en offentlig forsørgelsesydelse.

Stk. 3. Hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter § 11, og den anden ægtefælle har valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder efter § 13, stk. 5, beregnes hjælpen til den berettigede ægtefælle efter reglerne i § 25 med et tillæg på 2.144 kr. Hjælpen beregnes efter stk. 1 fra den 1. i måneden efter, at den hidtil hjemmearbejdende har meddelt kommunen, at pågældende ønsker at udnytte sine arbejdsmuligheder efter § 13, stk. 1 og 2.

Særlige regler om hjælp til visse persongrupper

§ 27. Hjælpen udgør et månedligt beløb, der svarer til, hvad der ydes en gift folkepensionist uden andre indtægter end folkepensionen, til personer,

- 1) der er fyldt 60 år,
- 2) som ikke kan få social pension på grund af betingelserne om optjening, og
- 3) som ikke har forsørgelsespligt over for børn under 18 år.

§ 28. Der kan undtagelsesvis ydes hjælp til udlændinge, der har søgt asyl, men endnu ikke har fået afgjort deres ansøgning om opholdstilladelse her i landet, hvis de efter udlændingeloven har ret til at opholde sig her i landet, mens deres ansøgning behandles.

Stk. 2. Det er en betingelse for hjælpen, at det ikke påhviler udlændingemyndighederne at afholde udgifterne til forsørgelsen efter reglerne i udlændingeloven. Hjælpen kan normalt højst udgøre det beløb, der efter udlændingeloven kunne have været udbetalt til udlændingen. Socialministeren fastsætter regler for hjælpen, herunder i hvilke tilfælde der kan ydes yderligere hjælp.

§ 29. Socialministeren kan uanset reglerne i §§ 25 og 34 fastsætte regler om hjælp til

- 1) personer, hvis forsørgelse helt eller delvis dækkes af det offentlige efter anden lovgivning, og
- 2) personer, der er varetægtsfængslet, afsoner straf eller er idømt andre retsfølger af strafbare handlinger.

Indtægter mv.

§ 30. Har ansøgeren og ægtefællen indtægter, trækkes disse fra i hjælpen, jf. dog §§ 31-33.

Stk. 2. Når hjælpen til en gift person beregnes efter § 26, stk. 2, trækker kommunen kun den del af den anden ægtefælles indtægt fra, som overstiger henholdsvis 9.100 kr. eller 6.825 kr. afhængigt af, om den pågældende har forsørgelsespligt over for børn eller ikke.

Arbejdsindtægter mv.

§ 31. Har ansøgeren eller ægtefællen arbejdsindtægter eller indtægter som led i aktivering eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, ses der ved beregningen af hjælpen efter § 25 bort fra 10 kr. pr. udført arbejdstime. Det beløb, der samlet kan ses bort fra, kan ikke beregnes på grundlag af mere end 160 timer pr. måned pr. person.

Stk. 2. For personer, der ikke har en fastsat arbejdstid, beregnes timetallet ud fra indtægten divideret med den omregningsfaktor, som er fastsat efter lov om arbejdsløshedsforsikring mv. Socialministeren fastsætter regler for omregningen.

Feriegodtgørelse

§ 32. Feriegodtgørelse efter ferielovgivningen bliver trukket fra i hjælpen, når ferien holdes. Der kan kun foretages fradrag svarende til hjælpen for det antal dage, som feriegodtgørelsen er bestemt til at dække.

Andre indtægter mv.

§ 33. Der foretages ikke fradrag i hjælpen for:

- 1) Invaliditetsydelse, invaliditetsbeløb samt bistands- og plejetillæg efter lov om social pension.
- 2) Godtgørelse efter § 38.
- 3) Vederlag som tilfordnet ved valg.

4) Ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser mv., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, litra z.

5) Børns indtægter og indtægter, der vedrører børn.

6) Værdien af kost mv. under indlæggelse på sygehus eller lignende behandlingsinstitutioner. Hvis sygehusopholdet har varet i mere end 3 måneder, kan der dog foretages fradrag svarende til den besparelse, der er en følge af indlæggelsen.

Stk. 2. Godtgørelse for varigt mén og godtgørelse for ikke-økonomisk skade, samt indtægter, der hidrører herfra, trækkes ikke fra i hjælpen.

Særlig støtte

§ 34. Personer, der opfylder betingelserne i § 11, og som har høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde, kan særskilt eller i forbindelse med udbetaling af hjælp efter § 25 få en særlig støtte.

Stk. 2. Inden kommunen giver støtte, skal det undersøges, om der kan skaffes en rimelig, billigere bolig.

Stk. 3. Følgende personer kan ikke få særlig støtte:

- 1) Ægtepar, der er omfattet af § 13, stk. 5.
- 2) Personer under 25 år, som får hjælp efter § 25, stk. 1, nr. 3 og 4.
- 3) Personer, der får hjælp efter § 28.
- 4) Personer, der modtager orlovsydelse efter lov om orlov.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler for beregningen af støtten efter stk. 1, herunder regler om begrænsning af støtten og fradrag for indtægter.

Særlige ydelser under aktivering

§ 35. Til personer i jobtræning udbetaler arbejdsgiveren overenskomstmæssig løn. Hvis arbejdet ikke er omfattet af en overenskomst, er lønnen den sædvanlige for tilsvarende arbejde. Offentlige arbejdsgivere kan dog højst udbetale 85,10 kr. pr. time (1. oktober 1996) eksklusive feriepenge mv. i løn.

§ 36. Til personer i individuel jobtræning udbetaler kommunen en hjælp, der beregnes efter § 25. Hjælpen skal dog mindst udgøre 30 kr. pr. aktiveringstime.

Stk. 2. Kommunen yder ud over hjælpen efter stk. 1 et beskæftigelsestillæg pr. aktiveringstime. Tillægget er på 10 kr.

§ 37. Når en person deltager i et særligt tilrettelagt aktiverende forløb, og der i dette forløb indgår perioder med jobtræning eller individuel jobtræning, modtager den pågældende i disse perioder løn efter § 35 eller ydelser efter § 36.

Godtgørelse under aktivering

§ 38. Kommunen kan beslutte at udbetale op til 1.000 kr. om måneden i hel eller delvis godtgørelse til anslåede udgifter ved at deltage i tilbud om aktivering. Godtgørelse kan dog ikke udbetales til personer i jobtræning. I individuel jobtræning kan godtgørelsen alene udbetales, når udgifterne ved at deltage kun i meget begrænset omfang er dækket af beskæftigelsestillægget efter § 36, stk. 2.

Stk. 2. I ganske særlige tilfælde kan kommunen beslutte at udbetale en højere godtgørelse, dog højst 1.500 kr. om måneden.

Stk. 3. Kommunen fastsætter nærmere retningslinier for udbetaling af godtgørelsen. Kommunen giver information til kommunens borgere om indholdet af retningslinierne.

Fradrag i hjælpen

§ 39. Udebliver en person eller dennes ægtefælle uden rimelig grund fra et tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, kan kommunen nedsætte hjælpen efter § 25. Nedsættelsen skal ske inden 3 måneder efter, at den pågældende er udeblevet.

Stk. 2. Hjælpen efter § 25 nedsættes forholdsmæssigt svarende til det antal timer, som den pågældende er udeblevet. Nedsættelsen beregnes i forhold til månedens samlede tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning. Den månedlige hjælp efter § 25 kan højst nedsættes med 20 pct.

§ 40. I individuel jobtræning nedsætter kommunen beskæftigelsestillægget efter § 36, stk. 2, med det antal timer, som deltageren uden rimelig grund er udeblevet fra.

Stk. 2. Kommunen kan foretage et forholdsmæssigt fradrag i godtgørelsen efter § 38, når

deltageren uden rimelig grund udebliver fra et tilbud om aktivering.

Ophør af hjælpen

§ 41. Hjælpen ophører, hvis modtageren eller ægtefællen uden rimelig grund afviser et tilbud om arbejde, aktivering efter § 16, stk. 2, nr. 1-5 og 8, eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, så længe muligheden for at benytte tilbudet består.

Kapitel 5

Igangsætningsydelse

§ 42. Kommunen kan beslutte at udbetale igangsætningsydelse til en person, der ønsker at etablere og drive selvstændig virksomhed, hvis den pågældende har modtaget ydelser efter kapitel 4 i en sammenhængende periode på 6 måneder.

§ 43. Igangsætningsydelsen udgør 50 pct. af den månedlige hjælp efter §§ 25 og 34, som den pågældende modtog i måneden forud for den måned, hvor udbetalingen af ydelsen begynder. Hvis den pågældende er i jobtræning efter § 16, stk. 2, nr. 2, beregnes igangsætningsydelsen som 50 pct. af den hjælp efter §§ 25 og 34, som den pågældende ellers ville have været berettiget til.

Stk. 2. Indtægterne fra den selvstændige virksomhed trækkes ikke fra i igangsætningsydelsen.

Stk. 3. Kommunen udbetaler igangsætningsydelsen i 2 1/2 år.

§ 44. Igangsætningsydelsen ændres ikke i udbetalingsperioden, men ophører, hvis modtageren får lønindtægter eller andre erhvervs-mæssige indtægter ved siden af virksomheden.

§ 45. Hvis ægtefællen til en person, som modtager igangsætningsydelse, er berettiget til kontanthjælp, beregnes hjælpen efter §§ 26, stk. 2, og 30, stk. 2.

Kapitel 6

Revalidering

§ 46. Revalidering er erhvervsrettede aktiviteter og økonomisk hjælp, der kan bidrage til, at en person med begrænsninger i arbejds- evnen fastholdes eller kommer ind på arbejds-

markedet, således at den pågældendes mulighed for at forsørge sig selv og sin familie forbedres. En person, der er berettiget til sådan hjælp, kaldes en revalidend. Aktiviteter, som revalidenden gennemfører, før det erhvervs-mæssige sigte er afklaret, kaldes forrevalidering. Det er aktiviteter med et erhvervsmodnende eller afklarende sigte for revalidenden.

Stk. 2. Kommunen giver tilbud om revalidering, når erhvervsrettede aktiviteter efter denne eller anden lovgivning ikke er tilstrækkelige til, at den pågældende kan klare sig selv.

Stk. 3. En revalidend har ret til revalidering uden hensyn til ægtefællens indtægts- og formueforhold.

§ 47. Kommunen tilrettelægger revalideringen i samarbejde med revalidenden således, at tilbudet er tilpasset den enkeltes forudsætninger.

Stk. 2. En revalidering kan bl.a. bestå af en eller flere af følgende aktiviteter:

- 1) Arbejdsprøvning.
- 2) Erhvervsmodnende eller afklarende aktiviteter.
- 3) Uddannelse.
- 4) Op træning hos private eller offentlige arbejdsgivere.
- 5) Hjælp til selvstændig virksomhed.

Stk. 3. Økonomisk hjælp til revalidering kan omfatte

- 1) revalideringsydelse efter § 52,
- 2) helt eller delvis løntilskud efter § 62,
- 3) særlig støtte efter §§ 63 og 64 og
- 4) støtte til at etablere selvstændig virksomhed efter § 65.

Stk. 4. Revalidenden bevarer sit hidtidige forsørgelsesgrundlag under forrevalideringen.

§ 48. Såvel kommunen som amtskommunen kan etablere erhvervsmodnende og erhvervsintroducerende kurser og jobindslningsprojekter.

Revalideringsperioden

§ 49. Kommunen skal tilrettelægge en revalidering, herunder en forrevalidering, således, at den kan gennemføres på så kort tid som muligt, og således at revalidendens behov tilgodeses. Kommunen kan højst planlægge, at revalidenden får revalideringsydelse i 5 år. Uddannelse, som indgår i en revalidering, forudsættes gennemført på den normerede uddannel-

sestid. Betingelserne for forlængelse af perioden, hvor revalidenden får revalideringsydelse, fremgår af § 56.

Stk. 2. Har revalidenden betydelige begrænsninger i arbejdsevnen, og taler revalidendens personlige forudsætninger, interesser og evner i udpræget grad for en længerevarende videregående uddannelse, kan kommunen planlægge en revalidering, hvor revalidenden får revalideringsydelse i mere end 5 år.

Erhvervsplanen

§ 50. Kommunen udarbejder i samarbejde med revalidenden en erhvervsplan, når det erhvervs-mæssige sigte er afklaret for den pågældende. Planen skal angive mål, tidsrammer og indhold.

Stk. 2. Erhvervsplanen kan indeholde et eller flere af følgende elementer:

- 1) Arbejdsprøvning.
- 2) Op træning.
- 3) Nødvendig forberedende undervisning.
- 4) Kurser og projekter.
- 5) Uddannelse.

Stk. 3. Erhvervsplanen skal indeholde en beskrivelse af de enkelte elementer i forløbet. Planen skal være realistisk med hensyn til revalidendens forudsætninger, evner og interesser samt muligheder for optagelse på en uddannelse og for endelig erhvervs-mæssig placering.

Stk. 4. Kommunen skal revidere erhvervsplanen, når individuelle eller generelle betingelser for at gennemføre den ændrer sig.

Hjælpen

§ 51. Kommunen giver revalidenden revalideringsydelse efter § 52, når der er iværksat en revalidering i overensstemmelse med en fastlagt erhvervsplan.

- Stk. 2.* Kommunen giver dog hjælpen som
- 1) helt eller delvis løntilskud til arbejdsgiveren, når revalidenden er under op træning eller uddannelse efter § 60, og
 - 2) som tilskud til forsørgelse i forbindelse med start af selvstændig virksomhed, jf. § 65.

Stk. 3. En revalidend, der får dækket sine leveomkostninger efter anden lovgivning, kan ikke samtidig få revalideringsydelse.

Stk. 4. En ung revalidend, der netop har forladt skolesystemet, og som kan klare sig med de normale støtteordninger til dækning af le-

veomkostninger, fx fra Statens Uddannelsesstøtte, kan kun få revalideringsydelse, hvis den pågældende har betydelige begrænsninger i arbejdsevnen eller af andre grunde har særligt begrænsede erhvervs muligheder.

§ 52. Revalideringsydelsen beregnes som et månedligt beløb på grundlag af højeste dagpengebeløb efter § 47 i lov om arbejdsløshedsforsikring mv.

Stk. 2. En revalidend under 25 år får halvdel af beløbet i stk. 1, og det udbetales til udløbet af den måned, hvori den pågældende fylder 25 år.

Stk. 3. En revalidend under 25 år får dog revalideringsydelse efter stk. 1, når

- 1) den pågældende forsørger egne børn i hjemmet, eller
- 2) den pågældende har haft arbejdsindtægter, som giver ret til højeste sygedagpenge.

Stk. 4. Personer, der får hjælp efter stk. 2, og som har en dokumenteret bidragspligt over for et barn, får et månedligt tillæg, der svarer til det fastsatte bidrag, dog højst normalbidraget. Er bidraget forskudsvis udlagt på tidspunktet for udbetaling af hjælp, benyttes tillægget til afdrag på bidragsgælden. Hjælpen incl. tillæg kan højst udgøre 9.100 kr.

§ 53. Revalidenden har kun ret til revalideringsydelsen, hvis den pågældende følger erhvervsplanen.

§ 54. Revalidenden bevarer revalideringsydelsen ved kortvarige afbrydelser i revalideringsforløbet, der ikke har betydning for at gennemføre erhvervsplanen med hensyn til mål og indhold.

§ 55. Revalidenden bevarer revalideringsydelsen, når den pågældende har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption efter reglerne i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselov mv.

Forlængelse af revalideringsperioden

§ 56. Kommunen kan i forhold til den fastsatte tid forlænge den periode, som revalidenden kan få revalideringsydelse i,

- 1) hvis revalidenden ikke kan gennemføre erhvervsplanen på grund af nedsat fysisk eller

psykisk funktionsevne eller andre helt specielle forhold, eller

- 2) hvis sygdom, pasning af syge børn eller børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, barsel, manglende pasningsmulighed af børn eller særlige sociale forhold midlertidigt forsinker revalidenden i at gennemføre erhvervsplanen.

Arbejde under revalidering

§ 57. Revalidenden må ikke have andet arbejde, når erhvervsplanen gennemføres. Kommunen kan dog tillade andet arbejde i begrænset omfang, hvis arbejdet kan forenes med erhvervsplanen.

Indtægter, der trækkes fra i revalideringsydelsen

§ 58. Kommunen nedsætter revalideringsydelsen med

- 1) det beløb efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag, som revalidenden får i praktik-, elev- eller lærlingeløn eller som løn under optræning, og
- 2) indtægter fra andet arbejde, dog kun hvis disse overstiger 12.000 kr. pr. år.

Stk. 2. Ved afgørelsen af, hvad der kan betegnes som arbejdsindtægter, anvendes de regler, der er fastsat i medfør af § 58 i lov om arbejdsløshedsforsikring mv.

§ 59. Kommunen nedsætter revalideringsydelsen med indtægter fra løbende udbetalinger fra forsikringer og pensionsordninger, herunder løbende udbetaling af erhvervsevnetabs-erstatning efter lov om forsikring mod følger af arbejdsskade. Disse indtægter trækkes dog kun fra i det omfang, de sammenlagt med revalideringsydelsen overstiger revalidendens hidtidige arbejdsindtægter.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler om, hvorledes hidtidige arbejdsindtægter opgøres og reguleres mv.

Revalidering med helt eller delvis løntilskud

§ 60. Revalidender kan få tilbud om at blive optrænet eller uddannet hos private eller offentlige arbejdsgivere med løn efter § 61, hvis de

- 1) er over den sædvanlige uddannelsesalder,
- 2) tidligere har haft tilknytning til arbejdsmarkedet eller

3) har pligt til at forsørge ægtefælle eller børn.

§ 61. Arbejdsgiveren betaler som minimum til revalidenden den mindste overenskomstmæssige løn på det aktuelle ansættelsesområde eller den løn, som sædvanligvis gælder for tilsvarende arbejde.

§ 62. Kommunen giver arbejdsgiveren tilskud til lønnen efter § 61 med tillæg af eventuelle arbejdsgiverbidrag til ATP mv.

Stk. 2. Ved uddannelsesforhold er tilskuddet forskellen mellem den overenskomstmæssige praktik-, elev- eller lærlingeløn og lønnen efter § 61.

Stk. 3. Ved anden optræning er tilskuddet forskellen mellem en løn, der svarer til revalidendens arbejdsindsats og lønnen efter § 61.

Stk. 4. Tilskuddet efter stk. 2 og 3 kan dog svare til hele lønnen mv., når

- 1) beskæftigelsen finder sted hos offentlige eller dermed sidestillede arbejdsgivere, eller
- 2) beskæftigelsen finder sted hos private arbejdsgivere, og der foreligger særlige forhold hos revalidenden.

Særlig støtte under revalidering

§ 63. Kommunen kan under revalidering, herunder forrevalidering, og når revalidenden modtager hjælp efter anden lovgivning til dækning af leveomkostninger, give støtte til de særlige udgifter, der er en nødvendig følge af uddannelsen eller af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Revalidender, skal dog selv betale de første 200 kr. pr. måned af udgiften til befordring, medmindre udgiften er en følge af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 3. Kommunen kan beregne støtten til uddannelsesudgifter i form af bøger og andet undervisningsmateriale på grundlag af de gennemsnitlige udgifter ved uddannelsen på den enkelte uddannelsesinstitution.

§ 64. Kommunen giver støtte til nødvendige merudgifter til bolig på grund af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når revalidenden får den halve revalideringsydelse efter § 52, stk. 2.

Selvstændig virksomhed

§ 65. Kommunen kan give en revalidend støtte i form af tilskud eller rentefrit lån til at etablere selvstændig virksomhed, når den pågældende har faglige og forretningsmæssige forudsætninger for at drive virksomheden.

Stk. 2. Kommunen giver støtten som rentefrit lån, når kommunen skønner, at dette er rimeligt under hensyn til modtagerens fremtidige erhvervs muligheder.

Stk. 3. Kommunen kan endvidere give tilskud til forsørgelse i en kortere periode, normalt ikke mere end 6 måneder.

Stk. 4. Lånet efter stk. 2 sikres ved tinglyst pant, når dette er muligt.

§ 66. Kommunen påser, at der foreligger en forretningsmæssig forsvarlig plan for den selvstændige etablering.

Stk. 2. Kommunen skal i den periode, hvor der udbetales tilskud til forsørgelse, følge sagen for at sikre sig, at forudsætningerne for hjælpen fortsat er opfyldt.

§ 67. Kommunen kan eftergive et lån, hvis revalidenden ikke har økonomisk mulighed for at betale det tilbage.

Den amtskommunale revalideringsindsats

§ 68. Amtskommunen bistår kommunerne i deres revalideringsindsats ved at tilvejebringe tilbud til personer med begrænsninger i arbejdsevnen, der ikke kan revalideres ved hjælp af kommunale tilbud. I tilknytning hertil yder amtskommunen rådgivning, jf. § 67 i lov om social service.

Stk. 2. De amtskommunale tilbud kan bl.a. omfatte arbejdsprøvning, erhvervsmodnende og/eller afklarende aktiviteter, optræning og uddannelse.

Stk. 3. Amtskommunen træffer efter indstilling fra kommunen afgørelse om tilbud efter stk. 1.

§ 69. En produktion, der udføres i forbindelse med den amtskommunale revalideringsindsats, må ikke påføre andre virksomheder ubillig konkurrence.

Stk. 2. Amtrådsforeningen udarbejder vejledning om kalkulationsregler for produktionen i forbindelse med den amtskommunale revalideringsindsats.

Kapitel 7

Skånejob med løntilskud

§ 70. Kommunen skal sørge for, at personer under 67 år med varige begrænsninger i arbejdsevnen har mulighed for ansættelse i skånejob med løntilskud hos private eller offentlige arbejdsgivere.

Stk. 2. Socialministeren kan under hensyn til Danmarks internationale forpligtelser fastsætte regler om, at der inden for visse erhvervsområder ikke er adgang til at beskæftige personer i skånejob med løntilskud.

Stk. 3. Kommunen giver tilbud om skånejob. Amtskommunen kan give tilbud om skånejob efter reglerne i dette kapitel, når den er arbejdsgiver, eller hvis den aftaler dette med kommunen.

Personer, der ikke får social pension

§ 71. Kommunen giver tilbud om skånejob til personer, der ikke får social pension, når mulighederne for revalidering er udtømte, og de pågældende ikke er i stand til at fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet.

§ 72. Arbejdsgiveren betaler lønnen til den ansatte.

Stk. 2. Kommunen giver arbejdsgiveren tilskud til lønnen. Tilskuddet er 50 pct. af lønnen.

Stk. 3. Tilskuddet beregnes af lønnen med tillæg af udgifter til arbejdsgiverbidrag til ATP samt eventuelle udgifter til andre arbejdsgiverbidrag. Tilskuddet kan ikke overstige 1/2 af den mindste overenskomstmæssige timeløn på det aktuelle ansættelsesområde eller af den løn, som sædvanligvis gælder for tilsvarende arbejde, med tillæg af udgifter til arbejdsgiverbidrag til ATP samt eventuelle udgifter til andre arbejdsgiverbidrag.

Personer, der får social pension

§ 73. Kommunen giver tilbud om skånejob til personer, der får førtidspension efter lov om social pension, når de pågældende ikke er i stand til at fastholde eller opnå beskæftigelse på nedsat tid på normale vilkår på arbejdsmarkedet.

§ 74. Arbejdsgiveren betaler lønnen til den ansatte.

Stk. 2. Kommunen giver arbejdsgiveren tilskud til lønnen. Tilskuddet beregnes af lønnen med tillæg af udgifter til arbejdsgiverbidrag til ATP samt eventuelle udgifter til andre arbejdsgiverbidrag. Tilskuddet er på 1/2 af den løn, som arbejdsgiveren betaler, dog højst 1/6 af den mindste overenskomstmæssige timeløn på det aktuelle ansættelsesområde eller af den løn, som sædvanligvis gælder for tilsvarende arbejde, med tillæg af udgifter til arbejdsgiverbidrag til ATP samt eventuelle andre arbejdsgiverbidrag.

Løn og arbejdsvilkår i øvrigt

§ 75. Når kommunen eller amtskommunen har givet tilbud om skånejob med løntilskud, fastsættes løn og øvrige arbejdsvilkår, herunder arbejdstiden, ved aftale mellem arbejdsgiver og den ansatte. Dette skal ske i samarbejde med de faglige organisationer.

Stk. 2. Kommunen og amtskommunen har pligt til at give tilbud efter § 71 på fuld tid, medmindre den ansatte foretrækker deltidsansættelse.

Kapitel 8

Værktøj og arbejdsredskaber

§ 76. Kommunen kan give en person med begrænsninger i arbejdsevnen, der er ansat, eller som skal ansættes på arbejdsmarkedet, hjælp til værktøj og arbejdsredskaber samt hjælp til kortvarige kurser, når hjælpen har afgørende betydning for, at den pågældende kan fastholde eller opnå beskæftigelse. Det er endvidere en forudsætning, at værktøjet eller arbejdsredskabet kompenserer den pågældendes begrænsninger i arbejdsevnen.

Stk. 2. Kommunen giver hjælp efter stk. 1, når hjælp efter denne eller anden lovgivning ikke er tilstrækkelig til at kompensere den pågældendes begrænsninger i arbejdsevnen.

Stk. 3. Kommunen giver hjælp efter stk. 1 uden hensyn til ansøgerens og ægtefællens indtægts- og formueforhold.

Kapitel 9

Bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension

§ 77. Kommunen indbetaler efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension

ATP-bidrag for personer i alderen 16-66 år, der modtager hjælp efter §§ 25, 36 og 52, stk. 1, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. For personer, der modtager hjælp efter §§ 25 eller 36, er det en betingelse for indbetaling af ATP-bidrag, at den pågældende har modtaget en af disse ydelser i en sammenhængende periode på 6 måneder.

Stk. 3. For personer, der modtager hjælp efter §§ 25, 36 og 52, stk. 1, er det en betingelse for indbetaling af ATP-bidrag, at den månedlige ydelse, der ligger til grund for beregning af ATP-bidrag, mindst udgør 9.100 kr. til en person med forsørgelsespligt over for børn, og til andre mindst udgør 6.825 kr. Kommunen indbetaler ikke ATP-bidrag, hvis hjælpen er ydet med tilbagebetalingspligt efter § 91.

§ 78. Den ydelse, der ligger til grund for beregning af ATP-bidrag, er den ydelse, der er beregnet, efter at der er foretaget fradrag efter reglerne i §§ 30-33, §§ 39-40 og §§ 58-59.

Stk. 2. De personer, for hvem kommunen betaler bidrag efter § 77, betaler selv 1/3 af det fastsatte bidrag. Denne del af bidraget indeholdes ved udbetaling af den ydelse, der ligger til grund for beregning af bidraget. Kommunen betaler 2/3 af bidraget.

Stk. 3. Socialministeren kan efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension fastsætte regler om bidragsbetaling.

Kapitel 10

Hjælp i særlige tilfælde

Enkeltudgifter

§ 79. Kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter til en person, som har været ude for ændringer i sine forhold, hvis den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse.

Sygebehandling mv.

§ 80. Kommunen kan yde hjælp til udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Der kan kun ydes hjælp, hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrundet. Der kan kun undtagelsesvis ydes hjælp til udgifter til behandling uden for det offentlige behandlingssystem. Dette forudsætter, at der ikke er behandlingsmuligheder inden for det offentlige behandlingssystem, og at behandlingen i hvert enkelt tilfælde er lægeligt velbegrundet.

Særlig hjælp vedr. børn

§ 81. Kommunen kan yde hjælp til udgifter ved udøvelse af ret til samvær med egne børn under 18 år, som ikke bor hos ansøgeren. Det er en betingelse for at yde hjælp, at ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Stk. 2. Kommunen kan yde hjælp til rejseudgifter med henblik på kontakt til børn, der er ført til udlandet uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver. Det er en forudsætning, at sagen er blevet anmeldt til dansk politi, og at kommunen har forelagt sagen for Udenrigsministeriet. Det er yderligere en forudsætning, at indehaveren af forældremyndigheden ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgiften.

§ 82. Kommunen kan yde hjælp til udgifterne ved at forsørge et barn, når forældremyndigheden ved forældremyndighedsindehaverens død er tillagt en anden eller andre, der ikke har forsørgelsespligt over for barnet. Det er en betingelse, at barnets indtægter, herunder det særlige børnetilskud efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, ikke er tilstrækkelige til at dække udgifterne ved at forsørge barnet.

Flytning

§ 83. Kommunen kan yde hjælp til en flytning, som forbedrer ansøgerens eller familiens bolig- eller erhvervsforhold. Det er en betingelse for hjælpen, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Stk. 2. Hvis flytningen sker til udlandet, er det en forudsætning for, at kommunen kan yde hjælp hertil, at ansøgeren er statsborger i eller har særlig tilknytning til vedkommende land, eller at ansøgeren er sikret varige arbejdsmuligheder i landet.

Repatriering

§ 84. Til udlændinge, der har opholdstilladelse efter

- 1) udlændingelovens §§ 7 og 8,
- 2) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2,
- 3) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2,
- 4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2-4, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 1-3,
- 5) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, når tiladelsen er meddelt til personer over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1,
- 6) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, når tiladelsen er meddelt en ægtefælle eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3,
- 7) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, når tiladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding,
- 8) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, når tiladelsen er givet som følge af tilknytning til en mindreårig asylsøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9, stk. 2, nr. 4,
- 9) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, samt
- 10) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 6, men som ønsker at tage varigt ophold i deres hjemland eller tidligere opholdsland, kan der i stedet for flyttehjælp efter § 83, stk. 2, ydes hjælp til repatriering, såfremt de pågældende ikke selv har midler hertil. Til de personer, der er nævnt i nr. 4-6 og 8, kan hjælp til repatriering dog kun ydes, når de vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland sammen med den person, til hvem de har den familiemæssige tilknytning, som har dannet grundlag for opholdstilladelsen.

Stk. 2. Hjælpen efter stk. 1 omfatter

- 1) udgifter til billet til fly, tog mv.,

- 2) udgifter til transport (overfladetransport) af personlige ejendele op til 1 m³ pr. voksen og op til 1/2 m³ pr. barn samt højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendig for ansøgerens eller familiens erhverv i hjemlandet eller det tidligere opholdsland,
- 3) hjælp til etablering i hjemlandet eller det tidligere opholdsland og til rejseudgifter i øvrigt med indtil 15.000 kr. pr. person over 18 år og med indtil 5.000 kr. pr. person under 18 år,
- 4) udgifter til sygeforsikring i 1 år i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, såfremt der ikke på anden måde er etableret en sådan forsikring, og
- 5) andre udgifter, der er forbundet med rejsen.

Stk. 3. Såfremt der er mulighed herfor, kan en udlænding i stedet for hjælp til etablering efter stk. 2, nr. 3, tilbydes arbejde ved et bistandsprojekt i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Stk. 4. En udlænding, der har benyttet muligheden for at bevare sin opholdstilladelse i henhold til udlændingelovens § 17 a, kan kun modtage hjælp efter stk. 1 én gang.

§ 85. Til udlændinge, som har opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1 eller 2, og som med henblik på varigt ophold lovligt har boet her i landet i mere end de sidste 3 år, men som ønsker at tage varigt ophold i deres hjemland eller tidligere opholdsland, kan der, såfremt de pågældende ikke selv har midler hertil, i stedet for flyttehjælp efter § 83, stk. 2, ydes hjælp til repatriering efter § 84, stk. 2.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for udlændinge, der er statsborgere i en stat, som er tilsluttet Det Europæiske Fællesskab, eller udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Stk. 3. Personer, som er gift eller lever i fast samlivsforhold med en her i landet fastboende person, kan kun modtage hjælp til repatriering efter stk. 1, når de vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland sammen med ægtefællen eller samleveren.

Stk. 4. En udlænding kan kun modtage hjælp efter stk. 1 én gang.

Kapitel 11

Udbetaling af hjælp

§ 86. En person kan normalt ikke få hjælp til udgifter, som den pågældende har påtaget sig, inden vedkommende har ansøgt kommunen om hjælp.

§ 87. Hjælp til forsørgelse udbetales normalt som et månedligt beløb.

Stk. 2. Kommunen kan udbetale hjælpen for kortere perioder, hvis der er begrundet tvivl om, at modtageren vil opfylde betingelserne for hjælp i hele den periode, som hjælpen er beregnet til at dække.

§ 88. Kommunen kan undtagelsesvis udbetale hjælpen på anden måde, herunder for kortere perioder, hvis en person uanset vejledning efter § 7 ikke skønnes selv at kunne administrere kontante beløb.

Kapitel 12

Tilbagebetaling

§ 89. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger som krævet efter § 90, stk. 4, i denne lov eller § 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, eller
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov.

§ 90. Den, der modtager særlig støtte efter § 34 til dækning af udgifter til renter og afdrag vedrørende ejerbolig samt andelsboliger, skal tilbagebetale hjælpen. Det samme gælder for den, der modtager hjælp til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

Stk. 2. Ægtefæller hæfter solidarisk for krav om tilbagebetaling efter stk. 1, 1. pkt. Dette gælder uanset, om hjælpen er ydet til den ene eller begge ægtefæller, og uanset om boligen er ejet af den ene eller begge ægtefæller.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler om tilbagebetaling efter stk. 1, 1. pkt.

Stk. 4. En person, der har modtaget hjælp til boligindskud med tilbagebetalingspligt efter stk. 1, 2. pkt., har pligt til at oplyse kommunen om udbetaling af boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed, i forbindelse med opsigelse af lejemålet, fraflytning eller lignende.

§ 91. Kommunen kan træffe beslutning om tilbagebetaling, når der ydes hjælp,

- 1) fordi modtageren har udvist uforsvarlig økonomi,
- 2) fordi modtageren ubegrundet har opsagt et arbejde, eller ubegrundet er ophørt med aktivtivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning,
- 3) fordi modtageren på grund af sine egne forhold har været årsag til, at den pågældende blev opsagt fra et arbejde,
- 4) fordi modtageren har nægtet at tage imod et rimeligt tilbud om arbejde, aktivtivering eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger,
- 5) fordi modtageren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid, eller
- 6) når der på det tidspunkt, da der søges hjælp på grund af økonomisk trang, foreligger forhold, der viser, at den pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen.

Stk. 2. Kommunen skal senest ved udbetaling af hjælpen oplyse modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse.

Stk. 3. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under aktivtivering efter kapitel 4.

§ 92. Kommunen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Stk. 2. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under aktivtivering efter kapitel 4.

§ 93. Kommunen gennemfører tilbagebetalingskravet ved en betalingsordning, som fastsættes under hensyn til, hvad den pågældende kan betale uden at komme til at mangle det nødvendige til sit eget eller familiens underhold.

Stk. 2. Hvis en person, som har betalingssevne, ikke overholder en betalingsordning efter stk. 1, kan kommunen inddrive gælden efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter.

Stk. 3. Når der er ydet hjælp med tilbagebetalingspligt, indtræder kommunen for et beløb,

der svarer til den tilbagebetalingspligtige hjælp, i retten til udbetaling af overskydende skat og arbejdsmarkedsbidrag med godtgørelse og renter samt tilbagebetaling efter kildeskattelovens § 55. Dette gælder, selvom der er fastsat en tilbagebetalingsordning efter stk. 1.

Stk. 4. Tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået 5 år efter hjælpens ophør, uden at der efter reglerne i stk. 1-3 har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

§ 94. Har en person, der modtager hjælp efter kapitel 4-6, ikke betalt for dag- eller klubtilbud efter lov om social service, kan kommunen fradrage den fremtidige månedlige betaling i den fremtidige hjælp efter kapitel 4-6.

§ 95. Er der efter lovgivningen om retsforholdet mellem ægtefæller eller om børns retsstilling pålagt en person at betale underholdsbidrag mv. til en anden person, der modtager hjælp til forsørgelse, indtræder det offentlige for et beløb, der svarer til hjælpen, i kravet mod den bidragsskyldige, uanset om forsørgelsesansvaret efter reglerne i § 2 er ophørt.

Stk. 2. Det offentlige indtræder endvidere i retten til at kræve bidrag fastsat eller kræve et bidrag forhøjet. Ved fastsættelsen eller forhøjelsen af bidrag kan vedkommende myndighed tilsidesætte en aftale om bidrag, der må anses indgået med det formål at hindre det offentlige i at indtræde i retten.

Kapitel 13

Klageregler

§ 96. Kommunens og amtskommunens afgørelser efter denne lov kan, medmindre andet er bestemt, indbringes for det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Nævnet kan ved behandling af klage over en kommunes afgørelse om udbetaling af godtgørelse efter § 38 alene tage stilling til, om afgørelsen er i overensstemmelse med de retningslinier, som kommunen har fastsat.

Kapitel 14

Finansiering mv.

§ 97. Kommunen afholder endeligt udgifter til vejledning, sagsbehandling og opfølgning, til udarbejdelse af planer og erhvervspla-

ner mv. og til administration i øvrigt, herunder lægeerklæringer mv.

Stk. 2. En amtskommune afholder endeligt udgifterne til sagsbehandling, administration, herunder vejledning og konsulentstøtte.

§ 98. Staten refunderer 50 pct. af kommunens udgifter til hjælp og løntilskud efter kapitel 4.

Stk. 2. Staten refunderer inden for et rådighedsbeløb 50 pct. af en kommunes driftsudgifter i forbindelse med aktiveringstilbud efter § 16, stk. 2, nr. 1, 3-5 og 7-8. Det samme gælder udgifter til godtgørelse efter § 38. Rådighedsbeløbet opgøres til 9.393 kr. pr. år gange antallet af personer, der er omfattet af kapitel 4, opgjort som antal helårspersoner i regnskabsåret.

§ 99. Kommunen betaler en præmie på 25.000 kr. til offentlige arbejdsgivere, der ansætter en kontanthjælpsmodtager i en varig stilling på overenskomstmæssige løn- og ansættelsesvilkår på fuld tid, jf. § 48 a i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter nærmere regler om ordningen, herunder om administration og udbetaling af præmien, samt om arbejdsgiverens pligt til at underrette kommunen om uberettiget opsigelse eller bortvisning.

Stk. 3. Staten refunderer en kommunes udgifter efter stk. 1.

§ 100. Staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til igangsætningsydelse efter kapitel 5.

§ 101. Staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til revalidering, jf. §§ 52 og 62-65, samt værktøj og arbejdsredskaber efter kapitel 8.

Stk. 2. Kommunen og amtskommunen afholder hver 50 pct. af driftsudgifterne til erhvervsmodnende og erhvervsintroducerende kurser og jobindslningsprojekter efter § 48.

Stk. 3. Af udgifterne vedrørende amtskommunale tilbud efter § 68, stk. 1, 1. pkt., betaler kommunen en takst, der fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af tilbudenens budgetter. Taksten er 50 pct. af udgiften.

§ 102. Staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til skånejob med løntilskud efter §§ 72 og 74.

§ 103. Staten refunderer en kommunes udgifter til ATP-bidrag efter denne lov.

Stk. 2. Staten afholder udgifterne til forsørgelse af danske statsborgere i udlandet efter § 6.

§ 104. Staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til hjælp i særlige tilfælde efter kapitel 10.

§ 105. Staten afholder efter reglerne i stk. 2-6 udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter

- 1) udlændingelovens §§ 7 og 8,
- 2) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2,
- 3) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2,
- 4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2-4, som følge af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået op holdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person,
- 5) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, når tilladelsen er givet til personer over 18 år, hvis far eller mor har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1,
- 6) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse, som nævnt i nr. 2 og 3,
- 7) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding,
- 8) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, når tilladelsen er givet som følge af tilknytning til en mindreårig asylsøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9, stk. 2, nr. 4,
- 9) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, eller
- 10) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 6.

Stk. 2. Staten afholder udgifter til hjælp efter kapitel 4, jf. dog § 98, stk. 2, og kapitel 5-8, jf. dog stk. 4, samt kapitel 10 i de første 1 1/2 år efter datoen for opholdstilladelsen. Herefter afholder staten i 5 år 75 pct. af kommunens eller amtskommunens udgifter.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 2 afholder staten en kommunes udgifter til

- 1) udlændinge, som inden 12 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af

en betydelig og varig nedsat funktionsevne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv, og

- 2) udlændinge, når tilladelsen er meddelt en mindreårig asylansøger, dog længst indtil modtageren fylder 18 år, eller barnets forældre får lovligt ophold her i landet.

Stk. 4. Staten refunderer i 6 1/2 år efter datoen for opholdstilladelsen 75 pct. af en kommunes eller amtskommunes udgifter til den specialiserede revalideringsindsats efter § 68, stk. 1, 1. pkt.

Stk. 5. Staten udbetaler i 6 1/2 år efter datoen for opholdstilladelsen til kommunen et tilskud på 1.099 kr. pr. måned for udlændinge, jf. stk. 1, der deltager i aktiviteter, der er omfattet af § 16, stk. 2, nr. 1-8. Aktiviteten skal have et omfang på mindst 30 timer pr. uge.

Stk. 6. Staten yder kommunen et tilskud på 2.197 kr. for hver måned, den overtager pligten til at yde en flygtning integrationsbistand forud for det tidspunkt, da pligten påhviler kommunen ifølge § 9, stk. 6, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 106. Staten yder forskudsrefusion af en kommunes eller amtskommunes refusionsberettigede udgifter efter denne lov.

Regulering

§ 107. Én gang årligt den 1. januar reguleres med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent de beløb, der er nævnt i:

- 1) §§ 25 og 26 om hjælp til forsørgelse.
- 2) § 30 om indtægtsfradrag for ægtepar omfattet af § 26, stk. 2.
- 3) § 31 om fradrag for arbejdsindtægter mv.
- 4) § 36 om beskæftigelsestillæg og timebeløb under aktivering.
- 5) § 52, stk. 4, om grænsen for halv revalideringsydelse og tillæg.
- 6) § 84, stk. 2, nr. 2 og 3, om repatriering.
- 7) § 98, stk. 2, om rådighedsbeløb.
- 8) § 105, stk. 5 og 6, om tilskud til flygtninge mv.

Stk. 2. Den maksimale timeløn efter § 35 reguleres procentuelt i overensstemmelse med den gennemsnitlige regulering af de offentlige lønskalaer.

Stk. 3. Socialministeren bekendtgør størrelsen af de regulerede beløb.

F. t. l. om aktiv socialpolitik

Kapitel 15**Forsøgsregler**

§ 108. Socialministeren kan efter ansøgning fra en kommune eller amtskommune tillade, at der bliver lavet beskæftigelsesfremmende forsøgsordninger, som fraviger reglerne i denne lov, dog ikke satserne i §§ 25, 52 og 61. Socialministeren bekendtgør tilladelsen.

Kapitel 16**Ikrafttrædelses- og overgangsregler**

§ 109. Loven træder i kraft den 1. januar 1999, dog fastsætter socialministeren tidspunktet for ikrafttræden af § 16, stk. 2, nr. 2 og 3, § 51, stk. 2, samt §§ 60-62 og 70.

§ 110. Bestemmelsen i § 106 har virkning fra og med udbetaling af forskudsrefusion, der finder sted ultimo december 1998.

§ 111. Personer under 25 år, der ved lovens ikrafttræden modtager kontanthjælp efter reglerne for personer over 25 år i lov om social bistand, bevarer retten til kontanthjælp efter reglerne for personer over 25 år, så længe de fortsat modtager hjælp på grundlag af den ændring i forholdene, der bevirker, at de modtager hjælp ved lovens ikrafttræden.

§ 112. Personer, der ved lovens ikrafttræden er ansat i beskyttede enkeltpladser efter 1/3-ordningen, jf. §§ 91-95 i lov om social bistand, bevarer indtil ophør af stillingen mindst det indtægtsniveau, der følger af pkt. 74 i cirkulæret af 17. december 1986 om bistandslovens bestemmelser om institutioner under amtskommunerne. Tilsvarende bevarer arbejdsgiveren indtil ophør af stillingen mindst det procentvise løntilskud, der hidtil er givet i stillingen.

§ 113. Individuelt beskyttede enkeltpladser til personer, som får social pension, og som er oprettet inden lovens ikrafttræden, finansieres efter denne lovs § 102.

§ 114. Inddrivelse af forfaldne, ikke betalte afdrag på lån ydet efter de hidtidige regler i § 43, stk. 9, 1. pkt., og stk. 10, i lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 med senere ændringer, samt efter regler i § 42, stk. 4, 7 og 8, i lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 171 af 25. marts 1987 med senere ændringer, sker efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter.

§ 115. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indhold

1. Baggrunden for lovforslaget	5027
2. Hovedpunkterne i lovforslaget	5028
2.1. Formålet med loven	5028
2.2. Den enkeltes ansvar for sig selv, ægtefælle og børn under 18 år	5028
2.3. Statsborgerskab og bopæl	5028
2.4. Vejledning og opfølgning	5029
2.5. Hjælp til forsørgelse	5030
2.6. Igangsætningsydelse	5032
2.7. Revalidering	5032
2.8. Skånejob med løntilskud	5032
2.9. Værktøj og arbejdsredskaber	5033
2.10. ATP	5033
2.11. Hjælp i særlige tilfælde	5033
2.12. Administration, klageregler, opholdskommuneregler, finansiering mv.	5033
3. Økonomiske konsekvenser	5034
4. Administrative konsekvenser	5034
5. Erhvervsøkonomiske og miljømæssige konsekvenser	5034
6. Forholdet til EU-retten	5034

1. Baggrunden for lovforslaget

I foråret 1995 tog regeringen initiativ til en revision af lov om social bistand (bistandsloven). Loven havde da været gældende i knap 20 år og fra flere sider blev det hævdet, at loven var utidssvarende og uoverskuelig.

Bistandsloven trådte i kraft i 1976, og der er sket talrige ændringer for at få loven tilpasset til den udvikling, der siden da er sket i samfundet. Disse ændringer er imidlertid sket på enkeltområder inden for bistandslovens vidtspændende område. Dette har over tid medført, at de intentioner, som bestemmelserne bygger på, efterhånden til en vis grad har fortonet sig. Derfor fandt regeringen, at der var behov for at starte på en frisk og se nærmere på de grundlæggende forudsætninger og hensyn bag reglerne om hjælp til forsørgelse og få disse udmøntet i en nutidig lovtæst. Ved beslutningen om at sætte revisionen i gang har det spillet en væsentlig rolle, at den kommende lovgivning forholder sig til en række ændrede vilkår og behovet for en tilpasning af velfærdsmodellen til disse vilkår.

Socialministeren nedsatte derfor i foråret 1995 to udvalg, hvor det ene var et internt embedsmandsudvalg, som skulle se på, hvordan man kunne samle reglerne om forsørgelse i én lov, dvs. samle bistandslovens regler om kontanthjælp, revalidering og skånejob med reglerne i lov om kommunal aktivering. Det andet udvalg, som havde eksterne repræsentanter fra bl.a. Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, skulle se på bistandslovens service- og omsorgsydelser.

De to udvalg har afsluttet deres arbejde den 1. juli 1996. Udvalgsarbejdet har resulteret i to rapporter med lovforslag, der i efteråret 1996 blev sendt til høring hos en bred kreds af organisationer mv. Efterfølgende har der på embedsmandsplan været afholdt møder i Socialministeriet med repræsentanter fra interesse- og brugerorganisationer m.fl.

Regeringen har på baggrund af udvalgenes rapporter og den første høringsrunde udarbejdet et udkast til forslag til lov om aktiv socialpolitik samt forslag til lov om social service til afløsning af bistandsloven.

Samtidig med, at bistandsloven foreslås opdelt i to nye love, er de regler, der bestemmer, hvordan de sociale sager skal behandles, blevet vurderet og gennemskrevet i et særligt udkast til forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Dette udkast indeholder bl.a. regler om borgernes indflydelse, hvilke udvalg der skal være i kommuner og amtskommuner, samt regler om klagestruktur og behandling af klagesager.

De tre udkast til lovforslag har derefter i foråret 1997 været til høring hos en bred kreds af organisationer og myndigheder, og de tre lovforslag, der nu foreligger, er et resultat af den sidste høringsrunde.

Hensigten med forslag til lov om aktiv socialpolitik er

- at præcisere den enkeltes ansvar og rettigheder i forhold til hjælp til forsørgelse
- at understrege, at det er vigtigt med tidlig indsats i form af aktivering, revalidering eller skånejob
- at forbedre lovens sprog og systematik.

Forslaget fastholder i det væsentlige de hidtidige principper om beregningen af hjælpen, dvs. at hjælpen til den løbende forsørgelse ydes som en skattepligtig hjælp. Lovforslaget fastholder dermed princippet fra bruttoficeringen af kontanthjælpen om, at det underste sikkerhedsnet består af en retsbestemt ydelse, hvis størrelse som udgangspunkt er uafhængig af årsagen til behovet for hjælpen.

Udgangspunktet for forslaget er det værdigrundlag og menneskesyn, som ligger til grund for opbygningen af det danske velfærdssystem. Siden bistandsloven blev vedtaget, er der imidlertid sket betydelige ændringer i vilkårene for befolkningen vedrørende beskæftigelse og forsørgelse. Færre og færre opgaver løses i familierne. Hermed er der opstået et tilsvarende forøget behov for, at samfundet løser disse opgaver. Befolkningens krav og forventninger til det offentlige hjælpesystem har ændret sig. Spørgsmålet om, hvad man har krav på, har i visse tilfælde overskygget spørgsmålet om, hvad man har pligt til. Derfor er det nødvendigt mere generelt at se på spørgsmålet om rækkevidden af det offentliges forpligtelser på den ene side og borgerens eget ansvar – for sig selv og sine nærmeste – på den anden side.

Selv om det i første række påhviler den enkelte at udnytte sine egne evner, skal der ikke være tvivl om, at det offentlige er forpligtet til at træde til over for de borgere, der ikke ved egen eller andres hjælp kan klare sig selv. Det er også det offentliges opgave at give de bedst mulige rammer for, at borgeren bliver i stand til at klare sig selv.

I lovforslaget er det et centralt punkt, at den enkelte har ansvaret for at sørge for sig og sine. Hjælpen fra det offentlige træder først til, når borgeren ikke kan klare sig ved egen eller andres hjælp.

Understregningen af den enkeltes ansvar er ikke bare udtryk for et ønske om en modydelse for en offentlig forsørgelse – noget for noget princippet – og selvforsørgelseskravet skal ikke ses som en isoleret forpligtelse. Kravet om – efter evne – at nyttiggøre sine ressourcer og muligheder bygger også på et menneskesyn, hvorefter hver enkelt så vidt muligt skal yde sit bidrag som del af et samfundsmæssigt

fællesskab. Dette skal ske med respekt for det enkelte menneske som et individ med muligheder og ressourcer med ret til udfoldelsesmuligheder og adgang til et aktivt liv.

Dette stiller en række krav og udfordringer til de offentlige tilbud, og om hvordan disse skal administreres. Selvforsørgelsesperspektivet med et principielt krav om modydelse over for borgere, der henvender sig på grund af et manglende forsørgelsesgrundlag, understreger samtidig kommunens ansvar for at medvirke til, at den enkelte aktivt kan yde sit bidrag og udvikle sine muligheder for at forsørge sig og sine.

Kravet om aktivering har sammenhæng med, at aktivering ikke kun indeholder et erhvervsmæssigt sigte. For personer, som har omfattende problemer ud over ledighed, og hvor beskæftigelse på arbejdsmarkedet ikke er et umiddelbart nærliggende perspektiv, er formålet med tilbudet først og fremmest, at forbedre livskvaliteten og medvirke til at forebygge yderligere sociale problemer. I disse tilfælde stilles der særlige krav om differentierede og individuelt tilpassede tilbud.

Lovforslaget skal i øvrigt ses i sammenhæng med forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, der fastlægger følgende centrale principper i forhold til borgerne:

- kommunen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt; det bliver en pligt at give borgeren besked, hvis der ikke kan træffes en afgørelse inden for en frist, som kommunalbestyrelsen selv fastsætter
- borgeren skal have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag
- kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning
- hvis en borger har brug for at få hjælp i længere tid, skal hjælpen tidligt i forløbet tilrettelægges ud fra en samlet vurdering af den pågældendes situation og behov på længere sigt
- senest 8 uger efter første henvendelse om løbende hjælp til forsørgelse, skal kommunen foretage en kvalificeret vurdering af sagen (1. vurdering)
- ansøgeren skal skriftligt have besked om afgørelser ved den kvalificerede 1. vurdering.

I forslag til lov om aktiv socialpolitik indgår endvidere resultaterne af arbejdet i Kontanthjælpsudvalget af 1994 (Kontanthjælpsudvalget), Førtidspensionsudvalg II og Arbejdsministeriets og Socialministeriets Udvalg om skånejob.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget

2.1. Formålet med loven

Den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie (ægtefælle og børn under 18 år) er centralt i lovforslagets formålsbestemmelse.

Lovens formål er,

- at skabe et økonomisk sikkerhedsnet for enhver, som ikke på anden måde kan skaffe det nødvendige til sig og sin familie,
- at kommunen giver hjælpen for at gøre modtageren i stand til at klare sig selv,
- at modtageren og ægtefællen har pligt til efter evne at udvikle og udnytte deres arbejdsevne, fx ved at tage imod tilbud om arbejde eller aktivering,
- at personer med begrænsning i arbejdsevnen får særlig støtte til at fastholde eller opnå beskæftigelse på arbejdsmarkedet,
- at bidrage til et mere rummeligt arbejdsmarked gennem mulighed for at etablere skånejob, og
- at alle kontanthjælpsmodtagere er omfattet af den aktive socialpolitik, herunder også personer, hvor sigtet med indsatsen helt overvejende er at forbedre livskvaliteten.

Hermed viderefører lovforslaget de grundlæggende principper i bistandsloven.

2.2. Den enkeltes ansvar for sig selv, ægtefælle og børn under 18 år

Forslaget opretholder i *kapitel 1* ægtefællers gensidige ansvar for at forsørge hinanden. Dette er i overensstemmelse med den 1. rapport fra Kontanthjælpsudvalget, der i lyset af folketingsbeslutningen B 100 (1987) vurderede muligheden for at indføre individualprincippet. Udvalget fandt imidlertid, at det ville have så vidtgående konsekvenser at indføre individualprincippet, at en sådan løsning ikke ville være realistisk. Indførelse af individualprincippet – og dermed ophævelse af det gensidige forsørgelsesansvar over for det offentlige – vil betyde en kraftig forøgelse af udgifterne til offentlig forsørgelse, da individualprincippet indebærer, at der skal ydes hjælp til personer, hvis ægtefæller har gode indtægter.

Forslaget viderefører bistandslovens bestemmelser om ansvar for at forsørge sine børn under 18 år, men tydeliggør, hvornår kommunen uanset forsørgelsesansvaret giver hjælp til en gravid datter under 18 år til dækning af de behov, der er en følge af graviditeten.

2.3. Statsborgerskab og bopæl

Kapitel 2 indeholder regler om statsborgerskab og bopæl. Der er tale om en gennemskrivning af de gældende regler i lyset af den praksis, der har udviklet

sig, siden bistandsloven blev vedtaget. Det foreslås, at kompetencen til at træffe afgørelser i sager om hjemsendelse af udlændinge og om hjælp til danske statsborgere, der har opholdt sig i udlandet i mange år, overføres fra socialministeren til Den Sociale Sikringsstyrelse. Samtidig foreslås i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område indført en adgang til at klage over Sikringsstyrelsens afgørelser til Den Sociale Ankestyrelse. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

2.4. Vejledning og opfølgning

Kapitel 3 handler om vejledning og opfølgning, som i øvrigt har nær sammenhæng med forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslås, at kommunen, når en person søger om hjælp, straks skal vurdere, om der er behov for vejledning om, hvordan den pågældende igen bliver i stand til at klare sig selv.

Forslaget om vejledning skal sammenholdes med de rådgivningstilbud, der er i forslaget til lov om social service. Tilsammen udgør disse tilbud grundlaget for, at der så tidligt som muligt kan sættes ind med en kvalificeret indsats over for personer, der har brug for mere omfattende hjælp. Det er således vigtigt, at kommunen så tidligt som muligt vurderer, om der er brug for den mere specialiserede og målrettede rådgivning.

Det tydeliggøres, at på den ene side skal kommunen tilrettelægge sin visitation således, at tilbud til personer, der kun i kortere tid har brug for økonomisk hjælp, ikke medvirker til, at disse personer bliver fastholdt i det sociale system i længere tid end nødvendigt, dvs. »glat-sagsbehandling« af ukomplerede tilfælde.

På den anden side skal kommunens visitation også tilrettelægges således, at personer med andre problemer end ledighed får en tidlig og målrettet hjælp med henblik på at skaffe dem de kvalifikationer, som de mangler for at blive selvforsørgende.

Reglen om, at kommunen, hvis behovet for økonomisk hjælp skyldes ledighed, normalt kan gå ud fra, at behovet kan opfyldes ved hjælp efter kapitel 4 (»glat-sagsbehandling«), skal ses i sammenhæng med reglerne i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, hvorefter kommunen har pligt til senest efter 8 uger at lave en mere kvalificeret visitation, hvor kommunen skal vurdere, om hjælpen er tilstrækkelig. Hvis dette ikke er tilfældet, skal kommunen så vidt muligt give andre tilbud.

Indsatsmulighederne spænder vidt. For nogle kan forsørgelsesbehovet afhjælpes ved, at det offentlige vejleder om eller henviser til ordinær beskæftigelse eller uddannelse. For andre er det nødvendigt med en egentlig offentlig forsørgelse samt en aktiv indsats for at komme videre.

Personer, der er berettiget til kontanthjælp, og som ikke har andre problemer end ledighed, kan få – og har pligt til at modtage – tilbud om aktivering. Det forudsættes, at kommunen, forinden den giver tilbud om aktivering, sikrer sig, at personen ikke kan henvises til ordinær beskæftigelse eller ordinær uddannelse.

Aktivering dækker over en bred vifte af beskæftigelses- og uddannelses tilbud. Sigtet med deltagelse i aktiviteten er at forbedre eller vedligeholde deltagerens muligheder for at etablere eller genskabe kontakten til det ordinære arbejdsmarked. Et aktiveringstilbud til en person, hvis overvejende problem er, at den pågældende mangler et arbejde, vil i almindelighed opfylde dette mål, bl.a. fordi deltagelse i et beskæftigelses- eller uddannelses tilbud generelt må skønnes at give større chancer for at få et arbejde. Specielt for personer med en ringe uddannelsesmæssig baggrund skal kommunen være opmærksom på de uddannelsesmuligheder, der er til rådighed som alternativ til tilbud efter denne lov.

Personer, hvis arbejdsevne er begrænset af fysiske, psykiske eller sociale årsager, og hvis beskæftigelsesmæssige problemer ikke kan løses gennem tilbud om aktivering, kan få tilbud om revalidering, hvor målet er selvforsørgelse på arbejdsmarkedet. Det er en betingelse for tilbud om revalidering, at der er en realistisk mulighed for, at personen gennem revalideringen kan blive i stand til at klare sig selv og sørge for sin familie. Når der er truffet beslutning om revalidering, kan der forud for tilrettelæggelse af det konkrete forløb være behov for en afklarende fase – forrevalidering.

Det kan i nogle tilfælde være vanskeligt at afgøre, om en person skal have tilbud efter aktiveringsbestemmelserne, eller om revalidering er nødvendig. Afgørelsen vil altid afhænge af en konkret vurdering, og det er i disse grænsesituationer nødvendigt at foretage en nøje vurdering. Det er vigtigt så tidligt som muligt at sætte ind med den rette indsats. Det er også vigtigt at være opmærksom på, at behovet kan have ændret sig i løbet af en periode med aktivering. For personer, der gentagne gange deltager i aktiveringsforløb, må kommunen være særlig opmærksom på, om der skulle være et behov for revalidering.

Nogle personer med begrænsninger i arbejdsevnen vil ikke gennem et revalideringsforløb kunne bringes i stand til at yde en fuld arbejdsindsats på

arbejdsmarkedet. Det erhvervsmæssige sigte kan derfor for nogle være ansættelse i skånejob på private eller offentlige arbejdspladser. Skånejob med løntilskud kan gives til personer, hvis arbejdssevne er nedsat så meget, at forsørgelsesgrundlaget er social pension. Skånejob med løntilskud kan derudover gives til personer, hvis arbejdssevne er varigt begrænset, uden at den pågældende får social pension.

Nogle personer, der er berettiget til kontanthjælp, har så omfattende problemer ud over ledighed, at beskæftigelse på arbejdsmarkedet ikke er et umiddelbart nærliggende perspektiv for aktiveringsindsatsen. Også disse personer har mulighed for og pligt til at tage imod tilbud om aktivering, der er tilpasset deres særlige situation. Formålet med tilbudet er først og fremmest at forbedre livskvaliteten og medvirke til at forebygge udviklingen af yderligere sociale problemer og i sidste ende til at forebygge social udstødelse. Dette særlige socialpolitiske udgangspunkt for aktiveringsindsatsen blev introduceret med lov om kommunal aktivering, og videreføres i dette lovforslag.

Aktiveringen ses i den forbindelse som en indsats blandt flere andre, der kan bidrage til at forbedre en persons samlede livssituation evt. således, at der samtidig lægges vægt på aktiviteter mv., der på lidt længere sigt kan øge personens chancer på arbejdsmarkedet. Det kan bl.a. være tilfældet for personer med sindslidelser eller andre psykiske problemer. Det kan også være misbrugere af forskellige stoffer og alkohol. For disse grupper bør sigtet i første omgang være at støtte vedkommende med hensyn til behandlingstilbud, herunder rådgivning efter forslaget til lov om social service. Parallelt med eller i forlængelse af denne indsats bør der findes andre former for aktiveringsindsats i samarbejde med personen evt. i projekter o.lign., hvor man modtager personer med tilsvarende problemer.

Aktiveringstilbud, der vægter forbedring af livskvalitet, kan også gives til personer, der ikke er motiveret for at deltage i revalidering, eller hvis situation ikke er stabiliseret så meget, at revalidering vil være relevant i den aktuelle situation.

Der vil være personer, hvis arbejdssevne er begrænset på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet og som ikke kan benytte tilbud efter dette forslag. De kan få beskyttet beskæftigelse efter bestemmelserne i forslag til lov om social service. Det gælder fx nogle udviklingshæmmede, sindslidende og andre.

Personer, der har ophold i boformer efter § 92 i forslag til lov om social service, er på linie med an-

dre omfattet af reglerne om aktivering, revalidering og skånejob med løntilskud i dette forslag.

På baggrund af bestemmelserne i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område om skriftlighed og om en kvalificeret visitation senest efter 8 uger foreslås det, at aktiveringslovens regler om kommunernes pligt til at udarbejde skriftlige planer for alle personer over 25 år, der har modtaget kontanthjælp i 6 måneder, afskaffes. Efter forslaget udarbejdes skriftlige planer, når kommunen skønner, at der er behov for at kunne fremme en sammenhængende indsats.

Herudover foreslås det, at kommunen får pligt til løbende at følge op på sagerne, og at dette skal ske mindst hver 3. måned, dog ikke for revalidering, hvor der er udarbejdet en erhvervsplan, og skånejob med løntilskud. I så fald er fristen 6 måneder.

2.5. Hjælp til forsørgelse

I *kapitel 4* findes reglerne om hjælp til personer, der ikke kan forsørge sig selv helt eller delvist. Reglerne bygger på gældende regler om kontanthjælp og aktivering, men de er samlet, således at aktivering og økonomisk hjælp er sideordnet.

I modsætning til de hidtil gældende regler omfatter *aktiveringen* efter forslaget principielt alle, der modtager kontanthjælp uanset årsagen. Det betyder, at de unge under 25 år – på samme måde som det gælder for personer over 25 år – er omfattet af aktiveringspligten og retten, uanset om udbetalingen af hjælpen alene skyldes ledighed, eller der foreligger sociale problemer udover ledigheden.

For personer, der alene har ledighed som problem, stilles der i dag krav om, at aktiveringstilbudet altid skal være på mindst 30 timer om ugen. Med dette mindstekrav er det imidlertid ikke muligt for kommunen at give aktiveringstilbud med et lavere timetal i de situationer, hvor den aktiverede har et udstøttet deltidsarbejde. Der foreslås derfor indført en ny ordning, hvor aktiveringstilbudets ugentlige timetal sættes i relation til det samlede omfang af aktivering og udstøttet arbejde.

Der vil som hidtil kunne foreligge forhold, der for kortere eller længere perioder udelukker aktivering, fx sygdom, barsel og lignende. Ifølge forslaget omfatter aktiveringsreglerne også ægtefællen til en kontanthjælpsmodtager, medmindre denne ægtefælle selv er omfattet af de særlige undtagelsesregler. Som noget nyt er det fastsat, at i den aktiveringsfri periode er den aktiverede ikke omfattet af pligten til at udnytte sine arbejdsmuligheder.

I erkendelse af, at der findes familier, der har indrettet sig således, at den ene ægtefælle har indtægtsgivende erhvervsarbejde, mens den anden udeluk-

kende har bidraget til familiens forsørgelse gennem husligt arbejde o.lign. i hjemmet, foreslås en ny model for denne gruppe.

Forslaget indebærer, at den hjemmearbejdende kan vælge at fortsætte som hidtil og lade være med at udnytte sine arbejdsmuligheder i form af indtægtsgivende arbejde eller aktivering. Til gengæld får ægteparret beregnet deres hjælp efter særlige regler, der betyder, at der i disse tilfælde kun ydes et mindre beløb i hjælp til forsørgelse af den hjemmearbejdende. I forslaget er beløbet sat til 2.144 kr., og der er ikke adgang til at få særlig støtte efter forslags § 34.

Ægteparret får kun denne – lavere – hjælp, hvis de selv vælger, at den hidtil hjemmearbejdende ikke skal udnytte sine arbejdsmuligheder. Derfor foreslås samtidig en ret for den hidtil hjemmearbejdende til at få tilbud om aktivering og dermed ret til kontanthjælp efter den sædvanlige beregning, der er baseret på, at begge ægtefæller udnytter deres arbejdsmuligheder gennem indtægtsgivende arbejde. Hjælpen til ægteparret beregnes efter de almindelige regler fra den 1. i måneden efter det tidspunkt, hvor den hidtil hjemmearbejdende har meddelt kommunen, at pågældende ønsker at udnytte sine arbejdsmuligheder.

Et særligt problem, der knytter sig til kontanthjælp, er betydningen af indtægter og formue hos den, der søger hjælpen og dennes ægtefælle. Her indeholder forslaget nogle ændringer.

Kontanthjælpsudvalget har anbefalet, at der indføres en fast formuegrænse på 5.000 eller 10.000 kr., og at der derudover ses bort fra overskydende skat eventuelt med en maksimumgrænse. Da det kan give en del administrative problemer at behandle overskydende skat anderledes end anden formue, er Kontanthjælpsudvalgets anbefaling vedrørende overskydende skat ikke indarbejdet. Derimod foreslås det at indføre en fast formuegrænse på op til 10.000 kr., hvor overskydende skat indgår sammen med eventuel anden likvid formue.

For at skabe ensartede regler for formuevurderingen af kapitalpensioner foreslås det, at socialministeren bliver bemyndiget til at fastsætte regler om i hvilke tilfælde, der kan ses bort fra formue i form af kapitalpensioner mv.

Vedrørende *fradrag for indtægter* foreslås en helt ny model.

Der foreslås indført et »standardfradrag« på 10 kr. pr. arbejdstime og højst 160 timer pr. måned. »Standardfradraget« betyder, at kontanthjælpsmodtageren eller ægtefællen får lov til at beholde 10 kr. pr. time af sin arbejdsindtægt. Af de 10 kr. pr. time skal modtageren afholde eventuelle udgifter i forbindelse med arbejdet.

Frdraget gælder alle former for erhvervsarbejde samt aktivering og beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Med hensyn til det beskæftigelsestillæg, som kommunen giver under aktivering, foreslås dette sat til samme beløb som frdraget, dvs. 10 kr. pr. aktiveringstime. Det betyder, at modtagere af hjælp får den samme økonomiske gevinst, uanset om der er tale om almindeligt ustøttet arbejde eller aktivering. Efter de regler, der gælder i dag, kan det i visse tilfælde bedre betale sig at blive aktiveret end at tage fx deltidsarbejde.

»Standardfradraget« er en nyskabelse, fordi det bryder med princippet om krone-til-kronefradrag, der betyder, at arbejdsindtægter som udgangspunkt fratækkes fuldt ud i hjælpen.

Fordelen ved forslaget er, at det giver en økonomisk tilskyndelse til at tage arbejde i perioder med kontanthjælp, fordi modtagerne får lov til at beholde en mindre del af indtægten, dvs. vedkommende vil normalt få en mindre forbedring af sine indtægtsforhold som »belønning«.

Forslaget betyder en omlægning af reglerne om indtægtsfradrag samt reglerne om beskæftigelsestillæg og godtgørelse i forbindelse med aktivering. Forslaget er udarbejdet ud fra den forudsætning, at det ikke skulle medføre nævneværdig udgiftsforøgelse eller udgiftsreduktion. Derfor foreslås det samtidig, at nogle af de nu gældende regler om undtagelser fra reglen om krone-til-kronefradrag ophæves, samt at reglerne om beskæftigelsestillæg og godtgørelse tilpasses forslaget om »standardfradrag«. De regler, der berøres af forslaget er udførligt omtalt i bemærkningerne til §§ 30-33, hvortil der henvises.

Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser om særlige beregningsregler for bestemte persongrupper. Årsagen til, at der foreslås særskilte regler på disse områder, er, at det drejer sig om personer, der egentlig ikke skulle være omfattet af forslaget, fordi deres forsørgelse varetages af andre, eksempelvis Kriminalforsorgen eller udlændingemyndighederne. Endvidere gælder det et mindre antal ældre, som normalt ville være berettiget til social pension på grund af alder, men hvor pensionslovens optjeningsregler bevirker, at de ikke kan få pension. I alle tilfælde drejer det sig om situationer, hvor de almindelige kontanthjælpsats vil give nogle urimelige konsekvenser i forhold til det forsørgelsesgrundlag, der normalt ville være til rådighed for de pågældende.

Herudover er der sket en række justeringer af reglerne. Disse er uddybet i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

2.6. Igang sætningssydelse

Reglerne i *kapitel 5* om igang sætningssydelse svarer i det væsentlige til de nugældende regler, hvorefter kommunen efter et skøn kan beslutte at udbetale igang sætningssydelse til en person, der ønsker at etablere og drive selvstændig virksomhed. Samtidig stilles der forslag om at ophæve den gældende regel om klagebegrænsning.

2.7. Revalidering

Kapitel 6 handler om revalidering, dvs. hjælp, der skal bidrage til, at en person med begrænsninger i arbejdsevnen kan komme ind på eller vende tilbage til arbejdsmarkedet og dermed blive i stand til at forøge sig selv.

Forslaget viderefører med nogle ændringer og præciseringer reglerne om revalidering fra den 1. oktober 1990. Regler fra bekendtgørelse nr. 517 af 2. juli 1990 om den faste bruttorevalideringssydelse mv., som senest er ændret ved bekendtgørelse nr. 1023 af 15. december 1995, er indarbejdet i lovteksten. Denne bekendtgørelse kaldes i det følgende revalideringsbekendtgørelsen.

Begrebet nedsat erhvervsevne erstattes af arbejdsevnekriteriet. Denne ændring er en følge af, at arbejdsevnekriteriet bedre end erhvervsevnekriteriet dækker den vurdering, der skal foretages i forbindelse med revalidering.

Grundelementerne i arbejdsevnekriteriet og erhvervsevnekriteriet er de samme. Arbejdsevnekriteriet er i sin karakter et kriterium, hvor der fokuseres på, hvad revaliderenden kan eller kan bringes til at kunne, hvor erhvervsevnekriteriet i højere grad er knyttet til en dokumentation for diagnose og sygdom.

Der foreslås som led i en finansieringsomlægning indført en adgang for såvel kommune som amtskommune til at etablere erhvervsmodnende og erhvervsintroducerende kurser og jobindsamlingsprojekter. Vedrørende finansieringen foreslås, at udgifterne afholdes af kommune og amtskommune med hver halvdelen, dvs. at den del, der i dag afholdes af staten, overgår til amtskommunen.

Forslaget fastholder, at der skal være en erhvervsplan som grundlag for at udbetale revalideringssydelsen. Kommunen skal udforme en erhvervsplan, når det erhvervsmæssige sigte er afklaret. Det betyder, at der også skal foreligge en erhvervsplan, når revalideringen foregår som optræning og uddannelse på arbejdsmarkedet.

Som noget nyt foreslås, at revaliderer bevarer revalideringssydelsen ved graviditet, barsel og adoption efter de almindelige regler herom. Som reglerne er

nu, er revaliderer ved barsel mv. henvist til konstanthjælp, hvis erhvervsplanen ikke i en længere periode kan følges på grund af barsel mv.

Revalideringssydelsen foreslås at svare til højeste dagpengebeløb efter § 47 i lov om arbejdsløshedssikring mv. Nu svarer ydelsen til sygedagpengemaksimum.

Efter gældende regler trækkes kun arbejdsindtægter og løbende udbetaling af erhvervsevnetabserstatning fra i revalideringssydelsen. Der foreslås en harmonisering i forhold til andre forsikringsordninger, således at der skal ske fradrag for løbende udbetalinger fra forsikringer og pensionsordninger efter samme regler som for løbende erhvervsevnetabserstatning, dvs. fradraget sker indtil niveauet for den hidtidige arbejdsindtægt.

Kriterierne for, hvornår unge under 25 år får udbetalt den fulde revalideringssydelse, foreslås ændret på enkelte punkter, jf. bemærkningerne til § 52, samtidig med, at reglerne om, hvornår unge revaliderer skal dække deres leveomkostninger efter andre støtteordninger, fx Statens Uddannelsesstøtte, gøres tydeligere. I disse tilfælde er der fortsat adgang til at få hjælp til uddannelsesbetingede udgifter og udgifter betinget af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Reglerne om støtte til selvstændig virksomhed er moderniseret og udbygget på grundlag af den praksis, der har dannet sig på området gennem årene. Kompetencen til at give sådan hjælp foreslås flyttet fra revaliderings- og pensionsnævnet til kommunen, og som noget nyt foreslås indført et krav om, at der skal foreligge en forretningsmæssig forsvarlig plan for virksomheden.

2.8. Skånejob med løntilskud

Personer med konstateret varig nedsat arbejdsevne, hvor revalidering til beskæftigelse på normale vilkår ikke er mulig, har ret til et tilbud om skånejob med løntilskud hos en privat eller offentlig arbejdsgiver. Retten til tilbud skal ses i sammenhæng med kommunens generelle pligt til at sørge for sådanne stillinger, dvs. inden for rimelighedens grænser når job og person skal passe sammen. Retten til tilbud skal tillige ses i sammenhæng med amtskommunernes forpligtelse til at yde tilbud om beskyttet beskæftigelse.

Det skal bemærkes, at den nedsatte arbejdsevne kan manifestere sig både ved, at den pågældende ikke kan arbejde fuldt effektivt på fuld tid, og ved at den pågældende kan arbejde fuldt effektivt men da kun på halv tid.

Forslagene om skånejob i *kapitel 7* er i øvrigt en videreførelse af principperne i lov nr. 1188 af 18. de-

cember 1996 om overførsel af kompetence og forsyningsansvar til kommunerne for 50/50-ordningen samt ændrede finansieringsregler for ordningen. Disse principper foreslås også at gælde skånejob med løntilskud til personer, der får social pension, den gældende 1/3-ordning.

Der foreslås derfor en ændret byrdefordeling for skånejob med løntilskud til personer, der får social pension, hvorefter amtskommunerne går ud af finansieringen, og staten går ind i stedet for, og pligten til at oprette stillingerne flyttes fra amtskommunerne til kommunerne. Forsyningsansvar og økonomisk ansvar kommer på den måde til at følges ad, som det allerede er tilfældet for 50/50-ordningerne.

I dag er det et kriterium for tildeling af skånejob, at erhvervsevnen er nedsat. Svarende til reglerne om revalidering og reglerne om værktøj og arbejdsredskaber foreslås det nu ændret, så det erstattes af arbejdsevnekriteriet. Ændringen er af sproglig karakter. Kriterierne for tildeling af skånejob er uændrede.

Det foreslås at videreføre reglerne om skånejob med løntilskud til personer, der ikke får social pension, de gældende 50/50-ordninger, således at løntilskuddet er 1/2 af lønnen.

For så vidt angår skånejob til personer, der får social pension, foreslås, at arbejdsgiverne selv afholder halvdelen af lønudgiften, jf. bemærkningerne til § 74. I dag kan arbejdsgiverne beskæftige personer i disse ordninger uden at have udgifter til løn.

Som noget nyt fastsættes der ikke bestemmelser om lønnen. Denne fastsættes ved aftale mellem arbejdsgiver og den ansatte. Lønfastsættelsen skal ske i samarbejde med de faglige organisationer.

Reglerne om beskyttet beskæftigelse på værksteder mv. indgår i forslaget til lov om social service.

2.9. Værktøj og arbejdsredskaber

Kapitel 8 handler om hjælp til værktøj og arbejdsredskaber samt til kortvarige kurser.

Hjælpen til disse formål foreslås at være uafhængig af, om ansøgeren er revalidend. Det betyder bl.a., at sådan hjælp i højere grad bliver mulig for personer med begrænsninger i arbejdsevnen, der er ansat eller skal ansættes i skånejob, dvs. både i aftalebase-rede skånejob og i skånejob med løntilskud. Forslaget imødekommer anbefalinger om en bredere anvendelse af eksisterende muligheder for støtte til arbejdspladsindretninger, jf. første delrapport fra september 1995 fra Arbejds- og Socialministeriets Udvalg om skånejob. Som for reglerne om revalidering og skånejob med løntilskud erstattes erhvervsevnekriteriet også her af arbejdsevnekriteriet.

2.10. ATP

Reglerne om bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension, som er indført ved lov nr. 1057 af 20. december 1995, foreslås videreført i *kapitel 9* bortset fra, at det foreslås, at der ikke længere indbetales ATP-bidrag for personer, som modtager hjælp med tilbagebetalingspligt.

2.11. Hjælp i særlige tilfælde

Kapitel 10 viderefører de gældende regler om hjælp i særlige tilfælde. I lovforslaget er indarbejdet de anbefalinger, der kom fra Kontanthjælpsudvalget. Princippet om, at ydelserne tildeles efter en konkret og individuel vurdering, er således fastholdt.

2.12. Administration, klageregler, opholdskommuneregler, finansiering mv.

De almindelige regler om oplysningspligt, klage og administration er fastsat i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Hvorimod de regler, som knytter sig specielt til reglerne i dette forslag, er samlet her. Det drejer sig om den særlige oplysningspligt for personer, der har modtaget hjælp til boligindskud, og de sociale nævns adgang til at efterprøve, om en kommunes afgørelse om godtgørelse er i overensstemmelse med kommunens retningslinier.

Som noget nyt er der som følge af klagereglerne i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område skabt mulighed for, at en person kan klage til det sociale nævn over et aktiveringstilbuds rimelighed. Det vil således ikke længere være nødvendigt for en person at skulle frasige sig sit forsørgelsesgrundlag for at få prøvet rimeligheden af et tilbud om aktivering. Klagen har ikke opsættende virkning, men formanden for det sociale nævn har adgang til at træffe en foreløbig afgørelse i klagesagen. En sådan foreløbig afgørelse skal da snarest muligt behandles i møde i nævnet, og det bør tilstræbes, at dette sker inden for 14 dage.

Tilsvarende er der med de nye klageregler i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område åbnet mulighed for, at en person kan klage til det sociale nævn over en kommunes afgørelser vedrørende udbetaling af igangsætningsydelse.

I overensstemmelse med anbefalingerne fra flertallet i Kontanthjælpsudvalget (alle bortset fra København og Frederiksberg Kommuner) indeholder lovforslaget ingen bestemmelser om mellemkommunal refusion for udgifter, der afholdes efter dette lovforslag. Dette gælder også mellemkommunal refusion for revalideringshjælp, herunder revaliderings-

ydelsen. Dermed opnår kommunerne en betydelige administrativ lettelse i sager, hvor der alene udbetales økonomisk hjælp til forsørgelse.

Det foreslås, at der sker en ændret byrdefordeling af driftsudgifterne ved erhvervsmodnende og erhvervsintroducerende kurser og jobindslusningsprojekter. Forslaget betyder, at staten går ud, og i stedet kommer amtskommunerne ind og afholder halvdel af udgifterne, mens kommunerne fortsat afholder den anden halvdel.

Det foreslås derudover, at byrdefordelingen ved skånejob med løntilskud til personer, der får social pension ændres, således at staten i stedet for amtskommunerne går ind og finansierer halvdel af kommunernes udgifter til skånejob. Hermed bringes finansieringen af skånejob med løntilskud i overensstemmelse med finansieringen af skånejob med løntilskud til personer, der ikke modtager social pension.

3. Økonomiske konsekvenser

Lovforslagets samlede økonomiske konsekvenser skønnes at medføre en årlig offentlig besparelse på ca. 165 mill. kr. På grund af overgangsordninger vil mindreudgiften det første år efter lovens ikrafttræden blive ca. 112 mill. kr. og de efterfølgende år henholdsvis 149 mill. kr., 152 mill. kr. og 153 mill. kr. Den fulde virkning af lovforslaget indtræder først ca. 9 år efter lovforslagets ikrafttræden som følge af reglerne om skånejob.

De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Forslaget er omfattet af budgetgarantien bortset fra forslag vedrørende skånejob.

4. Administrative konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at have nævneværdige administrative konsekvenser for kommunerne.

Der henvises til forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

5. Erhvervsøkonomiske og miljømæssige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have erhvervsøkonomiske eller miljømæssige konsekvenser.

6. Forholdet til EU-retten

Da forslagene vedrørende bl.a. skånejob med løntilskud og jobtræning og individuel jobtræning rejser spørgsmål i forhold til EF-traktatens statsstøtteregler, skal lovforslaget notificeres for kommissionen, jf. EF-traktatens art. 92, stk. 3, litra c.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Formål og den enkeltes ansvar

Til § 1

Det er lovforslagets formål at skabe det underste økonomiske sikkerhedsnet for enhver uanset nationalitet, som opholder sig lovligt her i landet, og som ikke på anden måde kan klare sig selv økonomisk.

Det, at lovforslaget skal fungere som et økonomisk sikkerhedsnet, betyder, at man ikke kan få hjælp, hvis behovet for hjælp kan løses uden for dette lovforslag. Det betyder også, at hvis man kan forsørge sig selv, eller hvis andre har pligt til at forsørge én, kan man heller ikke få hjælp.

Målet er at give en midlertidig hjælp, og det stiller krav om, at såvel modtageren som ægtefællen efter evne aktivt udnytter og udvikler deres arbejdsevne for hurtigt at blive i stand til at klare sig selv. Det betyder, at modtageren og ægtefællen har pligt til at søge arbejde og tage imod tilbud om arbejde eller aktivering.

Modtageren har derfor et ansvar for sig selv og sin familie, men samfundet har også et ansvar.

Et vigtigt led i dette er, at der også bliver gjort en indsats for at forebygge, at personer, der har eller kan få vanskeligheder ved at fastholde et arbejde, får behov for hjælp til forsørgelse. Initiativerne for at styrke virksomhedernes sociale ansvar og for at forbedre opfølgningen i sager om sygedagpenge er konkrete eksempler på dette.

Der kan også henvises til forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område om koordinationsudvalg for den forebyggende arbejdsmarkedsindsats.

Det økonomiske sikkerhedsnet, hjælpens formål og kravene til den enkelte er i overensstemmelse med grundlovens § 75, stk. 2, som kræver, at der er et forsørgelsesvæsen. Dette forsørgelsesvæsen skal garantere et eksistensminimum til enhver, som ikke kan ernære sig selv, og hvis forsørgelse ikke påhviler andre, dog under forudsætning af at den enkelte underkaster sig de forpligtelser, som loven påbyder.

Det nærmere indhold af modtagerens rettigheder og pligter og kravene til det offentlige fremgår af bemærkningerne til de følgende paragraffer.

Til § 2

Stk. 1 og 2 svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 6, stk. 1 og 2, hvorefter enhver mand og kvinde i forhold til det offentlige har ansvar for efter evne at forsørge sig selv og sin familie.

Det betyder, at kommunen ikke kan yde hjælp til en person, som kan forsørge sig selv, eller som har mulighed for at blive forsørget af andre. Det betyder desuden, at der ved beregning af hjælp til ægtefæller tages hensyn til begge ægtefællers økonomiske forhold.

Ved familie forstås ægtefælle, herunder registreret partner, samt børn under 18 år. Det er den privatretlige forsørgelsespligt over for et barn efter Justitsministeriets lovgivning (lov om børns retsstilling), som er afgørende for, om man i relation til det offentlige har forsørgelsesansvar over for barnet.

Ansvaret for at forsørge sin ægtefælle ophører ved separation eller skilsmisse. Hvis kommunen, fx på grund af samlivsophør, må træde til med hjælp, indtræder kommunen i retten til at få fastsat bidrag. Dette er nærmere omtalt i bemærkningerne til forslagens § 95.

Stk. 3 er en undtagelse fra hovedreglen om, at forældres ansvar for at forsørge deres børn først ophører ved det fyldte 18. år. Det er præciseret, at forsørgelsesansvaret ophører, hvis barnet selv har ansvar for at forsørge en ægtefælle eller et barn. Dette indebærer, at forældrenes pligt til at forsørge barnet genopstår, hvis barnet ikke længere har ansvar for at forsørge en ægtefælle eller et barn.

Det, at forældrenes ansvar for at forsørge barnet ophører, indebærer, at kommunen ikke tager hensyn til forældrenes økonomiske forhold ved tildeling og beregning af hjælp til barnet.

I stk. 4 foreslås det, at kommunen uafhængigt af forældrenes forsørgelsesansvar giver hjælp til en gravid datter under 18 år til dækning af de behov, der er en følge af graviditeten. Det vil sige, at der skal være en årsagssammenhæng mellem graviditeten og behovet for hjælp, fx hvis datteren må opgive et arbejde på grund af graviditeten. Reglen, som den nu er formuleret, betyder, at forældrenes forsørgelsesansvar består, men at kommunen uden hensyn til forældrenes økonomiske forhold giver hjælp til de behov, der er en følge af graviditeten. Hvis graviditeten ophører ved abort, har forældrene igen det fulde forsørgelsesansvar.

Til kapitel 2

Statsborgerskab og bopæl

Til § 3

Bestemmelsen viderefører den gældende retstilstand. Bestemmelsen er en sammenskrivning og udbygning af regler i bistandslovens kapitel 1.

Det fastslås, at lovforslaget gælder alle, der lovligt opholder sig her i Danmark (dvs. ikke Grønland og

Færøerne). Dette gælder uanset nationalitet. Stk. 1 handler om alle former for hjælp efter dette lovforslag, bortset fra vedvarende hjælp, jf. stk. 2. For at en person kan få hjælp efter lovforslaget, skal den pågældende i øvrigt opfylde de betingelser, der gælder for de enkelte ydelser. Kravet om lovligt ophold er i overensstemmelse med hidtidig praksis.

Udlændinges ret til at opholde sig her i landet er reguleret i udlændingeloven. Hvis en udlænding, der opholder sig her i landet og søger om opholdstilladelse, har ret til at blive i landet, til ansøgningen er afgjort, foreligger der et lovligt ophold (processuelt ophold). Kommunen kan derfor – forudsat lovforslagets øvrige betingelser er opfyldt – give hjælp til udlændingen indtil det tidspunkt, hvor udlændingen efter udlændingeloven har pligt til at rejse ud af landet. Udlændingestyrelsen bistår kommunerne med oplysninger om en udlændings opholdsgrundlag.

Hvis en udlænding, som ikke opholder sig lovligt her i landet, søger om hjælp, skal kommunen henvise den pågældende til politiet, der efter udlændingelovens § 43 sørger for den pågældende.

Kommunen bør kontakte Udlændingestyrelsen for at få afklaret, om en udlænding har lovligt ophold.

I stk. 2 fastslås det, at for at få vedvarende hjælp til forsørgelse skal modtageren

- 1) være dansk statsborger,
- 2) være statsborger i en EU/EØS-medlemsstat eller familiemedlem til en sådan og være berettiget til ophold efter fællesskabsretlige regler, eller
- 3) have erhvervet ret på grundlag af de aftaler, som Danmark indgår eller har indgået med andre stater eller internationale organisationer, jf. forslagens § 4.

Erhvervsaktive EU/EØS-borgere og deres familiemedlemmer i Danmark er – som hidtil – på grundlag af EU-reglerne sidestillet med danske statsborgere med hensyn til sociale fordele, og de erhverver ret til vedvarende hjælp til forsørgelse på grundlag af erhvervsaktivitet i Danmark.

Hjælp til forsørgelse omfatter hjælp, der skal dække modtagerens leveomkostninger, dvs. udgifter til bolig samt sædvanlige udgifter til mad og tøj mv. Det kan fx være hjælp efter kapitel 4, herunder aktivering, hjælp til revalidering samt igangsætningsydelse.

Personer, der kan få opholdsret i Danmark på grundlag af Rådets direktiv af 29. oktober 1993 om opholdsret for studerende (93/96/EØF), Rådets direktiv af 28. juni 1990 om opholdsret for lønmodtagere og selvstændige, der er ophørt med erhvervsaktivitet (90/365/EØF), eller Rådets direktiv af 28. juni 1990 om opholdsret (90/364/EØF), får denne op-

holdsret under forudsætning, at den pågældende råder over tilstrækkelige midler til at undgå at falde værtsmedlemsstatens sociale system til byrde. Personer, der opholder sig i Danmark på grundlag af en opholdsret efter ovennævnte direktiver, får ikke ret til vedvarende hjælp til forsørgelse.

En person, der har opholdsret efter et af ovennævnte direktiver, og som har behov for vedvarende hjælp til forsørgelse, kan ikke hjemsendes efter denne lov, hvis den pågældende har boet lovligt her i landet med henblik på varigt ophold i mere end 3 år. Dette følger af stk. 4, 2. pkt. Kommunen bør i sådanne tilfælde rette henvendelse til udlændingemyndighederne for at få afklaret, om det har konsekvenser for opholdstilladelsen, at den pågældende modtager vedvarende hjælp til forsørgelse efter denne lov.

I *stk. 3* præciseres i overensstemmelse med langvarig praksis, at hjælp til forsørgelse anses for vedvarende, når den har varet eller må påregnes at ville vare i 1 år eller derover.

Stk. 4 viderefører reglen i bistandslovens § 4. Det vil sige, at kommunen som hidtil kan yde vedvarende hjælp til udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens §§ 7 og 8 (flygtninge). Hvis en udlænding, der ikke er omfattet af stk. 2, nr. 2 eller 3, dvs. ikke er EU/EØS-borger eller omfattet af aftaler med andre stater eller organisationer, får behov for vedvarende hjælp, afgør Den Sociale Sikringsstyrelse (efter indberetning fra kommunen), om udlændingen skal hjemsendes. Som noget nyt foreslås, at kompetencen til at træffe afgørelser i disse sager overføres fra socialministeren til Den Sociale Sikringsstyrelse. Samtidig indføres en adgang til at klage over Sikringsstyrelsens afgørelse til Den Sociale Ankestyrelse, jf. § 64 i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

I disse tilfælde skal udlændingens opholdskommune sende en indberetning til Sikringsstyrelsen med angivelse af de oplysninger, der er nødvendige for at træffe beslutning om, hvorvidt udlændingen skal hjemsendes. Der kan ikke træffes afgørelse om at hjemsende en udlænding efter dette lovforslag, hvis udlændingen lovligt har boet her i landet med henblik på varigt ophold i mere end de sidste 3 år.

I *stk. 5* nævnes eksempler på de hensyn, der lægges vægt på ved afgørelser efter stk. 4. Det svarer til Socialministeriets praksis, sådan som den er beskrevet i Socialministeriets vejledning nr. 137 af 31. juli 1992 om indberetninger i henhold til bistandslovens § 4, når der ydes hjælp til udlændinge.

Hvis det efter dette lovforslag besluttes at hjemsende udlændingen, bortfalder udlændingens opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 18, stk. 1. Bortfaldet sker automatisk, dvs. uden at udlændin-

gemyndighederne træffer beslutning om det. Da udlændingens opholdsret er bortfaldet, påhviler det udlændingen at udrejse straks, jf. udlændingelovens § 30, stk. 1. Hvis udlændingen ikke frivilligt udrejser, drager politiet omsorg for udrejsen, jf. udlændingelovens § 30, stk. 2. Sikringsstyrelsen orienterer såvel Udlændingestyrelsen som politiet om afgørelsen om hjemsendelse.

Hvis det besluttes ikke at hjemsende udlændingen, fortsætter kommunen med at udbetale hjælp til forsørgelse, forudsat at udlændingen stadig opfylder de almindelige betingelser for at modtage hjælp.

Til § 4

§ 4 om aftaler med andre stater og internationale organisationer er identisk med bistandslovens § 3, stk. 1, bortset fra at »dansk indfødsret« af redaktionelle grunde er erstattet med »dansk statsborger«.

Til § 5

Reglen i *stk. 1* svarer til den hidtidige praksis efter bistandslovens § 1, hvorefter kommunen ikke kan yde hjælp til personer, som opholder sig i udlandet, fordi hjælpen er bestemt til at opfylde behov her i landet. Grønland og Færøerne er som hidtil ikke omfattet af lovforslaget, jf. forslaget § 115, og det betyder, at Grønland og Færøerne er dækket af begrebet »udlandet«.

Folketingets Ombudsmand har i forbindelse med en konkret sag anført, at der efter Ombudsmandens opfattelse ikke blot ved en henvisning til bistandslovens § 1 kan gives afslag på fx hjælp efter bistandslovens § 46 b, stk. 1, til udøvelse af samvær med et barn i udlandet. Ombudsmanden finder det mere nærliggende, når bistandslovens § 1 ses i sammenhæng med de øvrige bestemmelser i kapitel 1, at forstå bestemmelsen om ophold som en forudsætning om, at ansøgeren »opholder sig her i landet« på det tidspunkt, hvor behovet for hjælp opstår, og ansøgning herom indgives til de sociale myndigheder. Om hjælpen eventuelt skal bruges i forbindelse med et kortere ophold i udlandet, er efter Ombudsmandens opfattelse uden betydning for forståelsen af bestemmelsen.

På denne baggrund foreslås det at tydeliggøre betingelserne om ophold her i landet og betingelserne for, hvornår modtageren kan bevare hjælpen under ophold i udlandet.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunen i særlige tilfælde kan tillade, at hjælpen bevares under kortvarige ophold i udlandet. Det er således en betingelse for at modtage hjælpen i udlandet, at modtageren opfylder betingelserne for at få hjælp inden udrejsen, og at

modtageren har fået kommunens tilladelse før udrejsen. Varigheden af opholdet fastlægges i det enkelte tilfælde ud fra de konkrete omstændigheder, herunder ud fra karakteren af hjælpen.

Kommunen kan tillade, at modtageren bevarer hjælpen, hvis den pågældende deltager i kurser o.lign., der er led i en aktivering efter denne lov forudsat, at udlandsopholdet er et planlagt led i aktiveringen. Det er en betingelse, at kommunen kan følge aktiveringsforløbet under udlandsopholdet.

Der er ligeledes fortsat mulighed for at deltage i uddannelse i udlandet, når aktiviteten er af kortere varighed og et led i en revalidering, herunder i forrevalidering. Det er en betingelse, at kommunen kan følge uddannelsesforløbet under udlandsopholdet.

Der er ikke i praksis udmøntet en nærmere tidsmæssig afgrænsning af varigheden. Under forrevalidering er varigheden af opholdet typisk fra nogle få uger og op til 3 måneder. Når opholdet indgår i en erhvervsplan, er varigheden typisk 1 til 2 semestre.

Kommunen kan også tillade, at en modtager af igangsætningsydelse bevarer ydelsen under kortvarige udlandsophold, der er et led i driften af den selvstændige virksomhed. Det er en forudsætning, at virksomheden fortsat er beliggende i Danmark, og at modtageren kan dokumentere fortsat personlig drift af virksomheden.

Kommunen kan desuden tillade, at hjælpen bevares, hvis modtageren udøver aftalt eller fastlagt samvær, som ikke kan foregå her i landet, med egne børn under 18 år. Det er en forudsætning, at antallet af ophold og varigheden af ophold ikke overskrider det sædvanlige i sådanne situationer.

Derudover vil kommunen kunne tillade, at modtageren bevarer hjælpen, hvis opholdet er begrundet i nødvendig lægebehandling, som den pågældende ikke kan få her i landet, eller hvis der foreligger ganske særlige forhold.

Det er efter *stk. 3* en betingelse for at bevare hjælpen under ophold i udlandet, at opholdet kan ske uden, at de almindelige betingelser for hjælp tilside sættes, herunder pligten til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Til § 6

Reglen svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 5, idet Socialministeriets mangeårige praksis er indarbejdet.

§ 6 er en undtagelse til reglen i § 5, stk. 1, og vedrører muligheden for at yde hjælp til forsørgelse af danske statsborgere, som opholder sig i udlandet.

Det foreslås, at kompetencen til at afgøre, om der skal ydes hjælp til danske statsborgere i udlandet,

overføres fra socialministeren til Den Sociale Sikringsstyrelse, og at der samtidig indføres en adgang til at klage over Sikringsstyrelsens afgørelser til Den Sociale Ankestyrelse, jf. § 64 i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

En dansk statsborger, som har opholdt sig mange år i udlandet, kan få hjælp til forsørgelse, når hjemrejse derved kan undgås, og forholdene i øvrigt taler for det. Efter praksis ydes hjælpen som altovervejende hovedregel kun til personer, som har nået, eller som er tæt på den danske folkepensionsalder.

Det er en betingelse for at yde hjælp, at hverken ansøgeren eller en eventuel ægtefælle har indtægter eller formue, som kan dække det nødvendige økonomiske behov. Hjælpen ydes kun til danske statsborgere og kan ikke overstige et månedligt beløb pr. berettiget, som svarer til folkepensionens grundbeløb fratrukket eventuelle indtægter.

Hjælpen fastsættes på grundlag af en indstilling fra udenrigstjenesten med udgangspunkt i levevilkårene i det pågældende land og ansøgerens udgifter til bl.a. bolig, kost og medicin. Der kan kun ydes hjælp til forsørgelse i udlandet. Der kan fx ikke ydes hjælp til hjemrejse. Der er heller ikke adgang til at yde hjælp til begravelsesudgifter.

Ansøgning om hjælp sendes til udenrigstjenesten, som sender sagen til Den Sociale Sikringsstyrelse med en indstilling om størrelsen af den hjælp, der eventuelt skønnes at være behov for.

Udgifterne til hjælpen afholdes fuldt ud af staten, jf. forslaget § 103, stk. 2.

Til kapitel 3

Vejledning og opfølgning

Til § 7

Formålet med at give hjælp efter dette lovforslag er at støtte den, der søger om hjælp, til igen at blive i stand til kunne klare sig selv. Effektiv og tidlig vejledning kan medvirke til

- at styrke den enkeltes mulighed for fortsat at kunne forsørge sig selv og sin familie, og
- at forkorte og effektivisere indsatsen for personer, som i en periode skal have kontanthjælp, tilbud om aktivering eller revalidering.

Vejledning er derfor et integreret led i kommunens tilbud til personer, der søger om hjælp, og det er vigtigt, at kommunen med det samme undersøger behovet for vejledning, når en person søger om økonomisk hjælp. Dette fastslås i *stk. 1*. Reglen om vejledning i dette lovforslag skal ses i sammenhæng med de muligheder, der er for rådgivning i forslaget til lov om social service. Dette gælder også i forhold til

andre relevante hjælpemuligheder i forslaget til lov om social service.

Hjælp efter dette lovforslag er – som fremhævet i § 1 – et økonomisk sikkerhedsnet, der træder i funktion, hvis hjælp efter andre love mv. ikke kan afhjælpes behovet. Et væsentligt aspekt i kommunens vejledning er derfor en vurdering af, om behovet eventuelt kan løses på en anden måde end ved at give hjælp efter dette lovforslag.

Pligten til at give vejledning betyder ikke, at kommunen selv skal kunne vejlede om alle problemer, men kommunens medarbejdere skal kunne give råd om, hvor ansøgeren kan få relevant vejledning i forhold til problemerne.

Som en almindeligt forekommende situation peger *stk. 2* på, at hvis den væsentligste årsag til behovet for hjælp er vanskeligheder med at få eller fastholde beskæftigelse, bør vejledning omfatte oplysninger om mulighederne for arbejde eller uddannelse. Dette svarer til reglen i § 3, *stk. 1*, i lov om kommunal aktivering.

Vejledning om beskæftigelse/uddannelse kan også ydes af Arbejdsformidlingen, som har et indgående kendskab til vilkår og muligheder på arbejdsmarkedet. Kommunen og Arbejdsformidlingen bør derfor aftale, hvordan personer, der henvender sig i kommunen, bedst muligt får nytte af Arbejdsformidlingens service på dette område.

Det er ligeledes hensigtsmæssigt, at kommunen tilrettelægger og koordinerer sin vejledningsindsats vedrørende uddannelse og arbejde med andre vejledningsinstanser i lokalområdet, fx vejledere tilknyttet uddannelsesinstitutioner.

Kommunen skal være opmærksom på de særlige forhold, der i vejledningsindsatsen gør sig gældende i relation til flygtninge og indvandrere.

Til § 8

Efter forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område skal kommunen behandle enhver ansøgning om hjælp i forhold til alle de muligheder, der er for at få hjælp efter den sociale lovgivning. Søger en person fx om kontanthjælp eller førtidspension, skal kommunen være opmærksom på, om ansøgeren måske er bedre hjulpet med et tilbud om at blive revalideret.

Stk. 2 bygger på nogle almindelige principper for visitation ved behandling af sager efter dette lovforslag.

På *den ene side* skal kommunen tilrettelægge sin visitation således, at tilbud til personer, der kun i en kortere periode har brug for økonomisk hjælp på grund af ledighed, ikke medvirker til, at disse perso-

ner bliver fastholdt i det sociale system i længere tid end nødvendigt – dvs. »glat-sagsbehandling« af ukomplicerede tilfælde.

På *den anden side* skal kommunens visitation også tilrettelægges således, at personer med andre problemer end ledighed får en tidlig og målrettet hjælp med henblik på at give dem de kvalifikationer, som de savner for at blive selvforsørgende – dvs. en tidlig, kvalificeret indsats for personer med mere omfattende og sammensatte vanskeligheder.

Det ville være ønskeligt, hvis det allerede første gang, en person søger om hjælp, var enkelt at afgøre, hvilken gruppe den pågældende hører til. I praksis er det imidlertid tit sådan, at kommunen først senere, fx i forbindelse med tilbud om aktivering, får et realistisk indtryk af, om modtageren relativt hurtigt igen vil komme til at klare sig selv, eller om der er behov for en særlig målrettet social indsats.

Efter *stk. 2* kan kommunen, når en person søger om hjælp til at dække et forsørgelsesbehov i forbindelse med ledighed, normalt gå ud fra, at behovet er begrundet i manglende arbejde. Ansøgerens behov kan derfor dækkes ved at give tilbud efter reglerne i kapitel 4, dvs. hjælp til forsørgelse og tilbud om aktivering. Kommunen kan derfor i almindelighed koncentrere sig om at skaffe de oplysninger mv., som er nødvendige for at tage stilling til, om ansøgeren er berettiget til hjælp/tilbud om aktivering.

Stk. 2 er en formodningsregel, som har størst betydning i forhold til ansøgere, som kommunen ikke kender i forvejen. Peger konkrete omstændigheder på, at den pågældende har eller kan antages at få vanskeligt ved at klare sig selv, bør kommunen allerede ved første henvendelse foretage en kvalificeret vurdering af ansøgerens individuelle forhold, behov og fremtidsudsigter.

Er det således oplagt, at ansøgeren skal have et særligt tilbud, fx et individuelt tilpasset aktiveringsforløb, revalidering, skånejob eller lign., kan kommunen ikke anvende formodningsreglen i *stk. 2*. Tværtimod skal kommunen bestræbe sig på, at disse personer tidligt får tilbud, der sigter imod at give dem de kvalifikationer, som de mangler for at kunne blive selvforsørgende.

Stk. 2 lægger op til, at kommunerne skærper deres opmærksomhed for betydningen af tidlig indsats over for personer med mere end blot forbigående problemer. Dette kan betyde, at flere personer får tilbud om fx revalidering tidligere end i dag.

Principperne for visitation skal ses i sammenhæng med reglerne i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område om en kvalificeret vurdering efter senest 8 uger og forslag til § 10 om

opfølgning. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Kravet om, at kommunen senest efter 8 uger skal foretage en kvalificeret vurdering, får bl.a. betydning i de tilfælde, hvor kommunen efter princippet om »glat-sagsbehandling« i § 8, stk. 2, har givet kontanthjælp/tilbud om aktivering. I disse tilfælde får kommunen pligt til senest efter 8 uger at tage sagen op med henblik på at supplere den foreløbige vurdering med en bedømmelse af, om den tilbudte hjælp skønnes tilstrækkelig, eller om der skal tilbydes en anden form for hjælp, fx revalidering, skånejob mv.

Formuleringen »senest efter 8 uger« betyder, at hvis kommunen allerede fra starten har foretaget en kvalificeret vurdering, skal den ikke igen vurdere sagen efter reglerne i § 8. Men kommunen får så pligt til at følge op på sagen efter reglen i § 10, jf. nedenfor.

Til § 9

Som noget nyt i forhold til de gældende regler fastsættes i *stk. 1* at en kommune selv kan afgøre, i hvilke tilfælde der er behov for at lave en skriftlig plan til støtte for ansøgeren og sagsbehandlingen. Efter *stk. 1* kan kommunen lave en skriftlig plan, når den skønner, at dette er hensigtsmæssigt for at fremme en sammenhængende indsats. I denne vurdering kan også indgå, at en skriftlig plan medvirker til at give ansøgeren indflydelse på og medansvar for indsatsen i overensstemmelse med de grundlæggende principper i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

En sådan plan skal ud fra personens egne ønsker og forudsætninger beskrive mål for arbejde eller uddannelse og fastlægge de aktiviteter, der kan føre frem til målet. Hvis arbejde eller uddannelse ikke for tiden er et realistisk mål, kan målet i planen gå ud på at stabilisere og forbedre modtagerens almindelige livssituation. I sådanne tilfælde skal kommunen være opmærksom på de tilbud, der findes i forslaget til lov om social service, herunder behovet for at lave en samlet plan for indsatsen.

Den skriftlige plan svarer til den handlingsplan, som kommunen hidtil har udarbejdet efter lov om kommunal aktivering. Efter de hidtil gældende bestemmelser har kommunen haft en pligt til at udarbejde planer for personer over 25 år, som har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på 6 måneder. Denne pligt foreslås afskaffet, således at det i alle sagstyper fremover bliver frivilligt for kommunen, om den vil udarbejde en plan. I stedet skal kommunerne efter forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område senest 8 uger

efter første udbetaling af løbende hjælp til forsørgelse afgøre, hvad målet med den fortsatte hjælp skal være, og modtageren skal have afgørelsen skriftligt. Disse regler for sagsbehandling gælder alle sager og er altså ikke forbeholdt personer over 25 år.

Det skal fortsat være et krav, at hjælp til revalidering forudsætter en erhvervsplan. Derfor er det i *stk. 2* foreslået, at kommunen skal lave en erhvervsplan for en person, der skal modtage hjælp til revalidering. Der henvises til bemærkningerne til kapitel 6.

Til § 10

Opfølgning

Det følger af bistandslovens § 41, stk. 2, at senest 3 måneder efter, at der er udbetalt kontanthjælp, skal kommunen tage sagen op med henblik på bl.a. at vurdere, om der er grund til at yde andre former for hjælp.

Dette princip foreslås i *stk. 1* udvidet til en regel om løbende opfølgning.

Fristerne for, hvornår denne opfølgning skal ske, er fastlagt i *stk. 2*.

Formålet med opfølgning er for det første at sikre, at betingelserne for at yde hjælpen fortsat er opfyldt, fx at modtageren fortsat er arbejdsløs, bor i kommunen o.lign. For det andet skal kommunen i forbindelse med opfølgningen være opmærksom på, om der er grund til at tilbyde en anden form for hjælp.

Kommunen må – afhængig af sagerens karakter – konkret vurdere, hvor intensiv opfølgningen i den enkelte sag skal være.

Er der fx tale om en person, som på opfølgningstidspunktet utvivlsomt er berettiget til hjælp, og som planmæssigt deltager i aktivering, kan det være tilstrækkeligt at notere dette i sagen, og fastsætte tidspunktet for, hvornår den senest skal tages frem igen.

Men har aktiveringsforløbet vist, at den pågældende mangler kvalifikationer i forhold til arbejde/uddannelse, har andre sociale vanskeligheder eller lign., bør opfølgningen ikke kun omfatte en retlig vurdering, men også en vurdering af, om der er grund til at give en anden form for hjælp.

Det er ikke – som ved den første kvalificerede vurdering efter forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område – et krav, at modtageren skal inddrages eller have skriftlig besked i forbindelse med den løbende opfølgning. Det er således overladt til kommunen at beslutte, hvorledes opfølgningen konkret skal tilrettelægges, herunder om og hvordan modtageren evt. skal inddrages.

Stk. 2 fastlægger, at kommunen har pligt til at følge op på sagerne mindst hver 3. måned. Fristen reg-

nes fra første udbetalingsdag – eller fra det tidspunkt, hvor sagen sidst har været vurderet. Har kommunen efter forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område således foretaget en kvalificeret vurdering, eller har kommunen udarbejdet en plan efter § 9, stk. 1, skal sagen således tages op senest 3 måneder efter vurderingen/planen er udarbejdet.

I sager om revalidering, hvor hjælpen forudsætter en erhvervsplan, foreslås fristen for opfølgning at være 6 måneder, hvilket svarer til de gældende regler. Så længe der ikke foreligger en erhvervsplan, fx under forrevalidering, gælder de almindelige regler om opfølgning, dvs. mindst hver 3. måned. Ved skånepåbud med løntilskud foreslås fristen for opfølgning at være 6 måneder.

Til kapitel 4

Kontanthjælp og aktivering

Til § 11

I *stk. 1* understreges sammenhængen mellem kontanthjælp og aktivering, idet det er præciseret, at disse 2 former for hjælp er sideordnede. Det betyder, at kommunen ved en ansøgning om hjælp kan vælge straks at tilbyde aktivering, når det er konstateret, at ansøgeren opfylder betingelserne for hjælp.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 37, stk. 1. Ordlyden er imidlertid ændret efter anbefaling fra Kontanthjælpsudvalget.

Udvalget fandt, at det vil gøre bestemmelsen mere oplysende, hvis det blev præciseret:

»1) at ændringen skal være noget udefra kommende, hvilket kan formuleres sådan, at pågældende «har været udsat for» ændringer, der påvirker pågældendes forsørgelsesforhold, dvs. bevirker, at pågældende fremtidig er afskåret fra at skaffe det nødvendige til sit eget eller familiens underhold. I begrebet «være afskåret fra» ligger forudsætningsvis, at der ikke kan ydes kontanthjælp til personer, der har valgt at benytte sig af de ordninger, der ikke stiller krav om, at modtageren udnytter sine arbejdsmuligheder. Det gælder således overgangsydelse, efterløn, orlovsydelse o.lign. Dette følger også af bistandslovens § 40, men bør efter udvalgets opfattelse præciseres i bemærkningerne ved en ændring af § 40, og

2) at der indsættes eksempler på typiske ændringer, dvs. arbejdsløshed, sygdom, fødsel og samlivsophør. Da kontanthjælpen er underste sikkerhedsnet, vil en opregning imidlertid kun være vejledende, dvs. at der stadig vil være en række tilfælde, hvor der må foretages en individuel bedøm-

melse af sagens faktiske omstændigheder i forhold til det retlige kriterium («den sociale begivenhed»). Det er dog overvejende udvalgets opfattelse, at der vil kunne være en vis pædagogisk værdi i at angive nogle eksempler, selvom virkeligheden ofte overstiger fantasien. Det kan eventuelt suppleres med, at man i bemærkningerne til lovbestemmelsen anfører, hvad der ikke kan betragtes som en ændring i bistandslovens forstand, eksempelvis ægteskab, familiesammenføring, driftstab mv. Med hensyn til familiesammenføring bør man efter udvalgets opfattelse præcisere, at det ikke kan betragtes som en social begivenhed, at en person flytter her til landet, og kun overgår fra at blive forsørgt af sine forældre til at blive forsørgt af sin ægtefælle.«

I overensstemmelse med Kontanthjælpsudvalgets anbefalinger er det ved indsættelse af eksempler understreget, at det skal være udefra kommende ændringer som fx arbejdsløshed, sygdom eller samlivsophør. Der er alene tale om eksempler. Der vil derfor som hidtil være en række andre ændringer, som også i den konkrete situation må betegnes som en ændring, der kan udløse ret til hjælp. Både uforudsette ændringer og ændringer, der kan forudses, kan berettiget til hjælp.

Lovforslaget fastholder således princippet i bistandsloven om, at kommunen skal foretage en samlet individuel bedømmelse af ansøgerens forhold for at se, om ændringen i ansøgerens personlige forhold kan begrunde hjælp. Det er således ikke muligt at lave en udtømmende opregning af sådanne ændringer.

For at få hjælp er det ligeledes som hidtil en betingelse, at ændringen medfører, at den pågældende bliver afskåret fra at skaffe det nødvendige til at kunne forsørge sig selv eller sin familie, og at behovet ikke dækkes gennem andre ydelser. Hermed fastholder forslaget, at hjælpen er subsidier i forhold til andre private og offentlige forsørgelsesmuligheder.

Personer, der går på orlov, efterløn, eller overgangsydelse, er ikke afskåret fra at skaffe det fornødne, idet de selv har valgt ordninger, hvor der ikke stilles krav om, at de skal udnytte deres arbejdsmuligheder. Derfor er betingelserne for at yde hjælp ikke opfyldt. Det samme gælder personer, der vælger at begynde på en uddannelse, jf. nærmere bemærkningerne til forslagens § 12.

Ændringer, der ikke medfører en forringelse af ansøgerens mulighed for at klare sig selv og sin familie, kan ikke udløse ret til hjælp. Fx vil en lønmodtager med ret til fuld løn under sygdom ikke være berettiget til hjælp efter kapitel 4, da sygdommen ikke be-

F. t. l. om aktiv socialpolitik

virker en ændring i den pågældendes mulighed for at forsørge sig selv.

Personer i erhverv, hvor indtægterne kan være svingende, vil som hovedregel heller ikke være berettiget til hjælp.

Dette indebærer, at fx en selvstændig erhvervsdrivende normalt kun kan få hjælp, hvis indtægtsmulighederne svigter på grund af egne forhold, fx sygdom, eller ekstraordinære vejrmæssige problemer samt helt eller delvis ophør af virksomheden.

Særligt om kunstneres adgang til hjælp er det i Kontanthjælpsudvalgets 2. rapport anført:

»at det ikke vil være hensigtsmæssigt med særlige regler for kunstnere, idet der vil opstå vanskelige afgrænsningsproblemer med hensyn til, hvornår en person skal betragtes som kunstner. Kunstnere må ud fra en konkret vurdering i det enkelte tilfælde betragtes som selvstændige i relation til bistandslovens regler om kontanthjælp mv.

Det betyder, at kunstnere som andre selvstændige kan være berettiget til kontanthjælp, hvis de har været ude for ændringer i deres forhold, som gør, at de ikke kan skaffe det nødvendige til sig selv og familiens underhold. Det er næppe muligt udtrykkeligt at definere, hvornår en kunstner har været ude for sådanne ændringer, at pågældende vil være berettiget til kontanthjælp. Det vil afhænge af en helt konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Som ved andre selvstændige kan der være tale om en social begivenhed, hvis indtægtsmulighederne svigter på grund af ændringer i egne forhold, fx sygdom eller helt eller delvis ophør af virksomheden. Det må i den forbindelse kræves, at der er tale om afgørende ændringer i forholdene.«

Kontanthjælpsudvalget har overvejet behovet for særlige regler om pligten til at udnytte sine arbejdsmuligheder set i lyset af Ankestyrelsens praksis og indførelsen af aktiveringsreglerne. Udvalget finder herefter:

»at en kunstner som andre kontanthjælpsmodtagere skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet og herunder tage imod ethvert rimeligt tilbud om arbejde eller deltagelse i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. En kunstner kan som andre ikke stille krav om alene at påtage sig en bestemt slags arbejde/beskæftigelsesfremmende foranstaltning. En kunstner vil kunne udføre sin kunst i en kontanthjælpsperiode under forudsætning af, at det ikke går ud over pligten til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Eventuelle indtægter fra salg af kunstværker skal fradrages i den beregnede kontanthjælp.

Konklusionen må derfor være, at der ikke er basis for at indføre særregler for kunstnere i bistandslo-

ven, idet de må indpasses under de gældende regler i overensstemmelse med den praksis, der gælder for andre selvstændige erhvervsdrivende.«

Dette lovforslag er udarbejdet i overensstemmelse med ovenstående bemærkninger fra Kontanthjælpsudvalget, således at der ikke stilles forslag om særlige regler for kunstnere.

Der vil være en række situationer, der ikke kan betegnes som ændringer, fx kan stigning i faste udgifter ikke begrunde hjælp.

Det, at en person gifter sig, er heller ikke en ændring, der udløser en ret til hjælp. Ved ægteskabet får man pligt til at forsørge den anden ægtefælle, og pligten er gensidig. Det afgørende er, om den pågældende inden ægteskabets indgåelse er berettiget til hjælp, eller om der i forbindelse med indgåelsen af ægteskabet er sket andre ændringer, som betyder, at den pågældende er berettiget. Om forsørgelsespligtens betydning for størrelsen af hjælpen henvises til bemærkningerne til § 26.

Dette svarer til, hvad der hele tiden har været gældende. Det har imidlertid givet anledning til en del tvivl i praksis, når der er tale om familiesammenføring i tilslutning til indgåelsen af ægteskabet. Det særlige ved familiesammenføring (på grundlag af ægteskab) er imidlertid, at en anden myndighed træffer beslutning om, at den pågældende udlænding i kraft af ægteskabet får opholds- og arbejdstilladelse her i landet. Den ændring, der kan begrunde, at lovens betingelser er opfyldt, er således ikke ægteskab, men det forhold, at den pågældende (som følge af opholdstilladelsen) kan bryde op fra sit hidtidige hjemland og det forsørgelsesgrundlag, som den pågældende har haft der.

For at undgå, at personer, der tilflytter fra udlandet som led i familiesammenføring, skal have offentlig hjælp, er der i udlændingeloven hjemmel til at stille krav om, at den herboende ægtefælle, som har forsørgelsespligt, godtgør at være i stand til at opfylde denne. Ved vurderingen af, om den herboende kan dokumentere sin forsørgelsessevne, tages der udgangspunkt i, hvad de pågældende ville have kunnet få som kontanthjælpsmodtagere. Det vil sige, at den herboendes indtægt mindst skal svare til ægtefællernes samlede kontanthjælpsniveau.

Hvis den ægtefælle, der bor her i landet, således har kunnet dokumentere sin forsørgelsessevne, bliver der ikke behov for at yde hjælp, selv om den ægtefælle, der flytter her til landet, opgiver sit hidtidige forsørgelsesgrundlag. Den ægtefælle, der bor her i landet i forvejen, har jo dokumenteret at have indtægter, der ligger over ægteparrets kontanthjælpsniveau.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 9, stk. 4, er imidlertid fakultativ, hvilket betyder, at udlændingemyndighederne kan give tilladelse til familiesammenføring, selv om den herboende indtægt er utilstrækkelig til at forsørge begge ægtefæller. Efter praksis gives der i en række tilfælde tilladelse til familiesammenføring uden, at den herboende kan dokumentere at kunne forsørge ægtefællen. Indenrigsministeriet har i en vejledning af 30. maj 1994 beskrevet eksempler på, hvornår udlændingemyndighederne kan give opholdstilladelse, selv om det ikke kan antages, at den herboende kan opfylde sin forsørgelsespligt i forhold til sin ægtefælle.

I disse tilfælde vil der som oftest blive søgt om kontanthjælp, så snart ægtefællen kommer her til landet.

I nogle tilfælde vil ægtefællerne være berettiget til hjælp, allerede fordi den herboende - inden familiesammenføringen - var omfattet af betingelserne for hjælp, fx fordi den pågældende er arbejdsløs eller syg. I så fald skal kommunen lave en beregning for ægtefæller, når den udenlandske ægtefælle kommer her til landet, jf. bemærkningerne til § 26. Den nyankomne vil så være forpligtet til at udnytte sine arbejdsmuligheder og tage imod tilbud, der kan medvirke til at forbedre den pågældendes muligheder for at få arbejde, fx tilbud om danskundervisning efter Undervisningsministeriets lovgivning. I disse tilfælde er det således den herboendes forhold, der i sig selv berettiger til hjælp til ægteparret.

I andre tilfælde er den herboende ikke selvstændigt berettiget til hjælp, fx fordi den pågældende er studerende, pensionist eller i fuldtidsarbejde. Hvis der søges om hjælp til den familiesammenførte, må kommunen i disse tilfælde særskilt vurdere, om denne har været ude for ændringer, der kan begrunde, at der ydes hjælp. Har den familiesammenførte opgivet et arbejde i udlandet, vil kravet om ændring i forholdene normalt være opfyldt. Er der ikke tale om indtægtsgivende arbejde, må kommunen vurdere konkret, om den pågældende har opgivet et forsørgelsesgrundlag ved familiesammenføringen. Det, at en person i forbindelse med familiesammenføring går fra at blive forsørgt af fx sine forældre i udlandet til at blive forsørgt af en ægtefælle her i landet, vil normalt ikke være en sådan ændring, at den pågældende vil være berettiget til kontanthjælp efter lovforslaget.

Om beregningen af hjælp til ægtepar, hvor kun den ene er berettiget til kontanthjælp, henvises til bemærkningerne til § 26.

I forhold til betingelserne for at få hjælp er der i øvrigt ikke forskel på danske statsborgere og udlændinge. Der gælder dog særlige regler for udlændinge,

som har behov for vedvarende hjælp til forsørgelse, jf. bemærkningerne til forslaget § 3.

Asylsøgere, som har ret til at være her, indtil der træffes endelig afgørelse om, hvorvidt de kan få opholdstilladelse, er ikke berettiget til hjælp efter § 11, da udgifterne til deres underhold mv. afholdes efter udlændingelovens § 42 a, dvs. af Udlændingestyrelsen. Efter udlændingemyndighedernes praksis opfører retten til støtte efter udlændingelovens § 42 a, hvis asylsøgeren indgår ægteskab med en herboende person. Begrundelsen for denne praksis er, at ægtefæller efter § 2 i lov om ægteskabs retsvirkninger har gensidig forsørgelsespligt, og at det derfor efter indgåelsen af ægteskabet er den herboende ægtefælle, der skal forsørge asylsøgeren.

I dette tilfælde mister asylsøgeren som følge af ægteskabets indgåelse sit hidtidige forsørgelsesgrundlag efter udlændingelovens § 42 a og vil som følge heraf blive selvstændigt berettiget til kontanthjælp. Det er således ikke ægteskabets indgåelse, men den konsekvens, som udlændingemyndighederne tillægger ægteskabet, der udløser retten til kontanthjælp. For at undgå, at ægteskabet giver asylsøgere en væsentlig forøgelse af deres forsørgelsesgrundlag, foreslås det, at hjælpen - så længe asylsagen varer - svarer til, hvad den pågældende ville have kunnet få efter udlændingelovens § 42 a, jf. forslaget § 28.

Børn under 18 år er omfattet af forældrenes forsørgelsesansvar. Et barn under 18 år vil derfor normalt ikke opfylde betingelserne for at få hjælp, fordi forældrene har ansvar for at forsørge barnet, jf. forslaget § 2. Der gælder dog følgende undtagelser:

- Hvis barnet har forsørgelsesansvar over for et barn eller en ægtefælle. I så fald ophører forældrenes ansvar over for det offentlige til at forsørge barnet.
- Uledsagede flygtningebørn. Hvis et uledsaget flygtningebarn ikke har behov for støtte efter de særlige regler om støtte til børn under 18 år i forslaget til lov om social service, kan der i stedet blive tale om at yde hjælp til barnets forsørgelse, fordi det er praktisk umuligt for forældrene at varetage forsørgelsen af børnene. Hvis en eller begge forældre senere tager ophold her i landet, vil hjælpen i stedet blive ydet til forældrene.
- Hvis en ung under 18 år i længere tid har klaret sig selv gennem arbejde, kan kommunen undtagelsesvis yde hjælp, hvis den unge kommer ud for ændringer i sine forhold, fx arbejdsløshed. Kommunen kan som hidtil i stedet anmode om at få forældrene sat i bidrag, jf. forslaget § 95.
- Graviditet. Der kan uanset forældrenes forsørgelsesansvar ydes en datter hjælp til dækning af de

behov, der er en følge af graviditeten, jf. bemærkningerne til § 2. Kommunen giver således hjælp til forsørgelse til en ung kvinde under 18 år, hvis graviditeten fx medfører, at hun må opgive sit arbejde.

Som efter de gældende regler skal personer, der lever sammen uden at være gift, behandles som enlige. Hvis den ene har været ude for en ændring i sine forhold, der udløser hjælp, ydes hjælpen kun til denne person. I visse tilfælde kan et »papirløst« samlevende par dog have indrettet sig således, at den ene har erhvervsindtægter, og den anden udelukkende arbejder i hjemmet. I så fald vil en ændring hos den udearbejdende have en afledet virkning for den hjemmearbejdende med det resultat, at den pågældende ikke længere kan skaffe sig et forsørgelsesgrundlag gennem sit arbejde i det fælles hjem. I et sådant tilfælde vil der foreligge en »afledet« ændring for samleveren med den konsekvens, at der kan ydes hjælp forudsat, at vedkommende stiller sig til rådighed for arbejdsmarkedet, jf. forslaget § 13.

Fængsling og afsoning af straf er – som efter de gældende regler – blandt de ændringer, der kan begrunde hjælp. For den fængslede/afsoneren gælder særlige regler vedrørende beregningen, jf. bemærkningerne til § 29.

Der kan ydes hjælp til familien til den indsatte (ægtefælle og børn), når ægtefællen på grund af fængsling/afsoning ikke kan bidrage til familiens forsørgelse.

Til § 12

Stk. 1 svarer til bistandslovens § 40, stk. 3, hvorefter der ikke kan ydes hjælp til personer, der er under uddannelse.

Reglen er begrundet i, at uddannelsessøgendes forsørgelsesbehov dækkes gennem Statens Uddannelsessstøtte, og at der derfor kun undtagelsesvis kan ydes hjælp til personer, der er under uddannelse.

Som hidtil er der indsat en bemyndigelse til socialministeren, hvorefter der kan fastsættes regler om, at der i særlige tilfælde kan ydes hjælp til personer under uddannelse. Det er hensigten at videreføre reglerne i bekendtgørelsen.

Efter bemyndigelsen kan der også – som hidtil – fastsættes regler om, hvornår kommunen kan tillade, at en person, der modtager hjælp, kan deltage i undervisning. I disse tilfælde er det en betingelse, at modtageren er indstillet på at afbryde undervisningen for at udnytte et tilbud om arbejde eller aktivering mv.

Sådanne regler er i dag fastsat i § 2 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 58 af 6. februar 1996 om ud-

dannelsessøgendes ret til kontanthjælp efter bistandsloven i særlige tilfælde. Det fremgår af denne bekendtgørelse, at personer, der modtager kontanthjælp efter bistandslovens §§ 37 og 37 a, med kommunalbestyrelsens godkendelse kan deltage i undervisning svarende til folkeskolens 8.-10. klassetrin, i HF-enkeltfagsundervisning under 23 timer om ugen samt i anden undervisning, som ikke er godkendt som støtteberettigende efter lov om Statens Uddannelsessstøtte, og som ikke er led i en uddannelse, der berettiger til at blive optaget i en arbejdsløshedskasse.

Hvis modtageren af hjælpen er gift med en person, der er under uddannelse, vil dette ikke være til hinder for, at der ydes hjælp til den ægtefælle, der ikke er uddannelsessøgende. Dette følger af *stk. 2*. Det betyder, at den uddannelsessøgende ægtefælle ikke behøver at opgive sin uddannelse for at stille sig til rådighed for arbejdsmarkedet. Der beregnes ikke hjælp til den ægtefælle, der er under uddannelse, dvs. at hjælpen beregnes på samme måde, som hvis den ikke-hjælpsberettigede var fx pensionist eller efterlønsmodtager, jf. bemærkningerne til § 26. Det bemærkes, at reglen – i modsætning til i dag – anvendes uanset, om den uddannelsessøgende er berettiget til SU eller anden uddannelsesgodtgørelse. Efter forslaget gælder reglen alle former for uddannelse, bortset fra de uddannelser, der kan følges uden, at det har konsekvenser for retten til hjælp.

Forslaget § 30 om fradrag for indtægter finder tilsvarende anvendelse, dvs. at den uddannelsessøgendes indtægter kun trækkes fra i det omfang, de overstiger 9.100 kr. eller 6.825 kr., afhængigt af, om den pågældende har forsørgelsespligt over for børn eller ikke. Der henvises til bemærkningerne til § 30.

Til § 13

For at få hjælp i form af kontanthjælp eller aktivering skal ansøgeren opfylde sin pligt til at forsøge sig selv og sin familie.

I *stk. 1* bestemmes det, at det er en betingelse for at få hjælp, at ansøgeren og ægtefællen ikke har et rimeligt tilbud om arbejde. Har ansøgeren/ægtefællen et arbejde, eller kan ansøgeren få et arbejde, kan de pågældende ikke få hjælp.

I forbindelse med denne bestemmelse er der grund til at fremhæve følgende:

Fuldtidsarbejde/deltidsarbejde

Personer, der har fuldtidsarbejde, kan ikke få hjælp. Dette gælder også, selvom den løn, de tjener, eventuelt er lavere end det beløb, som de pågældende ville kunne få i hjælp efter reglen i § 25. Har ansø-

geren deltidsarbejde – og opfylder pågældende de almindelige betingelser efter § 11 om bl.a. at have været ude for ændringer i sine forhold – kan kommunen give supplerende hjælp. Dette forudsætter, at ansøgeren søger om og er indstillet på at få fuldtidsarbejde.

Tilbudet om arbejde skal være åbent

Det betyder, at ansøgeren eller ægtefællen faktisk skal have mulighed for at tage imod arbejdet. Har der været mulighed for at tage imod arbejdet, men arbejdsgiveren har besat jobbet med en anden, er tilbudet ikke længere åbent. Kommunen kan i et sådant tilfælde ikke afslå at give hjælp, idet ansøgeren ikke har mulighed for at afhjælpe sit behov for hjælp ved at tage et arbejde. Men det følger af forslaget § 91, stk. 1, nr. 4, at kommunen kan beslutte, at hjælpen skal betales tilbage, hvis de deri nævnte betingelser er opfyldt.

Tilbudet om arbejde skal være rimeligt

Det er kommunen, som vurderer, om et tilbud er rimeligt. Denne vurdering sker med udgangspunkt i, hvad ansøgeren skønnes at kunne klare. En ansøger om hjælp kan således ikke uden konsekvenser for hjælpen afslå at tage imod et arbejde med begrundelser som fx, at lønnen er for lav i forhold til, hvad man tidligere tjente, at arbejdsgiveren ikke har indgået overenskomst, eller at jobbet, som den pågældende i øvrigt kan klare, ligger uden for ansøgerens arbejdsfelt i forhold til tidligere arbejde, uddannelse eller lignende. Kan ansøgeren magte arbejdet, skal den pågældende tage imod dette.

Konkrete forhold ved arbejdet eller hos ansøgeren kan bevirke, at arbejdet i forhold til ansøgeren ikke er rimeligt. Fx kan arbejdet forudsætte fysiske kræfter, som ansøgeren utvivlsomt ikke har.

For at et arbejde er rimeligt, skal det ligge i en rimelig afstand fra boligen, dvs. transporttiden skal være rimelig. Det er kommunen, som i det enkelte tilfælde skønner, hvad der er rimeligt. Arbejdsløshedskassernes praksis kan være vejledende, men kommunen skal foretage en individuel vurdering, hvor også ansøgerens forhold indgår.

Pligten til at arbejde omfatter begge ægtefæller

Det betyder bl.a., at ansøgerens ægtefælle også har pligt til udnytte sine muligheder for at arbejde.

Dette gælder også for et ægtepar, der har indrettet sig således, at kun den ene af ægtefællerne tjener penge på arbejdsmarkedet. Bliver denne ægtefælle arbejdsløs og skal have hjælp efter dette lovforslag, får også den anden ægtefælle, som ikke direkte har

været ude for ændringer i sine forhold, pligt til at arbejde. Udnytter den ægtefælle, som hidtil ikke har været på arbejdsmarkedet, ikke sine arbejdsmuligheder, får ægteparret en lavere hjælp, jf. bemærkningerne til stk. 5 nedenfor.

I stk. 2 fastsættes, at pligten til at arbejde også gælder et rimeligt tilbud om aktivering eller andre tilbud, som kan forbedre mulighederne for at få et arbejde (beskæftigelsesfremmende foranstaltninger).

Såvel ansøgeren som dennes ægtefælle har således pligt til at tage imod kommunens tilbud om aktivering. Det vil sige de tilbud, som er nævnt i § 16. Men også andre beskæftigelsesfremmende tilbud, skal man tage imod. Som et eksempel på dette kan nævnes tilbud om undervisning i dansk til en udlænding, som ikke kan (tilstrækkeligt) dansk. Det er altså ikke afgørende, om et tilbud indgår i de sædvanlige tilbud om aktivering, men om det konkret kan bidrage til at forbedre den aktuelle persons muligheder for at få arbejde. Afviser en ansøger – eller dennes ægtefælle – et sådant tilbud, kan kommunen ikke yde hjælp.

Der vil være tale om et rimeligt aktiveringstilbud, hvis sigtet med at deltage i den pågældende aktivitet er at forbedre deltagerens muligheder for at etablere eller genetablere kontakt til det ordinære arbejdsmarked eller at forbedre deltagerens muligheder for at begynde på en ordinær uddannelse. Hvis dette ikke umiddelbart skønnes muligt, kan der ved et rimeligt tilbud lægges vægt på andre målsætninger, fx hvordan modtageren ved andre former for aktivitet kan forbedre sin livssituation.

Ethvert aktiveringstilbud til en person, hvis overvejende problem er, at personen mangler et arbejde, vil derfor i almindelighed opfylde betingelsen om at være beskæftigelsesfremmende og dermed et rimeligt tilbud.

Et tilbud om aktivering vil ikke være rimeligt, hvis der er konkrete forhold hos personen, som kan bevirke, at tilbudet ikke er rimeligt. Særlige helbreds-mæssige forhold hos personen kan derfor medføre, at et tilbud ikke er rimeligt. Det forudsættes, at de almene etiske principper, der gælder generelt på arbejdsmarkedet, også finder anvendelse ved vurderingen af, om et tilbud om aktivering er rimeligt.

Et tilbud vil heller ikke være rimeligt, hvis tilbudet i sig selv måtte være formålsløst, eller hvis det kvalificerende element er ganske underordnet. Som eksempel kan nævnes, at en person gennem mange måneder bliver bedt om at luge samme afgrænsede blomsterbed, selv om der ikke er mere at luge. Et andet eksempel kunne være en situation, hvor en person får tilbudt jobtræning i 37 timer pr. uge. Konkret viser det sig imidlertid, at den pågældende ar-

bejdsopgave kan udføres på langt kortere tid, fx 2-4 timer pr. uge.

Et rimeligt aktiveringstilbud må ikke ligge i en urimelig afstand fra den pågældendes bolig. Ved uddannelsesstilbud vil der imidlertid være situationer, hvor personen må acceptere en større afstand mellem bolig og uddannelsesinstitution.

Hvis en person har fået udarbejdet en skriftlig plan, jf. forslaget § 9, vil et rimeligt tilbud skulle være i overensstemmelse med de perspektiver og mål, der er fastlagt i planen.

Som noget nyt er der som følge af klagereglerne i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område skabt mulighed for, at en person kan klage til det sociale nævn over et aktiveringstilbuds rimelighed. Det vil således ikke længere være nødvendigt for en person at skulle frasige sig sit forsørgelsesgrundlag for at få prøvet rimeligheden af et tilbud om aktivering. Klagen har ikke opsættende virkning, men formanden for det sociale nævn har adgang til at træffe en foreløbig afgørelse i klagesagen. En sådan foreløbig afgørelse skal da snarest muligt behandles i møde i nævnet, og det bør tilstræbes, at dette sker inden for 14 dage.

Stk. 1 og 2 skal ses i sammenhæng med forslag til § 41. I denne bestemmelse fastsættes det, at hjælpen – kontanthjælp eller aktivering – ophører, hvis modtageren eller ægtefællen uden rimelig grund afviser et tilbud om arbejde, aktivering eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, så længe der er et åbent tilbud. Der henvises til bemærkningerne til § 41, hvor det bl.a. er omtalt, hvilke konsekvenser det har, at personer med andre problemer end ledighed udebliver fra et tilbud om aktivering.

Det følger af stk. 3, at i visse tilfælde kan kommunen ikke kræve, at ansøgeren og ægtefællen opfylder deres pligt til at tage imod tilbud om arbejde eller aktivering efter stk. 1 og 2. Stk. 3 viderefører med sproglige moderniseringer reglerne i bistandslovens § 40.

Kommunen kan efter en konkret vurdering se bort fra kravet om, at arbejdsmulighederne skal være udnyttet. Stk. 3 indeholder ikke en udtømmende opregning af, hvornår kommunen kan se bort fra arbejdskravet, men giver eksempler på, hvornår dette typisk er tilfældet.

Dette gælder fx

- når ansøgeren er syg, eller der er risiko for, at helbredet forringes, hvis et arbejde fortsættes,
- når en forsørger er nødt til at passe sine børn, og kommunen ikke kan anvise en anden mulighed for at få børnene passet, eller
- når arbejdet omfatter udvikling og fremstilling af krigsmateriel.

Som et nyt eksempel er i stk. 3 tilføjet

- når en person har ret til frihed i forbindelse med fødsel eller adoption, jf. lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov mv. Dette er allerede praksis i dag, men da der er tale om relativt hyppigt forekommende tilfælde, foreslås det, at det fremgår direkte af loven.

Det forhold, at modtagerens egen læge anser den pågældende for at være for syg til at arbejde, afskærer ikke kommunen fra fx via sin lægekonsulent at tilsidesætte lægeerklæringen, hvis modtageren efter en lægelig vurdering må anses for at være arbejdsdygtig. Det svarer til gældende praksis.

Selvom det ikke direkte er nævnt i § 13, kan kommunen fortsat ikke anvise et arbejde, der er ramt af en overenskomstmæssig konflikt, idet det offentlige bør holde sig neutral i sådanne arbejdskonflikter.

Følgende eksempler, der i dag er nævnt i bistandslovens § 40, er ikke længere nævnt:

- Når den ene ægtefælle ikke har arbejde, herunder på grund af sygdom, og den anden ægtefælle ikke i længere tid har haft arbejde navnlig på grund af pasning af børnene. I stedet foreslås en særlig ordning for ægtepar, hvor den ene ikke har haft indtægtsgivende arbejde, jf. bemærkningerne til stk. 5 nedenfor.

- Når en person efter henstilling fra kommunen deltager i uddannelse eller omskoling efter reglerne om revalidering. Dette eksempel er ikke medtaget, fordi det er indlysende, at kommunen ikke samtidig skal kunne henstille ét og forlange noget andet.

Reglen i bistandslovens § 40, stk. 1, nr. 6, om deltagelse i frivilligt ulønnet arbejde i udlandet er udeladt som overflødig, da ordningen er ophørt ved udgangen af 1995.

Stk. 4 er ny i forhold til den gældende bistandslov, men den svarer til gældende praksis. Reglen i stk. 1 og 2 om pligten til at udnytte sine arbejdsmuligheder gælder ikke for ansøgerens ægtefælle, når ægtefællen modtager en offentlig forsørgelsesydelse, fx overgangsydelse, efterløn mv., som ikke er betinget af, at modtageren skal udnytte sine arbejdsmuligheder. Vedrørende beregning af hjælpen henvises til forslagets §§ 26 og 30.

På tilsvarende måde kan kommunen ikke stille krav om, at ansøgerens ægtefælle, som er under uddannelse, udnytter sine arbejdsmuligheder, jf. bemærkningerne til forslaget § 12. Det samme gælder for asylansøgere (forslagets § 28) og andre, der har ret til at opholde sig her i landet, så længe deres ansøgning om opholdstilladelse bliver behandlet, samt personer der modtager hjælp efter forslaget § 27

(personer over 60 år, som ikke kan få social pension pga. betingelserne om optjening, og som ikke har forsørgelsespligt overfor børn). Det er en konsekvens af, at de pågældende efter udlændingeloven ikke har mulighed for at få arbejdstilladelse.

Særligt om hjælp til ægtefæller, hvor den ene ægtefælle er hjemmearbejdende

Efter bistandslovens § 40 er det som hovedregel et krav for at kunne yde kontanthjælp, at begge ægtefæller, dvs. også den hidtil hjemmearbejdende, udnytter deres arbejdsmuligheder. Det betyder også, at hjælpen ophører, hvis den hidtil hjemmearbejdende værger sig ved at tage mod tilbud om arbejde, og der ikke foreligger en undtagelse som nævnt i § 40. Den hidtil hjemmearbejdende er imidlertid ikke selvstændigt berettiget til kontanthjælp og er som følge heraf ikke omfattet af de gældende regler i lov om kommunal aktivering.

Efter de gældende regler beregnes hjælpen til et ægtepar (bortset fra de såkaldte kombinationsægtepar, jf. bistandslovens § 37, stk. 3) som udgangspunkt med et beløb til hver af ægtefællerne, som svarer til den sats, som hver af ægtefællerne er berettiget til. Dette gælder også, selv om kun en af ægtefællerne har været ude for ændringer i sine forhold, dvs. det gælder også i tilfælde, hvor kun den ene ægtefælle har haft erhvervsarbejde, mens den anden udelukkende har været hjemmearbejdende. Efter de gældende regler bliver den månedlige hjælp til et sådant ægtepar, hvor begge er forsørgere, beregnet med 2x forsørgertakst (2x 9.100 kr. = 18.200 kr.), hvis den erhvervsaktive mister sit arbejde.

De gældende regler giver således kun undtagelsesvis mulighed for at yde hjælp til ægtepar, hvor kun den ene udnytter sine arbejdsmuligheder ved erhvervsarbejde. Desuden får disse ægtepar, når de opfylder betingelserne for hjælp, en utilsigtet økonomisk fordel, fordi de almindelige regler om størrelsen af hjælp til ægtefæller betyder, at den samlede hjælp ofte kommer til at ligge over, hvad ægtefællen tidligere har tjent ved sit arbejde. Får ægtefællen på ny arbejde, falder hjælpen bort, fordi den ændring (arbejdsløshed), der udløste hjælpen, er ophørt. Derfor vil der i tilfælde, hvor ægtefællerne har indrettet sig med kun en erhvervsindtægt mangle en økonomisk tilskyndelse til at tage ordinært, ustøttet arbejde, fordi den samlede hjælp til ægtefællerne typisk vil ligge over, hvad den pågældende kan få i arbejdsindtægt.

Disse konsekvenser af de gældende regler findes ikke hensigtsmæssige, og der stilles derfor forslag om ændringer på følgende områder:

- Alle, der modtager hjælp, og som efter forslaget § 13 skal udnytte deres arbejdsmuligheder, er omfattet af reglerne om aktivering.
- For ægtefæller, hvor den ene hidtil har været hjemmearbejdende, bliver der mulighed for, at den hjemmearbejdende kan vælge at lade være med at udnytte sine arbejdsmuligheder mod, at den samlede hjælp til ægteparret nedsættes.
- Samtidig får den hjemmearbejdende en ret til – efter ansøgning – at få tilbud om aktivering med den følge, at hjælpen til ægtefællerne beregnes på sædvanlig vis.

Hjælpen til ægteparret bliver beregnet efter særlige regler. Når den hjemmearbejdende ikke ønsker at udnytte sine arbejdsmuligheder, afsættes et beløb på 2.144 kr. til den hjemmearbejdendes forsørgelse, jf. nærmere bemærkningerne til § 26. I disse tilfælde er der ikke adgang til at få særlig støtte efter forslaget § 34, jf. bemærkningerne hertil.

Den hjemmearbejdende er efter forslaget alene fritaget for pligten til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det vil sige, at den pågældende fortsat skal opfylde de øvrige betingelser for at få hjælp efter dette lovforslag.

Ægteparret får kun denne – lavere – hjælp, hvis de selv vælger, at den hidtil hjemmearbejdende ikke skal udnytte sine arbejdsmuligheder. Derfor foreslås det i § 22 samtidig en ret for den hidtil hjemmearbejdende til – efter ansøgning – at få tilbud om aktivering.

Vælger ægtefællen at udnytte sine arbejdsmuligheder, herunder at tage imod tilbud om aktivering, beregnes hjælpen på sædvanlig vis, jf. forslaget § 26, stk. 1, og § 34. Dette indebærer tillige, at denne ægtefælle fortsat vil være berettiget til hjælp/tilbud om aktivering, selv om den anden igen får arbejde. I så fald bliver arbejdsindtægterne trukket fra på sædvanlig vis.

Forslaget om, at en ægtefælle, der hidtil udelukkende har arbejdet i hjemmet, kan vælge ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder, er indsat i *stk. 5*. Konsekvenserne for beregningen af hjælpen er beskrevet i bemærkningerne til §§ 26 og 34.

Til § 14

Det er fortsat som i bistandslovens § 39, stk. 1, hovedreglen, at personer, der har formue, ikke kan få hjælp. Derfor fremgår det af *stk. 1, 1. pkt.*, at kommunen ikke kan yde hjælp, hvis ansøgeren eller ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Dette er en følge af, at loven skal fungere som det underste økonomiske sikkerhedsnet.

Det afhænger fortsat af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, hvad der er formue.

Formue er fx

- penge, herunder overskydende skat, og værdier, som hurtigt kan omsættes til penge, fx aktier, obligationer, andre værdipapirer samt guld, sølv o.l.,
- kapitalpensioner,
- kostbart indbo, fx malerier og tæpper samt indbo udover det normale, og
- lotterigevinster, fx pengebeløb, forbrugsgoder, rejser mv.

Kommunen skal normalt se bort fra formue i form af ejerbolig eller andelsbolig, hvis ansøgeren/familien bor der. Hvis der er en betydelig friværdi i boligen, kan kommunen ud fra en konkret vurdering henvise ansøgeren til at optage lån, forudsat at den pågældende vil kunne klare de øgede boligudgifter, der følger med lånet.

Spørgsmålet om formuens betydning for retten til hjælp har været behandlet i Kontanthjælpsudvalget, som i sin 2. rapport fra januar 1996 udtalte:

»Udvalget vil dog ud fra den seneste ændring af bistandslovens § 46, hvorefter det forventes, at man sparer op til forudsigelige udgifter, foreslå, at der under alle omstændigheder ses bort fra et mindre beløb pr. kontanthjælpsberettiget. Nogle medlemmer af udvalget foreslår et beløb på op til 5.000 kr., hvorimod andre foreslår et beløb på 10.000 kr. Beløbet kan angives enten i selve loven eller i bemærkningerne til loven. Hensynet til retssikkerheden taler for, at det angives i loven.«

Kontanthjælpsudvalget anbefalede desuden, at det fremgår af loven, at kommunen udover det foreslåede minimumsbeløb for formue skal se bort fra udbetalt overskydende skat, evt. med angivelse af en maksimumgrænse. Efter gældende praksis kan kommunen se bort fra overskydende skat på op til ca. 12.000 kr.

Det må forudses at give en del administrative problemer at behandle overskydende skat anderledes end anden formue og at have en grænse for både formue og overskydende skat. Kontanthjælpsudvalgets anbefaling vedrørende overskydende skat er derfor ikke indarbejdet, men som noget nyt indsættes i *stk. 1, 2. pkt.*, en bestemmelse om, at kommunen altid ser bort fra et beløb på op til 10.000 kr. pr. person. Denne regel indebærer, at kommunen ser bort fra overskydende skat, hvis den sammen med den øvrige formue ikke overstiger 10.000 kr.

For ægtefæller skal kommunen se bort fra det dobbelte. Det betyder, at kommunen skal se bort fra 20.000 kr., uanset hvem af ægtefællerne der har formuen.

Kommunens ret til at indtræde i overskydende skat efter forslaget § 93 går forud for reglen om at se bort fra en formue på op til 10.000 kr. Der henvises til bemærkningerne til § 93.

Kommunen skal efter *stk. 2* se bort fra den del af en formue, som er nødvendig for at bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens/familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder. Reglen svarer til bistandslovens § 39, *stk. 1, 2. pkt.*, som flertallet i Kontanthjælpsudvalget foreslog blev opretholdt i sin nuværende form.

Boligstandard omfatter det tilfælde, hvor formuen er anbragt i en bolig, som det er rimeligt, at ansøgeren opretholder. Det kan også omfatte det tilfælde, hvor den nuværende bolig er så dårlig, at det derfor er rimeligt, at ansøgeren har sat et beløb til side til at erhverve en ny bolig eller til at forbedre den nuværende bolig.

Hvis en ansøger i forvejen har en uddannelse, er der som udgangspunkt ikke mulighed for at se bort fra en eventuel formue, som ansøgeren har tænkt sig at bruge til en uddannelse. Dog videreføres den gældende retstilstand for personer, der står overfor revalidering, herunder en forrevalideringsperiode med kontanthjælp som forsørgelsesgrundlag. Det vil sige, at der i disse tilfælde skal foretages en lempelig vurdering med hensyn til størrelsen af den formue, der kan bevares af hensyn til egne uddannelsesmuligheder.

Det er i den forbindelse ikke i sig selv afgørende, med hvilket formål ansøgeren har foretaget opsparingen. Det afgørende er derimod, om formuen er nødvendig ud fra en vurdering af ansøgerens og familiens boligstandard eller erhvervs- og uddannelsesmuligheder.

En børneopsparing har ikke indflydelse på, om forældrene kan få hjælp, da børneopsparingen tilhører børnene. Derimod har en børneopsparing betydning for den unges mulighed for at få hjælp.

Kommunen skal i hvert enkelt tilfælde vurdere, om der – udover minimumsbeløbet på op til 10.000 kr. – er grundlag for at se bort fra en sådan formålsbestemt formue, herunder hvor meget der er grundlag for at se bort fra.

Reglen i *stk. 3* svarer med sproglige rettelser til bistandslovens § 39, *stk. 2*, om at se bort fra formue, som er eller stammer fra godtgørelse for varigt mén og ikke-økonomisk skade samt ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser mv., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, litra z.

Til § 15

Efter gældende praksis anses kapitalpensioner for formue, hvor det afhænger af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om kapitalpensionen er til hinder for udbetaling af kontanthjælp, således at ansøgeren må henvises til at realisere eller belåne kapitalpensionen. I den konkrete vurdering indgår kapitalpensionens størrelse og ansøgerens forhold i øvrigt.

Efter praksis ses der bort fra kapitalpensioner, som ved eventuel indfrielse ikke kan bidrage væsentligt til ansøgerens eller familiens forsørgelse, og som ikke kan realiseres uden stort tab.

For at skabe ensartede regler for, hvornår kommunen skal se bort fra en kapitalpension, foreslås det, at socialministeren bliver bemyndiget til at kunne fastsætte regler om, i hvilke tilfælde der kan ses bort fra kapitalpensioner, anden opsparing, der er beregnet til fratræden fra arbejdsmarkedet, og livsforsikring mv., der har en tilbagekøbsværdi.

Til § 16

Stk. 1 fastlægger, at kommunen tilrettelægger en ordning med tilbud om aktivering eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger til personer, der opfylder betingelserne for at få hjælp efter forslagens § 11, og som efter forslagens § 13 skal udnytte deres arbejdsmuligheder. Kommunen skal ikke tilbyde aktivering til personer, som efter § 13 er fritaget fra at udnytte deres arbejdsmuligheder. Der er tale om en videreførelse og udbygning af reglerne om den kommunale aktiveringsindsats i aktiveringslovens kapitel 1.

Det præciseres, at aktivering enten kan være de former for aktiveringstilbud, der er nævnt i lovforslaget, eller andre former for beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, som kan iværksættes efter den øvrige lovgivning.

Kontanthjælpsmodtagere, der er brugere af boformer efter § 92 i forslag til lov om social service, har ret til tilbud om aktivering efter samme regler som øvrige kontanthjælpsmodtagere. Deltagelse i et af boformen særligt tilrettelagt beskæftigelsesforløb, fx værkstedsarbejde, beskæftigelse i boformens interne drift, undervisning eller tilbud af livskvalitetsforbedrende karakter, kan efter aftale med kommunen godkendes som tilbud, som træder i stedet for tilbud om aktivering efter dette forslag. De personer, der modtager kontanthjælp og ikke er omfattet af aktiveringsbestemmelserne, modtager under beskæftigelse i et af boformen tilrettelagt forløb en arbejdsdusør, der fradrages i kontanthjælpen efter reglerne i forslagens § 30, jf. dog § 31. Det vil sige, at de bliver omfattet af forslagens regler om 10 kr.'s fradrag.

Samtidig bortfalder den nuværende adgang efter bekendtgørelse nr. 995 af 8. december 1994 til at tjene op til det dobbelte af det fastsatte lommepegebeløb, uden at der sker fradrag i kontanthjælpen.

Der er med reglen i stk. 1 sammenholdt med forslagens § 20 tale om en udvidelse af målgruppen for aktiveringsindsatsen. For kontanthjælpsmodtagere under 25 år er det efter de nuværende regler i aktiveringsloven en betingelse for retten og pligten til at få et aktiveringstilbud, at kontanthjælpen udbetales alene på grund af modtagerens ledighed. Denne begrænsning af målgruppen foreslås nu ophævet, således at de unge under 25 år – på samme måde som det gælder for personer over 25 år – er omfattet af aktiveringspligten og -retten, uanset om udbetalingen af hjælpen alene skyldes ledighed, eller der foreligger sociale problemer udover ledigheden.

Aktiveringen overfor den gruppe af kontanthjælpsmodtagere, der har omfattende sociale problemer udover selve ledigheden, skal ses som en indsats blandt flere andre, der kan bidrage til at forbedre en persons samlede livssituation evt. således, at der samtidig lægges vægt på aktiviteter mv., der på lidt længere sigt kan øge personens chancer på arbejdsmarkedet. Det kan bl.a. være tilfældet for personer med sindslidelser eller andre psykiske problemer. Det kan også være misbrugere af forskellige stoffer og alkohol. For disse grupper bør sigtet i første omgang være at støtte vedkommende med hensyn til behandlingstilbud, jf. også reglerne om rådgivning efter forslaget til lov om social service. Parallelt med eller i forlængelse af denne indsats bør der findes andre former for aktiveringsindsats i samarbejde med personen evt. i projekter o.lign., hvor man modtager personer med tilsvarende problemer.

Det er i *stk. 2* fastsat, hvilke former for aktiveringstilbud kommunen kan give. Der er bortset fra tilbud om at deltage i et vejlednings- og introduktionsprogram tale om at videreføre de nuværende former for aktiveringstilbud efter reglerne i aktiveringslovens §§ 4-8, dvs. jobtræning med løntilskud, individuel jobtræning, særligt tilrettelagte uddannelsesaktiviteter, særligt tilrettelagte aktiverende forløb samt deltagelse i ordninger om jobrotation. Desuden kan en person efter eget ønske og med kommunens godkendelse deltage i aktivering i form af frivillige og ulønnede aktiviteter samt i voksen- og efteruddannelsesforløb.

Som følge af henvisningen til reglerne om jobtræning og individuel jobtræning i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik er det som hidtil en betingelse for etablering af jobtræning med løntilskud, at ansættelsen skal medføre en nettoudvidelse af antallet af ansatte, dvs. en merbeskæftigelse i forhold til virk-

somhedens normale beskæftigelse. Virksomheden og de ansatte skal i fællesskab tage stilling til, om betingelsen om merbeskæftigelse er opfyldt.

Tilsvarende er det, for så vidt angår individuel jobtræning, på samme måde som efter de gældende regler en betingelse, at arbejdet i den individuelle jobtræning kun må omfatte arbejde, der ellers ikke ville blive udført som almindeligt lønnet arbejde. Denne betingelse anses for opfyldt, når der er tale om en helt ny opgave eller helt ny arbejdsplads, eller når der hos offentlige arbejdsgivere er tale om en væsentlig tidsmæssig fremrykning i forhold til vedtagne budgetter. Arbejdsgiveren skal forud for ansættelsen inddrage repræsentanter for de ansatte i vurderingen af, om betingelsen er opfyldt.

Det foreslås at omlægge og forbedre reglerne om vejlednings- og introduktionsprogrammet, bl.a. som led i en styrkelse af vejledningsindsatsen overfor modtagerne. Programmet skal i modsætning til i dag ikke være forbeholdt personer under 25 år, men skal efter forslaget være et tilbud til alle uanset alder. Endvidere foreslås det at integrere programmet som en del af den almindelige aktiveringsindsats, således at programmet får karakter af et egentligt aktiveringstilbud, der kan kombineres med lovforslagets øvrige former for tilbud. For at øge fleksibiliteten af vejlednings- og introduktionsprogrammet foreslås det at ændre programmets maksimale varighed på 6 uger til en regel om, at programmet skal være kortvarigt.

Som noget nyt er der som følge af klager reglerne i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område skabt mulighed for, at en person kan klage til det sociale nævn over et aktiveringstilbuds rimelighed. Det vil således ikke længere være nødvendigt for en person at skulle frasige sig sit forsørgelsesgrundlag for at få prøvet rimeligheden af et tilbud om aktivering.

Bemyndigelsesreglen i *stk. 3* svarer til reglen i aktiveringslovens § 6, *stk. 2*. Der er i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 57 af 6. februar 1996 fastsat regler om, hvilke uddannelsesaktiviteter der kan tilbydes som led i aktivering. *Stk. 3* skal i øvrigt ses i sammenhæng med forslagets § 12, *stk. 1*, hvorefter socialministeren fastsætter regler om, hvilke uddannelsesaktiviteter en person, der modtager hjælp, kan deltage i.

Stk. 4 viderefører den gældende hensigtserklæring i aktiveringslovens § 2, *stk. 2*, hvorefter kommunen så vidt muligt skal give flere tilbud at vælge imellem, når den giver tilbud om aktivering. Erfaringerne fra kommuner med gode resultater med aktivering viser i øvrigt, at det har stor betydning, at kommunen har

et varieret udbud af forskellige aktiveringstilbud at vælge imellem.

Der henvises i den forbindelse til, at der i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område foreslås en udvidelse af koordinationsudvalgenes opgaver. Udvalgene skal som noget nyt bl.a. beskæftige sig med, hvorledes kommunens tilbud om aktivering kan indrettes, så de stemmer overens med de aktiveredes meget forskellige behov.

Til § 17

§ 17 svarer med redaktionelle ændringer til aktiveringslovens § 4, *stk. 1, 2. pkt.*, samt § 11, sidste *pkt.*

Efter *stk. 1*, kan kommunen ikke – som det 1. aktiveringstilbud – tilbyde jobtræning til personer under 25 år, som modtager hjælp, fordi de har afvist et tilbud om uddannelse efter § 32 a i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Af *stk. 2* fremgår, at dette – som hidtil – ikke gælder for dem, som har gennemført et tilbud om aktivering og som efter forslagets § 24 skal have et nyt tilbud om aktivering.

Til § 18

Bestemmelsen om fastsættelse af arbejdstiden og om arbejdsvilkårene i øvrigt i jobtræning og i individuel jobtræning er – bortset fra redaktionelle ændringer – identisk med aktiveringslovens § 4, *stk. 2-4*, og § 5, *stk. 2-4*.

Dog er det som noget nyt fastsat i *stk. 2*, at personer i individuel jobtræning ikke er omfattet af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. Dette svarer til den nuværende retstilstand på området. Det er således i Socialministeriets vejledning af 28. februar 1996 om aktiveringsloven anført, at de almindelige regler i sygedagpengeloven alene finder anvendelse for personer beskæftiget i jobtræning, hvorimod personer beskæftiget i individuel jobtræning i tilfælde af sygdom eller barsel vil kunne få kontanthjælp.

Til § 19

Reglen om aktiveringstilbud i form af deltagelse i voksen- og efteruddannelsesforløb til personer over 25 år svarer med redaktionelle ændringer til aktiveringslovens § 8, *stk. 2*.

Det skal som hidtil være en betingelse for at deltage, at voksen- og efteruddannelsesforløbet indgår i en skriftlig plan, uanset at kommunens pligt til i alle tilfælde at udarbejde en sådan plan for personer over 25 år foreslås afskaffet, jf. bemærkningerne til forslaget § 9.

Til § 20

I §§ 20 og 21 fastsættes de regler, der gælder for et aktiveringstilbuds omfang (ugentligt timetal) og varighed samt tidspunktet for, hvornår tilbudet senest skal foreligge (visitationsperioden).

Der er i det væsentlige tale om en videreførelse af de nuværende regler i aktiveringslovens §§ 9, 10 og 13. Dog foreslås der enkelte ændringer som følge af nye regler om indtægtsfradrag (§ 31), ligesom reglerne foreslås udbygget for den gruppe af unge under 25 år, der ikke hidtil har været omfattet af ret og pligt til aktiveringstilbud, dvs. unge personer med problemer udover ledighed.

Reglerne om tilbudenens omfang, varighed og længden af visitationsperioden foreslås som hidtil at være forskellige for personer under 25 år og personer, der er fyldt 25 år.

For personer under 25 år foreslås det i stk. 1, at kommunen altid skal give et aktiveringstilbud senest efter en sammenhængende periode med 13 ugers hjælp (svarende til aktiveringslovens visitationsperiode på 13 uger).

Efter den nuværende bestemmelse i aktiveringslovens § 9, stk. 3, har kommunen mulighed for at forlænge visitationsperioden til 12 måneder for en person under 25 år, der varetager forsørgelsen af et barn, når hensynet til barnets forhold og personens uddannelses- og beskæftigelsesmæssige situation taler for det. Denne regel foreslås ikke videreført, da det af forenklingsmæssige grunde anses for væsentligt at tilrettelægge en ordning, hvor længden af visitationsperioden ligger fast, dvs. altid er på 13 uger. En person vil fortsat ikke have pligt til at deltage i et aktiveringstilbud, hvis den pågældende står uden pasningsmulighed til sit barn, og kommunen ikke kan anvise en pasningsordning, jf. forslaget § 13, stk. 3, nr. 3.

Ret til fravær ved graviditet og fødsel i medfør af lov om ligebehandling fritager ligeledes for at deltage i aktiveringstilbud, jf. forslaget § 13, stk. 3, nr. 2.

Aktiveringstilbudets omfang – dvs. antallet af aktiveringstimer pr. uge – foreslås at være afhængig af, om årsagen til udbetaling af hjælp alene er ledighed, eller om modtageren af hjælpen har sociale problemer udover den manglende beskæftigelse.

For de personer under 25 år, der alene har ledighed som problem, foreslås det i stk. 2, at man viderefører de nuværende regler i aktiveringsloven om aktiveringstilbudets varighed. Således at der lægges vægt på den aktiveredes uddannelsesmæssige baggrund. Det betyder, at et aktiveringstilbud som hidtil skal være på 18 måneder for personer, der ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvorimod

personer, som har gennemført en sådan uddannelse, skal have et tilbud af 6 måneders varighed.

For personer, der alene har ledighed som problem, stilles der i dag krav om, at aktiveringstilbudet altid skal være på mindst 30 timer om ugen. Med dette mindstekrav er det imidlertid ikke muligt for kommunen at give aktiveringstilbud med et lavere timetal i de situationer, hvor personen har et udstøttet deltidsarbejde. Der foreslås derfor i stk. 3 indført en ny ordning, hvor aktiveringstilbudets ugentlige timetal sættes i relation til det samlede omfang af aktivering og udstøttet arbejde. Forslaget indebærer herefter krav om, at aktiveringstilbudet sammen med evt. udstøttet deltidsarbejde skal være på mindst 30 timer om ugen. Til en person med fx 10 timers ugentlig udstøttet arbejde vil kommunen således skulle give et aktiveringstilbud med mindst 20 timer om ugen.

For personer under 25 år med problemer udover ledigheden er det ikke hensigtsmæssigt at have et lovbestemt krav om et mindstetimetal pr. uge. Det foreslås derfor i stk. 4, at kommunen for denne gruppe skal have adgang til at fastsætte det ugentlige timetal i tilbudet ud fra en vurdering af den aktiveredes behov og forudsætninger.

For den gruppe af unge under 25 år, der har sociale problemer udover ledigheden, foreslås det derudover i stk. 4, at aktiveringstilbudets varighed fastsættes til 18 måneder, dvs. et tilbud af samme varighed som til unge uden en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Til § 21

For personer, der er fyldt 25 år, foreslås en uændret videreførelse af reglerne i aktiveringslovens § 13. Det vil sige, at kommunen skal give et aktiveringstilbud senest efter en periode med 12 måneders hjælp, og at det er kommunen, som fastlægger det ugentlige timetal og varigheden af tilbudet.

Til § 22

En person, hvis ægtefælle er berettiget til hjælp efter forslaget § 11, og som udelukkende har arbejdet i hjemmet, kan efter forslaget § 13, stk. 5, vælge ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder efter § 13, stk. 1 og 2. Hvis personen vælger denne ordning, får ægtefællen udbetalt en lavere hjælp.

Den hjemmearbejdende kan dog efter forslaget § 22 ansøge kommunen om at få et tilbud om aktivering efter reglerne i §§ 20 og 21.

Det indebærer:

– at kommunen har pligt til at give den pågældende et tilbud om aktivering inden for de frister, der er nævnt i §§ 20 og 21,

- at den pågældende skal udnytte sine arbejdsmuligheder efter reglen i § 13, stk. 1 og 2, og
- at hjælpen beregnes efter de almindelige regler, jf. §§ 26 og 34.

Hjælpen beregnes efter de almindelige regler fra den 1. i måneden efter, at den hidtil hjemmearbejdende meddeler kommunen, at pågældende ønsker at udnytte sine arbejdsmuligheder efter reglerne i forslagens § 13, stk. 1 og 2. Dette er beskrevet i forslagens § 26, stk. 3.

Kommunen skal inden for fristerne i forslagens §§ 20 og 21 give den hidtil hjemmearbejdende et tilbud om aktivering, men det afskærer ikke kommunen fra at give et tilbud om aktivering på et tidligere tidspunkt.

Til § 23

Stk. 1 svarer med redaktionelle ændringer til reglen i aktiveringslovens § 2, stk. 3, hvorefter den aktiverede har ret til en aktiveringsfri periode på 1 måned årligt. Den samlede varighed af tilbudet må således ikke overstige 11 måneder inden for de seneste 12 måneder.

Friperioden er ikke en del af aktiveringstilbudet, og den indlagte friperiode skal således ikke tælles med ved opgørelsen af den fastlagte aktiveringsperiode. Det er endvidere direkte nævnt i bestemmelsen, at retten til en friperiode ikke omfatter personer i jobtræning med løntilskud, idet disse personer under aktiveringen er omfattet af ferieloven.

Som noget nyt er det i *stk. 2* fastsat, at i friperioden er den aktiverede ikke omfattet af pligten til at udnytte sine arbejdsmuligheder efter forslagens § 13, stk. 1 og 2. Det betyder, at den pågældende kan holde fri i den periode.

Til § 24

Bestemmelsen om ret til et fornyet aktiveringstilbud er med enkelte redaktionelle ændringer identisk med aktiveringslovens § 11. Personer under 25 år skal således fortsat have et nyt aktiveringstilbud, når de efter afslutningen af et gennemført tilbud har modtaget hjælp i en sammenhængende periode på 3 måneder.

Til § 25

Hjælp til forsørgelse beregnes som et månedligt beløb, som er ens uanset, om man er i aktivering eller ikke. For så vidt angår de særlige ydelser, der udbetales under aktivering, henvises til forslagens §§ 35-38.

§ 25 afløser bistandslovens § 37. Ændringer i forhold til tidligere vil blive nævnt særskilt nedenfor.

Hjælpen er beregnet til at dække udgifter til mad, tøj, faste udgifter, herunder til bolig, samt eventuelle udgifter til børn.

Satsen for hjælpen er pr. 1. januar 1997:

- 1) 9.100 kr. for personer, der er fyldt 25 år, og har forsørgelsespligt over for børn,
- 2) 6.825 kr. for andre personer, der er fyldt 25 år,
- 3) 4.384 kr. for personer under 25 år, der ikke bor hos en eller begge forældre, og
- 4) 2.144 kr. for personer under 25 år, som bor hos en eller begge forældre.

Det er den privatretlige forsørgelsespligt over for et barn efter lov om børns retsstilling (børneloven), som er afgørende for, om man har forsørgelsespligt over for et barn. For personer, der kun har børn i udlandet, gælder der særlige regler, jf. stk. 5.

Satserne for personer over 25 år er i forhold til bistandslovens § 37 ændret fra procentsatser til beløb. Regulering af beløbene fremgår af forslagens § 107.

Personer under 25 år er berettiget til 4.384 kr. eller 2.144 kr. afhængig af, om de bor eller ikke bor hos en/begge forældre. Det er en konkret vurdering, om en person kan anses for at bo hos sin/sine forældre. Kommunen kan ved denne vurdering tage udgangspunkt i, hvornår en person anses for hjemme- eller udeboende efter reglerne om Statens Uddannelsesstøtte. Efter disse regler bor man hos sin/sine forældre, hvis man i folkeregistret står tilmeldt hos den ene eller begge forældre, eller man rent faktisk bor hos forældrene. En person, som i folkeregistret står tilmeldt en adresse forskellig fra begge forældre, og som ikke - udover ferier og søn- og helligdage - jævnligt bor hos forældrene, er udeboende.

I *stk. 2* og *3* fastsættes reglerne for, hvornår en person under 25 år er berettiget til satserne for personer over 25 år.

1. En person under 25 år, som forsørger eget barn i hjemmet, er berettiget til 9.100 kr.

Hvis barnet bor hos vedkommende hele tiden, så forsørger den pågældende barnet i hjemmet. Hvis barnet ikke bor hos den pågældende hele tiden, afhænger det af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om man kan anses for at forsørge barnet i hjemmet. I denne vurdering skal man se på, hvor meget barnet opholder sig hos den pågældende. Hvis barnet bor lige meget hos begge forældre, svarer det til, at begge forældre forsørger eget barn i hjemmet.

Det betragtes desuden som forsørgelse af eget barn i hjemmet, hvis en person under 25 år har eller

får et barn anbragt uden for hjemmet, hvis barnet ellers skulle have opholdt sig hos den pågældende.

2. En gravid kvinde under 25 år, som har passeret 12. svangerskabsuge, er berettiget til 6.825 kr. Fra barnets fødsel er kvinden berettiget til 9.100 kr., hvis hun forsørger barnet i hjemmet.

3. En person under 25 år er berettiget til 6.825 kr., hvis den pågældende umiddelbart før den sociale begivenhed i en sammenhængende periode på 18 måneder ved ustøttet arbejde hver måned har haft indtægter, der overstiger 6.825 kr. Det er kun indtægter fra arbejde, som medregnes. Det vil sige, at feriepenge medregnes. Det betyder, at SU, andre uddannelsesgodtgørelser, sygedagpenge, renteindtægter o.l. ikke medregnes. Arbejdet er ustøttet, hvis der ikke er ydet offentlig støtte til lønnen. I modsætning til bistandslovens § 37 foreslås det, at perioden med arbejdsindtægter skal ligge umiddelbart før den ændring, der begrundes behov for hjælp.

Hvis en person under 25 år ikke længere opfylder de særlige betingelser for at få hjælp efter satserne for personer over 25 år, skal kommunen nedsætte hjælpen til 4.384 kr. eller 2.144 kr. afhængigt af, om den pågældende bor eller ikke bor hos sin/sine forældre.

Det indebærer, at en person under 25 år, som ikke længere forsørger eget barn i hjemmet, alene vil være berettiget til 4.384 kr. eller 2.144 kr., medmindre barnet anbringes uden for hjemmet. Hvis en gravid kvinde (over 18 år og) under 25 år ikke gennemfører graviditeten, vil hun derefter alene være berettiget til 4.384 kr. eller 2.144 kr.

En person under 25 år, der er bidragspligtig og derfor ikke er berettiget til hjælp som forsørger, får i stedet et månedligt tillæg efter *stk. 4*, der svarer til det fastsatte bidrag, dog højst normalbidraget. Det er præciseret, at tillægget benyttes til afdrag på bidragsgælden, hvis bidraget er forskudsvis udlagt af det offentlige (kommunen) på det tidspunkt, hvor man modtager hjælp. Hjælpen incl. tillæg kan som noget nyt højst svare til 9.100 kr. pr. måned.

Stk. 5 fastlægger, at en person, der alene har forsørgelsespligt over for børn, der opholder sig i udlandet, kun kan få 9.100 kr., hvis den pågældende kan dokumentere denne forsørgelsespligt, og at vedkommende rent faktisk opfylder forpligtelsen. Det er en ændring i forhold til gældende praksis, hvor modtageren alene skal dokumentere, at den pågældende har forsørgelsespligt over for et eller flere børn under 18 år.

Til § 26

Hjælpen til ægtepar beregnes som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettiget til efter § 25.

Stk. 2 viderefører med sproglige ændringer bistandslovens § 37, *stk. 3*. Hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter § 11 (dvs. kun den ene har været ude for ændringer i sine forhold), og den anden ægtefælle modtager en offentlig forsørgelsesydelse, beregnes der ikke hjælp til denne ægtefælle. Det betyder, at der kun udmåles hjælp til den ægtefælle, der er berettiget til hjælp (kombinationsægtepar).

En offentlig forsørgelsesydelse er fx folkepension, førtidspension, SU, orlovsydelse efter lov om orlov, efterløn, overgangsydelse og i modsætning til tidligere nu også igangsætningsydelse efter kapitel 5 og den særlige hjælp til asylsøgere efter forslagens § 28.

Kommunen skal som noget nyt ikke beregne hjælp til den ægtefælle, som er under uddannelse, selvom den pågældende har opbrugt sin SU eller af formelle grunde ikke kan få SU, jf. bemærkningerne til forslagens § 12.

Hvis den ægtefælle, der modtager en offentlig forsørgelsesydelse, selv har været ude for ændringer i sine forhold, beregnes der hjælp til begge ægtefæller. Dette vil være tilfældet, hvis den pågældende modtager fx arbejdsløshedsdagpenge, revalideringsydelse eller sygedagpenge.

I *stk. 3* foreslås en særlig sats for ægtepar, hvor den hidtil hjemmearbejdende har valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder, jf. forslagens § 13, *stk. 5*, og bemærkningerne hertil. Efter forslaget vil der i disse tilfælde blive afsat 2.144 kr. til denne ægtefælles forsørgelse. Hjælpen til den ægtefælle, der har været ude for ændringer i sine forhold, beregnes på sædvanlig vis efter satserne i § 25. Det beløb, der afsættes til den hjemmearbejdende ægtefælles forsørgelse er uafhængig af øvrige forhold som fx alder og børn, da hjælpen ydes som et tillæg til den ægtefælle, der opfylder betingelserne for at få hjælp. Ægtefæller, der får hjælp efter denne regel, kan ikke få særlig støtte efter § 34.

Ordningen er frivillig, og den hjemmearbejdende kan efter forslagens § 22 efter ansøgning blive omfattet af kommunens pligt til at give tilbud om aktivering. I så fald beregnes hjælpen til ægteparret efter de almindelige regler i *stk. 1*, fra den 1. i måneden efter, at den hidtil hjemmearbejdende har meddelt kommunen, at pågældende ønsker at udnytte sine arbejdsmuligheder efter forslagens § 13, *stk. 1* og 2.

Til § 27

Som nævnt i de almindelige bemærkninger er der behov for i visse særlige situationer at fravige de almindelige regler for beregningen af hjælpen.

Den foreslåede bestemmelse vedrører personer,

- 1) der er fyldt 60 år,
- 2) som ikke kan få social pension på grund af betingelserne om optjening, og
- 3) som ikke har forsørgelsespligt over for børn under 18 år.

Det drejer sig bl.a. om personer, der har fået ophold her i landet efter, at de er fyldt 60 år som følge af reglerne om familiesammenføring. De er på grund af pensionslovens betingelser om optjening (kravet om en vis bopælstid her i landet i tiden før det fyldte 67. år) afskåret fra at få pension, herunder folkepension.

Som følge af reglerne i udlændingeloven kan – og i visse tilfælde skal – opholdstilladelsen betinges af, at den herboende påtager sig – og dokumenterer at være i stand til – at forsørge sine forældre. Kravet om garantierklæring i disse sager betyder, at det normalt ikke bliver aktuelt at yde hjælp, fordi forsørgelsen påhviler de herboende børn i medfør af garantierklæringen.

I visse tilfælde opstår der – trods garantierklæringen – alligevel behov for økonomisk hjælp til hel eller delvis dækning af den familiesammenførtes forsørgelsesbehov. Det kan fx være, fordi garantens forhold på grund af arbejdsløshed ændrer sig således, at vedkommende ikke kan opfylde garantierklæringen. Det kan imidlertid også være, fordi udlændingemyndighederne har besluttet at give tilladelse til familiesammenføringen, selv om garanten ikke har økonomisk mulighed for at forsørge den familiesammenførte.

Viser det sig derfor, at kommunen efter familiesammenføringen af forældrene må give hjælp til forældrene, foreslås det, at hjælpen ikke kan overstige, hvad en gift folkepensionist uden andre indtægter får i pension (pr. 1. januar 1997 er beløbet 5.484 kr.).

Da de pågældende ikke har adgang til boligydelse, fordi de ikke er pensionister, foreslås det, at der udover hjælpen efter § 27 skal være mulighed for særlig støtte til boligudgifter efter § 34.

Hvis den pågældende har forsørgelsespligt over for børn under 18 år gælder de almindelige regler efter forslagens § 25.

Som følge af reglerne i udlændingeloven har familiesammenførte forældre over 60 år ikke mulighed for at få arbejdstilladelse. Den manglende arbejdstilladelse er således ikke til hinder for hjælp, men de

øvrige betingelser med hensyn til ændringer, formue mv. skal være opfyldt.

Vedrørende indberetning med henblik på hjemsendelse, hvis hjælpen til forsørgelse skønnes at blive vedvarende, henvises til bemærkningerne til § 3.

Til § 28

Udlændinge, der søger asyl (og dermed har et såkaldt processuelt ophold), vil som hovedregel få udgifterne til underhold dækket efter udlændingeloven. Hvis de imidlertid gifter sig, inden der er truffet afgørelse om retten til opholdstilladelse, kan der efter udlændingemyndighedernes praksis ikke længere ydes hjælp til deres underhold efter udlændingeloven, fordi den herboende ægtefælle ved ægteskabet får forsørgelsespligt over for asylsøgeren. Denne har i kraft af udlændingeloven stadig ret til at opholde sig her i landet, indtil sagen er afgjort. Hvis den herboende ægtefælle ikke har kunnet opfylde sin forsørgelsespligt, har det således efter de gældende regler været praksis, at det blev de sociale myndigheder, der måtte yde hjælp efter bistandsloven, idet den pågældende mistede sit hidtidige forsørgelsesgrundlag i forbindelse med ægteskabet.

Denne praksis har betydet, at asylsøgere på grund af ægteskabet er blevet berettiget til ydelser, der ligger væsentligt over, hvad andre asylsøgere får. Derfor foreslås det i *stk. 1*, at der kun undtagelsesvis kan ydes hjælp til udlændinge, der har søgt asyl, men endnu ikke har fået afgjort deres ansøgning om opholdstilladelse her i landet, forudsat at de efter udlændingeloven har ret til at opholde sig her i landet, mens deres ansøgning behandles.

Det er efter *stk. 2* en betingelse for hjælpen, at det ikke påhviler udlændingemyndighederne at afholde udgifterne til forsørgelsen efter reglerne i udlændingeloven.

Det foreslås derudover i *stk. 2*, at hjælpen normalt højst kan udgøre det beløb, der efter udlændingeloven kunne have været udbetalt til udlændingen. Derved undgår man, at de bliver væsentlig bedre stillet end andre asylsøgere i økonomisk henseende på grund af ægteskabet.

Da der på grund af den lave ydelse kan blive behov for særskilt hjælp til andre udgifter, fx husleje, foreslås en bemyndigelse for socialministeren til at fastsætte regler herom.

En konsekvens af den foreslåede regel vil være, at et sådant ægtepar kan henføres til kombinationsægteskaberne, dvs. hjælpen til den anden ægtefælle beregnes som til en enlig efter forslagens § 26, *stk. 2*.

Som følge af reglerne i udlændingeloven har personer, der endnu ikke har fået opholdstilladelse,

ikke mulighed for at få arbejdstilladelse. Den manglende arbejdstilladelse er således ikke til hinder for hjælp, men de øvrige betingelser med hensyn til ændringer, formue mv. skal være opfyldt, før der kan ydes hjælp.

Der kan efter forslaget § 34, stk. 3, ikke ydes særlig støtte til personer, der får hjælp efter forslaget § 28.

Til § 29

Forslaget viderefører de gældende regler i bistandslovens § 37, stk. 6, hvorefter socialministeren kan fastsætte regler for hjælp til nærmere angivne persongrupper. I forhold til de gældende regler er personkredsen for bemyndigelsen indsnævret, bl.a. fordi de traditionelle institutionstyper med dertil hørende naturalforsørgelse forsvinder. I stedet modtager beboerne pension eller almindelig kontanthjælp, som de bruger til at betale for kost og logi mv.

For at undgå dobbeltforsørgelsessituationer foreslås det dog i *nr. 1* at opretholde en bemyndigelse til at fastsætte særlige regler for personer, hvis forsørgelse helt eller delvis dækkes af det offentlige.

Bemyndigelsen i *nr. 2* vedrørende personer, der er varetægtsfængslede, afsoner straf eller er idømt andre retsfølger af strafbare handlinger, er en videreførelse af de gældende regler, idet det dog er tydeliggjort, at det er selve afsoningen/hensættelsen i varetægt/idømmelsen af andre retsfølger, der er afgørende for, om en person er omfattet af bestemmelsen. Det er efter forslaget uden betydning, i hvilken institutionstype eller boform afsoningen foregår. Det samme gælder ved varetægt og idømmelsen af andre retsfølger.

Bemyndigelsen vedrørende civile værnepligtige er udeladt. I det omfang der foreligger dobbeltforsørgelse, vil de være omfattet af *nr. 1*.

Til § 30

Efter bistandslovens § 38, stk. 1, 1. pkt., skal ansøgerens og ægtefællens indtægter som hovedregel fratrækkes krone for krone i den beregnede kontanthjælp. Det er en konsekvens af, at loven skal fungere som det underste sikkerhedsnet, og at alle andre muligheder incl. ens egne og ægtefællens indtægter skal anvendes, før det offentlige træder til med hjælp. Dette princip videreføres i *stk. 1*, dog med visse modifikationer, som vil blive omtalt nedenfor i bemærkningerne til § 31.

Da hjælpen efter forslaget § 25 som hidtil er skattepligtig, skal indtægter trækkes fra, uanset hvordan de behandles skattemæssigt. Lønindtægter trækkes først fra efter, at indtægten er reduceret med udgif-

ten til arbejdsmarkedsbidrag, ATP-bidrag og eventuelle kollektive pensionsbidrag. Det vil sige, at det er den skattepligtige personlige indkomst, som trækkes fra.

Hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter forslaget § 11, fordi det kun er denne person, der har været ude for ændringer i sine forhold, og den anden ægtefælle modtager en offentlig forsørgelsesydelse, beregnes der efter forslaget § 26, stk. 2, ikke hjælp til den ægtefælle, der modtager en offentlig forsørgelsesydelse (kombinationsægtepar).

I *stk. 2* foreslås, at når hjælpen til en person beregnes efter forslaget § 26, stk. 2, trækkes den anden ægtefælles indtægter først fra i hjælpen, når indtægterne overstiger:

- 1) 9.100 kr., hvis den pågældende har forsørgelsespligt over for børn,
- 2) 6.825 kr., hvis den pågældende ikke har forsørgelsespligt over for børn.

Hvorvidt den pågældende er omfattet af *nr. 1* eller *2* er dermed alene afhængig af, om den pågældende har forsørgelsespligt over for børn eller ikke.

I dag skal kommunen efter bistandslovens § 38, stk. 3, foretage fradrag i den kontanthjælpsberettigede ægtefælles hjælp, når den ikke-kontanthjælpsberettigede ægtefælles indtægter overstiger, hvad den pågældende selv ville have kunnet få i kontanthjælp.

Ved kun at have to satser forenkles beregningen.

Til § 31

Princippet om krone for krone fradrag i bistandslovens § 38 gælder som udgangspunkt for alle indtægter, herunder også arbejdsindtægter. Det har imidlertid ført til, at det ud fra en kortsigtet økonomisk betragtning ikke kan betale sig for en kontanthjælpsmodtager at tage et deltidsarbejde, mens det kan betale sig at blive aktiveret. Der er dog undtagelser herfra. De samlede virkninger i det nuværende system er imidlertid vanskelige at overskue.

Derfor foreslås der en ny ordning, som betyder, at der altid vil være en ensartet virkning ved at tage et arbejde eller ved at blive aktiveret med beskæftigelsestillæg.

De gældende regler

Inden den nye ordning uddybes, kan de nuværende regler i bistandsloven og aktiveringsloven kort beskrives således:

Hovedreglen er – som nævnt ovenfor – bistandslovens § 38, hvorefter ansøgerens og ægtefællens indtægter fradrages i kontanthjælpen, før den udbetales.

I forbindelse med arbejdsindtægter ses dog bort fra følgende:

- 1) transportudgifter mv. (bistandslovens § 38, stk. 1, 2. pkt.)

Inden indtægtsfradrag i kontanthjælpen fradrages de udgifter, der er forbundet med indtægtens erhvervelse (nødvendige udgifter til arbejdsredskaber og -beklædning samt transportudgifter).

Før kontanthjælpen blev skattepligtig var denne regel enkel i forhold til krone til krone princippet. Efter bruttoficeringen er den imidlertid blevet kompliceret af, at de faktiske udgifter skal fradrages i en skattepligtig indtægt, og at de faktiske transportudgifter sjældent svarer til det beløb, der er fradragsberettiget i skatten. Transportudgifter, der vedrører korte afstande, er ikke fradragsberettiget i skatten, mens der for større afstande beregnes et skattefradrag efter en kilometertakst, som ofte overstiger de faktiske udgifter. Der er således - efter bruttoficeringen - situationer, hvor man reelt sætter penge til ved at være i delvis arbejde.

- 2) 2.000 kr.'s fradraget (bistandslovens § 38, stk. 4)

I 1987 blev det særlige 2.000 kr.'s-fradrag indført. Hensigten var at give en kontanthjælpsmodtager et incitament til at komme ud af sin fastlåste situation ved at tage småjobs, men uden at man permanent skulle kunne indrette sig med en kombination af kontanthjælp og småjobs.

Efter bistandslovens § 38, stk. 4, kan personer, der har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på minimum 3 måneder, have arbejdsindtægter på op til 2.000 kr. pr. måned, uden at der sker fradrag i kontanthjælpen. Der skal være tale om indtægter fra et almindeligt udstøttet arbejde. Ordningen er begrænset til en sammenhængende periode på 6 måneder, og den kan kun bruges én gang i et kontanthjælpsforløb.

Kontanthjælpsudvalget har i sin 1. rapport fra september måned 1994 udtalt:

»Reglen er tænkt som et incitament til, at kontanthjælpsmodtagere kan forsøge at genvinde fodfæstet på arbejdsmarkedet – måske i første omgang ved arbejde af begrænset eller evt. uregelmæssigt omfang. En undersøgelse, der blev foretaget i juli 1991, viste imidlertid, at reglen kun i meget begrænset omfang havde den tilsigtede virkning. Langt de fleste af dem, der nød godt af reglen, var kontanthjælpsmodtagere, der i forvejen havde mindre arbejdsindtægter, og som så fik fradraget

på 2.000 kr. i den 6-månedersperiode, reglen omfatter.«

Under aktivering efter aktiveringsloven er der særlige regler for beregning af hjælpen:

- 1) aktiveringsydelsen (§ 15, stk. 1 og 4)

Personer over 25 år får under individuel jobtræning en aktiveringsydelse, der svarer til kontanthjælpen. Unge under 25 år får en tilsvarende ydelse, som dog benævnes oplæringsydelse.

Aktiverings-/oplæringsydelsen skal mindst udgøre et beløb, der svarer til satsen for unge udeboende under 25 år. Dette betyder reelt en mindsteløn under aktivering. Aktiveringsydelsen i sig selv betyder derfor en højere indtægt end kontanthjælpen for unge hjemmeboende og for personer, der får en lav kontanthjælp pga. reglerne om fradrag for indtægter. Det sidste vil typisk gælde for den ene ægtefælle, når den anden ægtefælle har en relativ høj indkomst.

- 2) beskæftigelsestillæg (§ 15, stk. 2, 1. pkt.)

Ved aktivering i form af individuel jobtræning ydes udover aktiverings-/oplæringsydelsen et beskæftigelsestillæg på 15,41 kr. pr. time for personer over 25 år og på 8,22 kr. pr. time for personer under 25 år.

- 3) loftet for aktiveringsydelsen og beskæftigelsestillægget (§ 15, stk. 2, 2. og 3. pkt.)

Den såkaldte timeloftsregel regulerer størrelsen af den ydelse, der maksimalt kan udbetales pr. time ved aktivering i individuel jobtræning. Loftet på oprindelig 65,80 kr. pr. time blev indført for at sikre, at ydelsen i individuel jobtræning ikke kan være højere end ydelsen i almindelig jobtræning med en overenskomstsmæssig timeløn på 70 kr. (eller 65,80 kr. efter reduktion for arbejdsmarkedsbidraget).

Loftsreglen går ud på, at beskæftigelsestillægget lagt oven i den del af aktiveringsydelsen, der svarer til § 37-kontanthjælpen, ikke samlet må give et beløb på mere end i dag 67,59 kr. i timen. For at foretage denne beregning er det nødvendigt at omregne aktiveringsydelsen fra et månedsbetrag til et timebetrag på grundlag af det månedlige antal aktiveringstimer. Viser beregningen, at loftet er overskredet, skal beskæftigelsestillægget enten reduceres eller slet ikke udbetales.

Konstruktionen af loftsreglen betyder, at jo højere det beregnede timebetrag for selve aktiveringsydelsen er, jo mindre »plads« er der til beskæftigelsestillægget. Ved fx aktivering med 30 timer pr. uge udløses der således fuldt tillæg, når aktiveringsydelsen beregnes efter udeboendesatsen eller ikke-forsørgersatsen, hvorimod der for aktiverede på forsørgersatsen sker en reduktion af tillægget.

For personer over 25 år er der ikke krav om et ugentligt mindstetimetotal i aktiveringen. Loftsreglen kan derfor have særlig betydning, i det omfang kommunerne giver dem over 25 år tilbud med relativt få timer om ugen, fx med 20 timer eller derunder.

Betydningen af loftsreglen skal dog ses i sammenhæng med godtgørelsen efter aktiveringslovens § 20 på op til 1.000 kr. månedlig, der efter de gældende regler kun kan ydes, når beskæftigelsestillægget ikke giver en rimelig dækning af udgifterne ved at deltage i aktiveringen.

Hvis der inden aktiveringen ydes særlig støtte efter bistandslovens § 37 a, ydes denne støtte også under aktivering som et skattefrit tillæg til aktiveringsydelsen, der ikke er omfattet af det særlige timeloft på 67,59 kr.

Ny ordning

Formålet med den nye ordning er:

- at gøre regelsættet enklere ved at have færre regler og ved at mindske behovet for dokumentation af udgifter til transport mv.,
- at sikre, at en person får lige så meget ud af at tage et almindeligt ustøttet arbejde som at tage imod et tilbud om aktivering, og
- at sikre, at ægtepar får en økonomisk fordel i de tilfælde, hvor den ene aktiveres, mens den anden fortsat modtager hjælp.

På baggrund af aktiveringsreglerne er det ikke længere hensigtsmæssigt at fastholde et strengt kronetilfrønt fradrag i kontanthjælpen. Der foreslås derfor en ny model, hvor hovedprincippet er, at man i forhold til kontanthjælpen (hjælpen efter forslaget § 25) altid får en »gevinst« før skat på 10 kr. pr. arbejdstime, uanset om der er tale om aktivering eller normalt arbejde. Denne gevinst skal bl.a. gå til at dække evt. omkostninger ved indtægtens erhvervelse, således at det særlige (og upræcise) fradrag for transportudgifter mv. bortfalder.

For at gennemføre forslaget er det nødvendigt at registrere timetallet ved ustøttet arbejde. Det kan især være et problem ved selvstændig virksomhed, hvor der dog også efter de gældende regler er vanskeligheder med at opgøre indtægten. Her må man benytte indtægtsoplysninger og en omregningsfaktor. Der foreslås derfor i stk. 2 en bemyndigelse for socialministeren til at fastsætte regler herom.

For de kontanthjælpsmodtagere, der i dag får foretaget et kronetilfrønt fradrag i kontanthjælpen, vil ændringerne betyde en mindre gevinst (medmindre de har ekstremt store transportudgifter). I de perioder, hvor en kontanthjælpsmodtager er omfattet af det særlige 2.000 kr.'s fradrag, vil der derimod

være tale om et tab. Til gengæld skulle forslaget gerne give et større incitament til at søge mere varige former for arbejde, fordi der nu ikke længere er tale om en tidsbegrænset ordning.

For de aktiverede vil modellen betyde en lille gevinst for dem under 25 år og et tab for dem over 25 år, der ikke i dag støder mod loftet for beskæftigelsestillægget. Der vil være en gevinst for ægtepar, hvor den ene aktiveres, mens den anden fortsat modtager kontanthjælp. Der vil også være en gevinst for det ægtepar, hvor den ene er i fuldtidsarbejde, og den anden får kontanthjælp.

De foreslåede ændringer vedrørende mindsteydelsen kan betyde et tab for de omfattede, hvis kommunerne ikke tilbyder aktivering af et omfang, der på månedsbasis svarer til ungesatsen for udeboende.

Den nye ordning indebærer følgende:

Ensartet beskæftigelsestillæg

Beskæftigelsestillægget under aktivering foreslås ændret til 10 kr. pr. time for alle, uanset om de er over eller under 25 år (forslagets § 36, stk. 2).

Ensartet fradrag pr. arbejdstime

Ved beregning af hjælp efter forslaget § 25 foreslås, at der – inden der foretages fradrag for arbejdsindtægter – beregnes et fradrag på 10 kr. pr. arbejdstime. Dette fradrag, der kun kan foretages for op til 37 timer pr. uge (160 timer pr. måned), beregnes uanset, om der er tale om normalt arbejde eller aktivering (forslagets § 31, stk. 1).

Samtidig bortfalder § 38 i bistandsloven om fradrag for udgifter i forbindelse med indtægtens erhvervelse og 2.000 kr.'s-fradraget.

Afskaffelse af det særlige timeloft

Når beskæftigelsestillægget sættes til 10 kr. pr. time, vil ingen, der er aktiveret i 37 timer, støde mod det særlige timeloft på 67,59 kr. Loftsreglen vil således alene kunne komme i funktion, når kommunen vælger at give tilbud om aktivering i begrænset omfang, og foreslås derfor afskaffet. En afskaffelse af loftet må formodes at have den afledte effekt, at en stigning i antallet af sager med udbetaling af beskæftigelsestillægget vil blive modsvaret af en nedgang i antallet af sager med § 20-godtgørelse, hvor denne godtgørelse udbetales som kompensation for det bortfaldne beskæftigelsestillæg.

Systemet vil fremstå som mere konsekvent, hvis aktiverede på nedsat timetal i stedet for en § 20-godtgørelse som andre automatisk får en »gevinst« på 10 kr. pr. arbejdstime.

F. t. l. om aktiv socialpolitik

Ændring af kravet til aktiveringens ugentlige omfang til et krav til det samlede omfang af aktivering og understøttet arbejde

Timekravet for aktiveringstilbud foreslås ændret, således at det i stedet for at være minimum 30 og maksimum 37 timer pr. uge sættes i relation til den samlede arbejdstid ved aktivering og understøttet arbejde (forslagets § 20).

Ændring af mindsteydelse under aktivering fra et månedligt beløb til en mindsteydelse pr. time

Med en ændring af kravene til aktiveringens omfang vil det ikke være rimeligt at opretholde den særlige bestemmelse om, at minimumsydelsen skal være den månedlige kontanthjælpsats for unge udeboende. I stedet foreslås indført en mindstesats pr. time, der svarer til niveaueet for den månedlige sats for udeboende ved en beskæftigelse på 37 timer ugentligt (forslagets § 36, stk. 1). Hjælpen skal i øvrigt beregnes efter reglerne i forslagets § 25.

Beskæftigelsestillæggets/indtægtsfradragets størrelse

Beskæftigelsestillægget og indtægtsfradraget foreslås nu sat til 10 kr. pr. time (forslagets § 36, stk. 2, og § 31, stk. 1).

Eksempel på den nye ordning

En person er forsørger og får 9.100 kr. pr. måned efter forslagets § 25 uden ret til særlig støtte efter § 34. Trækprocenten er 45. Hun får et deltidsarbejde på 20 timer om ugen til en timeløn på 85 kr. Transportudgiften er 200 kr. pr. måned.

På en måned har hun 87 arbejdstimer, hvilket giver en arbejdsindtægt på 7.395 kr.

Hjælp efter § 25:		
Kontanthjælpsats		9.100 kr.
Arbejdsindtægt	7.395 kr.	
Fradragsfri indtægt (§ 31) (87 t. á 10 kr.)	- 870 kr.	
Fradrag i hjælpen:	6.525 kr.	-6.525 kr.
Udbetalt hjælp efter § 25:		=2.575 kr.
Udbetalt arbejdsindtægt:		+7.395 kr.
Ialt arbejdsindtægt + kontanthjælp:		=9.970 kr.

Hun får således en ekstra bruttoindtægt ved at arbejde på 870 kr.

Da der skal betales 45 pct. i skat af ekstraindtægten, bliver udbyttet efter skat: 870 kr. \cdot (870 kr. \cdot 0,45) = 478,50 kr., hvoraf hun selv skal afholde transportudgiften på 200 kr., altså et nettoudbytte på 278,50 kr.

Til § 32

Reglen svarer til bilstandslovens § 38, stk. 1, sidste pkt., hvorefter feriegodtgørelse skal fradrages i hjælpen, når modtageren holder ferie. Fradraget kan kun svare til hjælpen for det antal dage, som feriegodtgørelsen er beregnet til at dække, dvs. at hjælpen er suspenderet i den periode, hvor modtageren holder ferie med feriegodtgørelse.

Til § 33

Reglen svarer med visse ændringer til bilstandslovens § 38, stk. 2, der fastlægger, hvilke indtægter der ikke fradrages i hjælpen.

Som hidtil foretages der ikke fradrag i hjælpen for invaliditetsydelse og invaliditetsbeløb efter lov om social pension, ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser mv., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, litra z, børns indtægter og vederlag som valgtiforordnet.

Det præciseres i overensstemmelse med langvarig praksis, at kommunen fortsat skal se bort fra bilstands- og plejetillæg efter lov om social pension og godtgørelse, som udbetales under aktivering efter forslagets § 38. Det præciseres desuden, at kommunen skal se bort fra såvel børns egne indtægter som indtægter, der vedrører børn, fx børnefamilieydelse, børnebidrag mv. Dette svarer også til praksis.

Der skal som tidligere ses bort fra værdien af kost mv. under midlertidig indlæggelse på sygehuse og lignende behandlingsinstitutioner. Begrundelsen for denne regel er at undgå situationer med dobbeltforsørgelse. Hvis sygehuseopholdet har varet mere end 3 måneder, kan kommunen dog foretage fradrag i hjælpen svarende til den besparelse, der er en følge af indlæggelsen. I forhold til bilstandslovens § 38, stk. 2, nr. 4, er adgangen til at foretage fradrag fremrykket fra 6 til 3 måneder efter sygehuseopholdets start. Formålet med reglen er alene at undgå dobbeltforsørgelse. Derfor findes det rimeligt at fremrykke tidspunktet for fradraget fra 6 til 3 måneder.

Spørgsmålet om overskydende skat er omtalt under bemærkningerne til forslagets § 14.

Stk. 2 svarer til bilstandslovens § 38, stk. 2, nr. 2, hvorefter godtgørelse for varigt mén og ikke-økonomisk skade, samt indtægter, der hidrører herfra, ikke trækkes fra i hjælpen.

Kommunen skal kun se bort fra disse indtægter, hvis ansøgeren kan dokumentere, at indtægterne stammer fra sådanne godtgørelser for varigt mén og godtgørelser for ikke-økonomisk skade.

Til § 34

Reglen svarer med enkelte ændringer til bistanndslovens § 37 a om særlig støtte til personer, som har været ude for ændringer i deres forhold, og som har høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde.

Efter *stk. 2* skal kommunen som hidtil undersøge, om der kan skaffes ansøgeren en rimelig, billigere bolig, inden kommunen giver særlig støtte.

Som noget nyt er det i *stk. 3* fastsat, hvem der i forhold til de nye regler ikke kan få særlig støtte. Det drejer sig om ægtepar, der er omfattet af reglen i forslagens § 13, *stk. 5*, dvs. hvor den ene ægtefælle er hjemmearbejdende, samt de personer, som får hjælp efter forslagens § 28, dvs. udlændinge, der har søgt asyl, men endnu ikke fået afgjort deres ansøgning om opholdstilladelse. Der henvises til bemærkningerne til §§ 13 og 28. Derudover nævnes i *stk. 3* de personer, som i dag efter bekendtgørelsen om særlig støtte efter bistanndslovens § 37 a ikke kan få særlig støtte. Det drejer sig om personer under 25 år, som får hjælp efter ungesatserne (forslagets § 25, *stk. 1*, nr. 3 og 4), og personer der modtager orlovsydelse efter lov om orlov. Den sidste gruppe kan som hidtil ikke få supplerende hjælp efter forslagens § 25 til deres orlovsydelse, hvilket er uddybet i bemærkningerne til § 11. Personer, der efter §§ 32 eller 34, *stk. 2*, i lov om aktiv arbejdsmarkedspolitik har afstået fra tilbud efter denne lovs kapitel 5-10 eller § 28 i et år, er ikke længere nævnt, da disse regler er ophævet.

Socialministeren er efter *stk. 4* bemyndiget til at fastsætte regler for beregningen af støtten efter *stk. 1*, herunder regler om begrænsningen af støtten og som noget nyt fradrag for indtægter, hvilket vil blive omtalt nærmere nedenfor.

Regler om beregning af den særlige støtte er i dag fastsat i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 160 af 13. marts 1995. Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsen, at den beregnede støtte sammen med ansøgerens øvrige indtægter, herunder kontanthjælp efter bistanndslovens § 37, ikke kan overstige 90 pct. af ansøgerens hidtidige indtægter (efter skat). Det fremgår desuden, at den samlede hjælp efter bistanndslovens §§ 37 eller 37 a ikke kan overstige højeste dagpengebeløb efter § 47 i lov om arbejdsløshedsforsikring mv. (efter skat), når der er ydet hjælp i en sammenhængende periode på 12 måneder. Det er hensigten at videreføre reglerne i bekendtgørelsen.

Den særlige støtte, der kan ydes efter § 34, er begrundet i, at hjælpen efter forslagens § 25 ikke i alle tilfælde er tilstrækkelig til at sikre, at personer med høje boligudgifter og stor forsørgerbyrde kan blive i deres bolig, når de kommer ud for en ændring af deres forhold, der medfører, at de mister deres hidti-

dige indkomstgrundlag. Det er ikke hensigten med reglen, at man i en ubegrænset periode skal kunne få støtte til at bevare en bolig, der er anskaffet i forventning om, at det hidtidige indtægtsniveau kan fastholdes eller genskabes. Bestemmelsen indeholder derfor bemyndigelse til at fastsætte begrænsning for udbetaling af den særlige støtte.

Størrelsen af den særlige støtte afhænger af ansøgerens behov i form af boligudgifter og antal af børn. Da disse udgifter ikke påvirkes af, om man er i aktivering eller arbejde, vil der blive fastsat regler om et krone til krone fradrag for alle indtægter i den særlige støtte, bortset fra de indtægter, der som nævnt i § 33 ikke medfører fradrag i hjælpen efter § 25. Der vil således ikke ved beregning af den særlige støtte blive set bort fra en indtægt på 10 kr. pr. arbejdstime, som det sker ved fradrag i hjælpen efter § 25. Der vil dog blive set bort fra de dokumenterede udgifter, der er forbundet med indtægts erhvervelse.

Som begrundelse for, at der foretages et krone til krone fradrag i den særlige støtte efter § 34, kan anføres:

- den særlige støtte efter § 34 er et behovsbestemt tillæg.
- ved den foreslåede regel i § 31 om, at man kan se bort fra 10 kr. pr. arbejdstime, når hjælpen efter § 25 beregnes, kan ansøgeren maksimalt få en samlet skattepligtig månedlig indtægt, der svarer til, hvad man kan få ved en timeløn på 66,88 kr. med 37 timers ugentlig arbejde. Risikoen for, at indtægten ved aktivering eller en kombination af deltidsarbejde og supplerende kontanthjælp kan virke demotiverende i forhold til at søge fuldtidsarbejde, vil derfor ikke være stor. Men hvis man her oven i kunne opnå særlig støtte efter § 34, kunne det skabe problemer i forhold til den indtægt, der kan opnås ved understøttet fuldtidsarbejde.
- mens tilbud om individuel jobtræning efter dette forslag kan være på 37 timer pr. uge, vil aktiveringstilbud til dagpengeberettigede typisk være på 30-32 timer pr. uge, idet aktiverede efter Arbejdsministeriets ordninger skal have en overenskomst-mæssig timeløn uden at overskride dagpengesatsen. Overførtes timefradraget i § 25-beregningen til § 34-beregningen, ville dette betyde, at en aktiveret dagpengemodtager, der er berettiget til supplerende støtte efter § 34, kan blive ringere stillet end en aktiveret kontanthjælpsmodtager, der er berettiget til en tilsvarende støtte efter § 34.

Eksempel på krone til krone fradrag

En person får 9.100 kr. i hjælp efter § 25 med ret til særlig støtte efter § 34 på 1.000 kr. Trækprocenten er 45.

Hun får et deltidsarbejde på 20 timer om ugen til en timeløn på 85 kr. Transportudgiften er 200 kr.

På en måned har hun 87 arbejdstimer, hvilket giver en arbejdsindtægt på 7.395 kr.

Hjælp efter § 25:		
Kontanthjælpssats		9.100 kr.
Arbejdsindtægt	7.395 kr.	
Fradragsfri indtægt (§ 31) (87 t. á 10 kr.)	-870 kr.	
Fradrag i kontanthjælp:	6.525 kr.	-6.525 kr.
Udbetalt hjælp efter § 25:		=2.575 kr.
Udbetalt arbejdsindtægt:		+7.395 kr.
Ialt arbejdsindtægt + kontanthjælp:		=9.970 kr.

Når der herefter skal beregnes fradrag i den særlige støtte efter § 34, tages udgangspunkt i forskellen mellem den samlede indtægt efter skat, og den bruttoindtægt efter skat, som den pågældende ville få, hvis den eneste indtægt var kontanthjælp efter § 25. Fra den merudgift, man herved kommer frem til, skal trækkes transportudgifterne på 200 kr.

§ 34-beregning:		
Bruttoindtægt		9.970 kr.
Bruttokontanthjælp efter § 25		-9.100 kr.
Overskydende indtægt (brutto)		= 870 kr.
Overskydende indtægt (netto): 870 kr. - (870 kr. *0,45)		=478,50 kr.
Transportudgifter		-200,00 kr.
Til fradrag i § 34-støtten		278,50 kr.
Udmålt behov efter § 34		1.000,00 kr.
Overskydende nettoindtægt		-278,50 kr.
Udbetalt § 34-støtte:		=721,50 kr.

Til § 35

Med forslaget fastlægges det, at ydelsen til personer i jobtræning med løntilskud hos private eller offentlige arbejdsgivere er den overenskomstmæssige løn, dog med et loft over timelønnens størrelse i jobtræning hos offentlige arbejdsgivere.

Det svarer til den nuværende ordning efter aktiveringslovens § 14. Reglen om regulering af den maksimale timeløn er dog udskilt til en særskilt bestemmelse sammen med lovens øvrige reguleringsregler, jf. forslagens § 107.

Til § 36

I bestemmelsen fastsættes hjælpen til personer, der aktiveres i individuel jobtræning hos private eller offentlige arbejdsgivere.

Efter den nuværende ordning i aktiveringslovens § 15 får kontanthjælpsmodtagere i individuel jobtræning udbetalt aktiveringsydelse. Til unge under 25 år udbetales en tilsvarende ydelse i form af oplæringsydelse. Aktiveringsydelsen/oplæringsydelsen beregnes efter reglerne om kontanthjælp i bistandsloven, således at ydelsen svarer til, hvad der ville kunne udbetales efter §§ 37 og 37 a i denne lov. Ydelsen skal dog som minimum udgøre et beløb, der svarer til kontanthjælpssatsen for unge udeboende under 25 år.

Udover aktiveringsydelsen/oplæringsydelsen får den aktiverede i individuel jobtræning efter de gældende regler udbetalt et beskæftigelsestillæg. Dette tillæg er pr. 1. januar 1997 på 15,41 kr. pr. time til personer, der er fyldt 25 år, og 8,22 kr. pr. time til personer under 25 år.

Den samlede ydelse i form af beskæftigelsestillægget og aktiverings-/oplæringsydelsen er begrænset af et loft på 67,59 kr. pr. time. Dette loft over ydelsens størrelse betyder, at der sker en nedsættelse af beskæftigelsestillægget, hvis summen af tillægget og bruttokontanthjælpsens andel af aktiveringsydelsen (omregnet til et timebeløb) er højere end loftsbeløbet.

Som nævnt i bemærkningerne til § 25 foreslås det, at hjælpen til forsørgelse bliver en fælles basis for alle, der modtager hjælp efter kapitel 4, uanset om de er i aktivering eller ikke. Det betyder, at begreberne aktiverings-/oplæringsydelse udgår. I stedet fortsætter modtageren med at få den hjælp, som den pågældende fik inden aktiveringen, dvs. hjælp efter forslagens §§ 25 og 34. Det indebærer ingen ændring i hjælpens størrelse. Hjælpen efter § 25 kan under aktiveringen blive reduceret som følge af fradragsreglen i forslagens § 39, hvis den pågældende uden rimelig grund udebliver fra et tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning.

Personer i individuel jobtræning vil fortsat få en mindsteydelse, men som nævnt under bemærkningerne til § 31 ændres det fra et månedligt beløb til en mindsteydelse på 30 kr. pr. time, jf. *stk. 1*. Hjælpen skal i øvrigt beregnes efter reglerne i forslagens § 25.

Det foreslås i *stk. 2*, at udover hjælpen efter forslagens §§ 25 og 34 får alle personer i individuel jobtræning et beskæftigelsestillæg på 10 kr. pr. time. Det svarer til den arbejdsindtægt pr. time, der kan ses bort fra, når der foretages fradrag for arbejdsindtægter i hjælpen efter § 25. Der skelnes ikke mellem, om personen er over eller under 25 år.

Samtidig foreslås det, at den særlige loftsregel i aktiveringslovens § 15, *stk. 2*, ophæves.

Begrundelserne herfor er følgende:

- det vil lette overskueligheden, at der ydes samme tillæg/fradrag til aktiverede over og under 25 år,
- aktiverede kontanthjælpsmodtagere over 25 år kan i dag være temmeligt godt stillet, bl.a. i forhold til dagpengemodtagere,
- med et tillæg på 10 kr. pr. time ligger indtægten ved aktivering på 37 timer om ugen altid under de maksimale dagpenge og indtægten ved almindelig jobtræning. Der skabes således grundlag for at forenkle systemet ved at sløjfe den særlige time-loftsregel.

Til § 37

Bestemmelsen vedrører ydelsen til personer, der deltager i aktiveringstilbud i form af særligt tilrettede aktiverende forløb. Der er bortset fra redaktionelle ændringer tale om en videreførsel af bestemmelsen i aktiveringslovens § 18, stk. 2.

Til § 38

Efter forslaget videreføres og udbygges ordningen i aktiveringslovens § 20 om kommunens adgang til at udbetale en godtgørelse som supplement til ydelsen i et aktiveringstilbud, dog ikke i forbindelse med jobtræning med løntilskud.

Formålet med godtgørelsen er som hidtil at give hel eller delvis dækning for udgifter, som den aktiverede har ved at deltage i aktiveringstilbudet. I tilbud om individuel jobtræning foreslås, at kommunen kun kan udbetale en godtgørelse, når den aktiveredes udgifter til transport og arbejdstøj mv. kun i meget begrænset omfang er dækket af beskæftigelsestillægget. Det er en mindre stramning af den gældende ordning i aktiveringsloven, hvor betingelsen er, at udgifterne ikke »i rimeligt omfang« er dækket af beskæftigelsestillægget. Betingelserne er ændret som led i de foreslåede ændringer af reglerne om indtægtsfradrag og beskæftigelsestillæg, jf. bemærkningerne til §§ 30-33. Det forventes, at en afskaffelse af loftet over ydelser under aktivering vil medføre, at flere vil kunne klare deres transportudgifter mv. indenfor beskæftigelsestillægget, og det betyder, at der vil være færre, som vil få behov for godtgørelse.

Godtgørelsen kan i dag ydes med op til 1.000 kr. om måneden. Der har imidlertid vist sig behov for at kunne fravige denne beløbsmæssige begrænsning i situationer, hvor den aktiverede har ekstraordinære høje transportudgifter på grund af særligt store afstande mellem bopælen og aktiveringsstedet. Det foreslås derfor i *stk. 2*, at kommunen i ganske særlige tilfælde kan udbetale en højere godtgørelse, dog højst 1.500 kr. om måneden.

Godtgørelsen har ikke indflydelse på beregningen af hjælpen til den aktiverede eller en eventuel ægtefælle. Dette fremgår af forslagens § 33, stk. 1, nr. 2, og er en følge af, at godtgørelsen er beregnet til helt eller delvist at dække de udgifter, som modtageren har.

Det foreslås i *stk. 3*, at kommunen skal fastsætte nærmere retningslinier for udbetaling af godtgørelsen samt informere kommunens borgere herom. Baggrunden herfor er, at der samtidig foreslås en ændring af klage reglerne, således at den aktiverede får mulighed for ved klage til det sociale nævn at få efterprøvet, om kommunens afgørelse er i overensstemmelse med de retningslinier, der er fastsat for udbetaling af godtgørelsen. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til forslagens § 96.

Til § 39

Bestemmelsen svarer med visse ændringer til bistandslovens § 40, stk. 5. Reglen giver mulighed for at nedsætte hjælpen til personer – som uden rimelig grund – ikke fuldt ud deltager i tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning.

Dette gælder såvel den situation, hvor en person udebliver, som hvor den pågældende forsømmer aktiveringen i et sådant omfang, at det må sidestilles med, at man udebliver, fx at en person møder så beruset op til aktivering, at den pågældende ikke kan deltage i aktiveringen.

Kommunen kan nedsætte hjælpen efter § 25, hvis en person eller dennes ægtefælle uden rimelig grund udebliver fra et tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning. Om en person udebliver uden rimelig grund, afhænger af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, hvor kommunen bl.a. må se på den pågældendes forudsætninger, herunder om den pågældende har mere omfattende sociale problemer, jf. bemærkningerne til forslagens § 41.

Med hensyn til elementer, der kan indgå i vurderingen, henvises til bemærkningerne til forslagens § 13.

Hjælpen efter § 25 kan nedsættes for både den, der er omfattet af § 11, og den pågældendes ægtefælle. Det er en konsekvens af, at begge ægtefæller efter § 13 skal udnytte deres arbejdsmuligheder. Dette gælder også for det ægtepar, hvor den ægtefælle, der hidtil har været hjemmearbejdende, har valgt ikke at udnytte sine arbejdsevner efter forslagens § 13, stk. 5. Det er begrundet med, at den ægtefælle, der er berettiget til hjælp, skal udnytte sine arbejdsmuligheder for at få hjælp både til sig selv og sin hjemmearbejdende ægtefælle.

Kommunens mulighed for at nedsætte hjælpen er udvidet fra den efterfølgende måned til de første tre måneder efter udeblivelsen. Baggrunden for denne udvidelse er, at kommunerne ikke efter de nuværende regler kan nå at trække i den efterfølgende måneds kontanthjælp for udeblivelser, der ligger sidst i en måned.

Der er nu som noget nyt mulighed for at nedsætte hjælpen, hvadenten udeblivelsen er timer eller hele dage.

Hjælpen nedsættes med det antal timer, som den pågældende er udeblevet, i forhold til det samlede antal timer, som den pågældende i den måned skulle have deltaget i tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning. Som noget nyt er beregningsmetoden indsat i lovteksten.

Hvis begge ægtefæller udebliver fra et tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, foretages der fradrag i den samlede hjælp svarende til det antal timer, som ægtefællerne samlet er udeblevet.

Hjælpen kan maksimalt nedsættes med 20 pct. af den månedlige hjælp efter § 25. For ægtepar kan den samlede nedsættelse ikke overstige 20 pct. af den samlede hjælp til ægteparret.

Reglen i § 39 kan kombineres med § 87, stk. 2, hvorefter kommunen kan udbetale hjælpen for kortere perioder, hvis der er begrundet tvivl om, hvorvidt modtageren vil opfylde betingelserne for at modtage hjælpen.

Hvis personen flytter, kan den nye kommune nedsætte hjælpen, selvom forsømmelsen er sket i fraflytningskommunen.

Eksempler på beregninger

Eksempel 1: en person udebliver 5 timer i en måned, hvor den samlede aktivering er 159,1 timer ($4,2 \times 37$ timer). Hjælpen for den næste måned er 6.825 kr., det betyder, at nedsættelsen vil blive $5:159,1 \times 6.825 = 205$ kr.

Eksempel 2: en person udebliver 5 dage i en måned, hvor det samlede antal aktiveringsdage er 21. Hjælpen for den næste måned er 6.825 kr., det betyder, at nedsættelsen vil blive på $5:21 \times 6.825 = 1.638$ kr., men da det beløb udgør mere end 20 pct. af den samlede hjælp (24 pct.), bliver nedsættelsen kun 20 pct. af 6.825 kr. = 1.365 kr.

Eksempel 3: et ægtepar udebliver henholdsvis som i eksempel 1 og 2. Det betyder, at den samlede hjælp på $2 \times 6.825 = 13.650$ kr. vil blive nedsat med 205 kr. og 1.638 kr., ialt 1.843 kr. Nedsættelsen vil ikke som i eksempel 2 blive reduceret pga. 20 pct.-reglen, idet den kun bruges, hvis nedsættelsen

overstiger 20 pct. af den samlede hjælp for ægteparret.

Til § 40

Bestemmelsen er med enkelte redaktionelle ændringer identisk med reglen i aktiveringslovens § 22, stk. 2, hvorefter der skal foretages fradrag i beskæftigelsestillægget, og der kan foretages fradrag i godtgørelsen, når den aktiverede uden rimelig grund udebliver fra aktiveringstilbudet.

Til § 41

Det følger af § 41, at hjælpen ophører, hvis modtageren eller ægtefællen uden rimelig grund afviser et tilbud om arbejde, aktivering eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, så længe der er et åbent tilbud. Reglen gælder dog ikke for aktivering i frivillige og ulønnede aktiviteter samt i voksen- og efteruddannelse, da deltagelsen i disse aktiveringsformer er frivillig i den forstand, at deltagelsen forudsætter et ønske fra personen selv.

Forslaget om ophør af hjælpen skal ses i tæt sammenhæng med § 13, som fastlægger, at det er en grundlæggende betingelse for at få hjælp, at både ansøgeren og ægtefællen udnytter sine arbejdsmuligheder.

Hvor § 13 beskriver situationen, når en person søger om hjælp, handler § 41 om virkningen af, at en person, der modtager hjælp, ikke udnytter sine arbejdsmuligheder. I ansøgningssituationen er virkningen, at hjælpen ikke kan udbetales, og opfylder en modtager eller ægtefællen ikke pligten, mens kommunen udbetaler hjælp, er virkningen, at hjælpen stopper.

I øvrigt er der ikke forskel på, hvad pligten om at udnytte arbejdsmulighederne nærmere går ud på, og der kan derfor henvises til bemærkningerne til § 13. Dette gælder fx også virkningen af, at pligten ikke er overholdt, men tilbudet om arbejde mv. ikke længere er åbent. Kommunen kan i et sådant tilfælde ikke afslå fortsat at yde hjælp, men det følger af forslaget § 91, stk. 1, at kommunen kan give hjælpen med tilbagebetalingspligt.

Det vil almindeligvis være en betingelse for at standse hjælpen, at tilbudet har et omfang, så det er et reelt alternativ til passiv forsørgelse. Heri ligger, at et tilbud af ganske få timers varighed pr. uge normalt ikke kan begrunde, at hjælpen ophører.

Kravet om, at modtageren skal udnytte sine arbejdsmuligheder, må tilpasses individuelt under hensyn til personens forudsætninger. Generelt vil kravene være strengere til personer, der kun har le-

dighed som problem, jf. også bemærkningerne til § 13.

For personer, der har større eller mindre sociale problemer udover ledighed, bør kommunen være opmærksom på, om der ligger andre årsager bag, at en person afviser eller udebliver fra et tilbud. Kommunen bør i sådanne tilfælde foretage en nærmere vurdering af, om der evt. er behov for andre eller supplerende tilbud. Det gælder særligt i forhold til de svagt stillede grupper, fx stofmisbrugere og svært belastede unge.

Til kapitel 5

Igang sætningssydelse

Til § 42

Med bestemmelsen foreslås det at videreføre ordningen om igangsætningsydelse efter aktiveringslovens § 21.

Igang sætningssydelsen er – som i dag – en ydelse, som kommunen efter et skøn kan beslutte at udbetale til en person, der ønsker at etablere og drive en selvstændig virksomhed. Det er en betingelse, at ansøgeren i en sammenhængende periode på 6 måneder har modtaget ydelser efter kapitel 4, dvs. enten hjælp til forsørgelse eller ydelser under aktivering.

Når kommunen beslutter, om den vil udbetale igangsætningsydelse, kan den bl.a. lægge vægt på, om det ud fra markedsmulighederne og ansøgerens personlige kvalifikationer, herunder muligheden for at få lønnet beskæftigelse, kan anses for at være en god ide at starte selvstændig virksomhed. I vurderingen indgår desuden, om virksomheden vil kunne give et sådant afkast, at der er rimelig udsigt til, at ansøgeren vil blive i stand til at klare sig selv.

Kommunens afgørelse vedrørende igangsætningsydelse kan som noget nyt indbringes for det sociale nævn, jf. klagereglerne i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til § 43

I bestemmelsen fastsættes reglerne om beregning af igangsætningsydelsens størrelse og om udbetalingsperioden. Reglerne svarer med redaktionelle ændringer til bestemmelserne i aktiveringslovens § 21, stk. 2 og 3.

Igang sætningssydelsen er en fast månedlig ydelse på 50 pct. af hjælpen til forsørgelse efter § 25 og af den særlige støtte efter § 34. Ydelsen beregnes en gang for alle på grundlag af den hjælp/støtte, som ansøgeren modtog eller ville have haft ret til at modtage i måneden forud for den måned, hvor udbetaling af igangsætningsydelsen starter.

Kommunen udbetaler igangsætningsydelsen i 2 ½ år. Kommunen har ikke mulighed for at tildele ydelsen for en kortere periode, ligesom der ikke er adgang til at forlænge udbetalingsperioden.

Til § 44

Det er præciseret, at igangsætningsydelsen tildeles med et fast beløb, der ikke ændres i udbetalingsperioden. Det har derfor ikke konsekvenser, at modtageren skifter forsørgerstatus, eller at der på anden måde sker ændringer i modtagerens forhold, som ellers ville have ændret hjælpen og støtten efter §§ 25 og 34. Igang sætningssydelsen påvirkes heller ikke af, at der i løbet af udbetalingsperioden foretages ændringer eller reguleringer i satserne for hjælpen efter § 25.

Udbetaling af igangsætningsydelsen bygger på forudsætningen om, at modtageren er i stand til at sikre sig et forsørgelsesgrundlag i kraft af indtægterne fra den selvstændige virksomhed og med supplement hertil i form af ydelsen. Retten til ydelsen falder derfor bort, hvis modtageren i løbet af udbetalingsperioden får lønindtægter eller andre erhvervs-mæssige indtægter ved siden af driften af virksomheden. Diæter som valgtilforordnet og vederlag som kommunalbestyrelsesmedlem betragtes i den forbindelse ikke som lønindtægter.

Til § 45

Der er med bestemmelsen fastsat regler for, hvorledes hjælp til forsørgelse efter § 25 beregnes for en person, hvis ægtefælle modtager igangsætningsydelse.

Efter de nuværende kontanthjælpsregler skal der for et sådant ægtepar, hvor den ene ægtefælle modtager igangsætningsydelse, og den anden ægtefælle er berettiget til kontanthjælp, foretages en ægteparberegning for den ægtefælle, der fortsat modtager kontanthjælp. Ægteparberegningen betyder, at der udmåles kontanthjælp til begge ægtefæller, og at der foretages fradrag for ægtefællernes samlede indtægter, herunder igangsætningsydelsen.

Den gældende beregningsmetode medfører, at ægtefællerne fortsat vil kunne få udbetalt ydelser svarende til fuld kontanthjælp, således at der i realiteten ikke er nogen indtægtsnedgang forbundet med den ene ægtefælles overgang til igangsætningsydelse, så længe den anden ægtefælle fortsat får kontanthjælp. Dette resultat harmonerer imidlertid ikke med, at niveauet for igangsætningsydelsen er fastsat til halvdelen af kontanthjælpen.

Som ny beregningsregel foreslås det derfor at anvende reglerne i forslagens § 26, stk. 2, og § 30, stk. 2.

Det betyder, at der ikke beregnes hjælp til den ægtefælle, der modtager igangsætningsydelse. Det indebærer desuden, at der først foretages fradrag i hjælpen til den anden ægtefælle, når indtægterne hos den ægtefælle, der modtager igangsætningsydelse, overstiger 9.100 kr. eller 6.825 kr. afhængigt af, om den pågældende har forsørgelsespligt over for børn eller ikke.

Til kapitel 6

Revalidering

Til § 46

Stk. 1 indeholder en definition af, hvad der forstås ved revalidering, herunder hvornår der er tale om forrevalidering og beskriver sammen med *stk. 2*, kriterierne for at få hjælpen. Kriterierne er uændrede i forhold til bistandslovens § 43, *stk. 1*, bortset fra at begrebet nedsat erhvervsevne erstattes af arbejdsevnekriteriet. Denne ændring er en følge af, at arbejdsevnekriteriet bedre end erhvervsevnekriteriet dækker den vurdering, der skal foretages i forbindelse med revalidering. Betingelserne for at få støtte til revalidering er således, at der skal være tale om en person med begrænsninger i arbejdsevnen, hvor revalidering er nødvendig for, at den pågældende kan fastholde eller få arbejde og dermed forsørge sig selv helt eller delvist. Det erhvervsmæssige sigte med revalideringen kan foruden beskæftigelse på normale vilkår, herunder aftalebaserede skånejob, være skånejob med løntilskud efter kapitel 7.

Arbejdsevnen i erhverv kan være begrænset af fysiske, psykiske eller sociale grunde, ligesom erhvervsevnen efter gældende regler kan være nedsat af fysiske, psykiske eller sociale årsager. Grundelementerne i arbejdsevnekriteriet og erhvervsevnekriteriet er de samme. Fx har enlige forsørgere, der er i en fastlåst social situation mulighed for støtte til revalidering som efter de gældende regler. Kommunen har som hidtil en pligt til at tilbyde revalidering, hvis tildelingsbetingelserne er opfyldt.

Med brugen af arbejdsevnekriteriet fokuseres der på, hvad revalidenden kan eller kan bringes til at kunne. Erhvervsevnekriteriet er mere knyttet til en dokumentation for diagnose og sygdom.

Ved at indføre arbejdsevnekriteriet bliver arbejdsmetoden derfor anderledes. En arbejdsbeskrivelse er en grundlæggende del af arbejdsevnekriteriet, hvor arbejdsfunktion og sygdomssymptomer er det centrale. Arbejdsevnekriteriet kræver med andre ord, at de færdigheder, revalidenden har trods begrænsninger i arbejdsevnen, bliver omdrejningspunktet i sagen. For revalidender, der er på eller kommer fra ar-

bejdsmarkedet, betyder det, at der skal udarbejdes en arbejdsbeskrivelse i samarbejde med den syge. I en arbejdsbeskrivelse indgår bl.a., hvad revalidenden arbejder med, hvilke arbejdsfunktioner, der udføres, og hvordan disse udføres. Denne arbejdsbeskrivelse skal ses i sammenhæng med revalidendens sygdomssymptomer og i det hele taget indgå i en samlet vurdering af revalidendens familiemæssige og sociale situation.

Med det formål at fastholde personer med begrænsninger i forhold til arbejde, er det yderligere nødvendigt at tilrettelægge en tidlig indsats. Det er i den forbindelse afgørende, at kommunen indgår i et tværfagligt samarbejde, typisk mellem de faglige organisationer, de praktiserende læger og sygehusvæsenet samt amskommunen og bedriftssundhedstjenesten, således at den forebyggende indsats samtidig prioriteres.

Koordinationsudvalget, der nedsættes af kommunalbestyrelsen, jf. forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal samordne og udvikle den lokale forebyggende indsats på området og medvirke ved udviklingen af samarbejdet mellem kommunen og dens samarbejdspartner i forbindelse med den arbejdsmarkedsrettede indsats.

Som det fremgår af *stk. 2*, er revalidering fortsat subsidiær i forhold til erhvervsrettede aktiviteter efter denne eller anden lovgivning.

Ud over de nævnte situationer om arbejdsfastholdelse er en forudsætning for en vellykket revalidering, at kommunen så tidligt som muligt bliver opmærksom på behovet. Derfor er det vigtigt, at kommunen arbejder målrettet med at tilrettelægge visitationen, således at der tages udgangspunkt i den enkelte persons behov, når kommunen giver tilbud om revalidering, aktivering mv.

For så vidt angår betydningen af visitationen henvises til de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til forslagens § 8.

Stk. 3 fastslår i overensstemmelse med gældende regler, at en revalidid har ret til revalidering uden hensyn til ægtefællens indtægts- og formueforhold. Under forrevalideringen bevares det hidtidige forsørgelsesgrundlag, som oftest kontanthjælp eller sygedagpenge. Der kan suppleres med særlig støtte til de særlige udgifter, der er en nødvendig følge af uddannelsen eller af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. forslagens § 63.

Til § 47

Stk. 1 fastslår, at kommunen skal tilrettelægge revalideringen i samarbejde med revalidenden såle-

des, at tilbudet er tilpasset den enkeltes forudsætninger.

Dette gælder også under forrevalidering, som jf. § 46, stk. 1, er revalideringsaktiviteter med et erhvervsmodnende og/eller afklarende sigte, som den pågældende gennemfører, før det erhvervmæssige sigte er afklaret.

Det er vigtigt, at kommunen under forrevalidering målretter de erhvervsrettede aktiviteter for den enkelte, således at der allerede på dette tidspunkt tages hensyn til senere revalideringsaktiviteter.

Stk. 2 nævner elementer, der kan indgå i en revalidering. Der er ingen ændringer i forhold til i dag. Dog betragtes hjælp til værktøj og arbejdsredskaber samt til kortvarige kurser ikke længere som revalidering. Reglerne er nu samlet i kapitel 8. Der henvises til bemærkningerne hertil.

I *stk. 3* nævnes, hvilke former for økonomisk hjælp, der er knyttet til revalidering, og det følger af § 46, stk. 3, at en revalidend kan få hjælpen uden hensyn til ægtefællens indtægts- og formueforhold.

Revalideringsydelse og helt eller delvis løntilskud er hjælp til forsørgelse.

Særlig støtte er:

- hjælp efter § 63 til de særlige udgifter, der er en nødvendig følge af uddannelsen eller af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Denne form for hjælp kan kommunen udbetale i forbindelse med revalideringsydelse, helt eller delvis løntilskud, samt under forrevalidering, og når revalidenden modtager hjælp efter anden lovgivning til forsørgelsen.
- hjælp efter § 64 til nødvendige merudgifter til bolig på grund af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når revalidenden får den halve revalideringsydelse.

Reglerne om hjælp til at etablere selvstændig virksomhed findes i §§ 65 til 67.

Under forrevalideringen bevarer revalidenden som beskrevet i forslaget *stk. 4* sit hidtidige forsørgelsesgrundlag, der som oftest vil være kontanthjælp eller sygedagpenge. Kommunen giver hjælpen under forrevalideringen i perioden mellem beslutningen om revalidering og iværksættelse af den fastlagte erhvervsplan.

Til § 48

Forslaget svarer til praksis. Både kommune og amtskommune kan etablere disse aktiviteter evt. i samarbejde med andre. Myndighederne får som noget nyt pligt til at samarbejde om indsatsen, jf. § 42 i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Med forslaget til § 101, stk. 2, foreslås en ændring af finansieringen, hvorefter udgifterne til aktiviteterne deles mellem kommune og amtskommune. Efter gældende regler deles finansieringen mellem kommune og stat, jf. også bemærkningerne til § 101, stk. 2.

Forslaget om en amtskommunal medfinansiering af kurser og jobindslusningsprojekter indebærer ingen ændringer i opgavefordelingen mellem kommuner og amtskommuner på revalideringsområdet. Amtskommunerne skal fortsat sørge for den specialiserede revalideringsindsats. Og det er efter gældende regler kommunen, der træffer afgørelse om revalidering i det enkelte tilfælde.

De kommuner, der har ekspertisen til at varetage en specialiseret revalideringsindsats, kan gøre det, jf. i øvrigt bemærkningerne til forslaget § 68.

Til § 49

I *stk. 1* fastslås det, at en revalidering, herunder en forrevalidering, skal tilrettelægges således, at den gennemføres på så kort tid som muligt, og således at revalidendens behov tilgodeses. Dette svarer til gældende praksis.

Det fremgår videre af *stk. 1*, at når kommunen tilrettelægger en revalidering, kan den højst planlægge med, at revalidenden kan få revalideringsydelse i 5 år. Uddannelse, der indgår i revalidering, skal forudsættes gennemført på den normerede tid. Disse regler svarer til bistandslovens § 43, stk. 4, og § 3, stk. 3, i revalideringsbekendtgørelsen.

Betingelserne for forlængelse af perioden, hvor revalidenden får revalideringsydelse, fremgår af § 56. Grundene til forlængelse er typisk tilfælde, som kommunen ikke kan forudse ved fastlæggelse af erhvervsplanen.

I *stk. 2* fastsættes det, at hvis revalidenden har betydelige begrænsninger i arbejdsevnen, og hvis revalidendens personlige forudsætninger, interesser og evner i udpræget grad taler for en længerevarende videregående uddannelse, kan kommunen planlægge en revalidering, hvor revalidenden får revalideringsydelse i mere end 5 år. Denne regel svarer med redaktionelle ændringer til § 5 i revalideringsbekendtgørelsen.

Til § 50

Bestemmelsen fastsætter, at kommunen i samarbejde med revalidenden skal udarbejde en erhvervsplan, når det erhvervmæssige sigte er afklaret. Dette betyder – som noget nyt – at der også skal udarbejdes en erhvervsplan, når revalideringen består i op-

træning og uddannelse på arbejdsmarkedet efter forslagets § 60.

I øvrigt svarer de foreslåede regler om erhvervsplan med redaktionelle ændringer til revalideringsbekendtgørelsens § 2 og § 3, stk. 1, 2 og 4.

Som efter gældende regler skal også arbejdsprøving og nødvendig forberedende undervisning, der indgår i en erhvervsplan, have et afklaret erhvervs-mæssigt sigte.

Det følger af *stk. 4*, at kommunen skal revidere erhvervsplanen, når individuelle eller generelle betingelser for at gennemføre den ændrer sig.

Til § 51

Stk. 1 svarer med redaktionelle ændringer til bilstandslovens § 43, stk. 2, 1. pkt. Forslaget fastholder hermed de gældende regler om, at der skal foreligge en erhvervsplan som grundlag for udbetaling af revalideringsydelsen.

Stk. 2 præciserer, at kommunen dog udbetaler hjælpen som helt eller delvis løntilskud til arbejdsgiveren, når revalidenden er under optræning eller uddannelse efter § 60, eller som tilskud til forsørgelse i forbindelse med start af selvstændig virksomhed, jf. § 65.

Stk. 3, hvorefter en revalidend, der får dækket sine leveomkostninger efter anden lovgivning, ikke kan få revalideringsydelse, svarer til § 1, stk. 2, i revalideringsbekendtgørelsen. Reglen betyder, at personer, der er i gang med en uddannelse med støtte efter anden lovgivning, fx Statens Uddannelsesstøtte, ikke samtidig kan modtage revalideringsydelse. Hvis de pågældende opfylder betingelserne for revalidering, kan de få særlig støtte efter § 63.

Stk. 4 svarer til praksis. Den er beskrevet i pkt. 12 i revalideringsvejledningen, og betyder, at unge, der netop har forladt skolesystemet, så vidt muligt skal klare sig med de normale støtteordninger i det almindelige uddannelsessystem. De pågældende kan få særlig støtte under revalideringen efter § 63. Som det fremgår af forslaget kan unge med betydelige begrænsninger i arbejdsevnen eller unge, der af andre grunde har særligt begrænsede erhvervsmuligheder få revalideringsydelse. Unge med særligt begrænsede erhvervsmuligheder kan fx være sent udviklede.

Til § 52

Det foreslås i *stk. 1*, at niveauet for revalideringsydelsen videreføres, men at satsen sættes i forhold til højeste dagpengebeløb efter § 47 i lov om arbejdsløshedsforsikring mv.

Det månedlige beløb vil blive beregnet som det ugentlige højeste dagpengebeløb efter § 47 i lov om

arbejdsløshedsforsikring mv. ganget med 52 og divideret med 12.

Efter praksis udbetales revalideringsydelsen månedsvis bagud, dog kan ydelsen udbetales forud, når det administrativt passer bedre med det hidtidige forsørgelsesgrundlag.

I *stk. 2* fastsættes, at revalidender under 25 år får halvdelen af den fulde revalideringsydelse efter *stk. 1*. Dog får revalidender under 25 år den fulde revalideringsydelse, jf. *stk. 3*, når de pågældende forsørger egne børn i hjemmet, eller når de pågældende har haft indtægter, der berettiger til højeste sygedagpenge.

Dette svarer med redaktionelle ændringer til bilstandslovens § 43, stk. 2, 2. pkt., samt til revalideringsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, 4. pkt. Der er dog den ændring, at personer under 25 år, som har børn, skal forsørge disse i hjemmet for at være berettiget til den fulde revalideringsydelse.

I dag er betingelsen, at de har ret til kontanthjælp efter § 37, stk. 2, 1. pkt., i bilstandsloven – dvs. at de har forsørgelsespligt overfor børn.

Hermed sker der en harmonisering med satserne for personer under 25 år, der får hjælp efter kapitel 4. Derfor foreslås i *stk. 4* også en bestemmelse om, at unge under 25 år, der får den halve revalideringsydelse, og som er bidragspligtige over for et barn, får et månedligt tillæg, der svarer til det fastsatte bidrag, dog højst normalbidraget. Er bidraget forskudsvis udlagt på tidspunktet for hjælpen, benyttes tillægget til afdrag på bidragsgælden. Revalideringsydelsen inkl. tillæg kan højst udgøre 9.100 kr.

Reglen om, at revalidender under 25 år får udbetalt den fulde revalideringsydelse, når de har boligudgifter, der mindst berettiger til den maksimale støtte efter § 37a i bilstandsloven, foreslås afløst af en adgang til at få dækket de nødvendige merudgifter til bolig på grund af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Der henvises til bemærkningerne til § 64.

Til § 53

Reglen svarer til bilstandslovens § 43, stk. 5, 1. pkt., hvorefter ret til revalideringsydelsen er betinget af, at revalidenden følger erhvervsplanen.

Til § 54

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til revalideringsbekendtgørelsens § 1, stk. 4, hvorefter revalidenden bevarer revalideringsydelsen ved kortvarige afbrydelser i revalideringsforløbet, der ikke har betydning for revalidendens mulighed

for at gennemføre erhvervsplanen med hensyn til mål og indhold. Efter praksis er en afbrydelse på indtil 6 mdr. en kortvarig afbrydelse. Sygdom og mangel på uddannelses- eller praktikplads er typiske eksempler på afbrydelse af revalideringen. Når der er tale om mangel på uddannelses- eller praktikpladser, er det en forudsætning for at bevare revalideringsydelsen, at revalidenden er i uddannelse eller under optræning, og at aktiviteten har relevans for erhvervsplanen og er på heltid.

Til § 55

Som noget nyt foreslås, at revalidenden bevarer retten til revalideringsydelsen, når den pågældende har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption efter reglerne i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov mv.

Efter de gældende regler er revalidenden henvist til kontanthjælp, hvis erhvervsplanen ikke i en længere periode kan følges på grund af barsel mv.

Efter forslaget § 56 er der bl.a. på grund af barsel mulighed for at forlænge den periode, hvor revalidenden får revalideringsydelse.

Til § 56

Efter forslaget *stk. 1* kan kommunen – i forhold til den tid, der indgår i erhvervsplanen – i visse tilfælde forlænge den periode, som revalidenden kan få revalideringsydelse i. Dette gælder, hvis revalidenden ikke kan gennemføre erhvervsplanen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller andre helt specielle forhold. Og hvis sygdom, pasning af syge børn eller pasning af børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, barsel, manglende pasningsmulighed af børn eller særlige sociale forhold midlertidigt forsinker revalidenden i at gennemføre erhvervsplanen.

§ 56 svarer med redaktionelle ændringer til §§ 6 og 7 i revalideringsbekendtgørelsen, dog kan manglende pasningsmulighed af børn som noget nyt være forlængelsesgrund.

Perioden med revalideringsydelse kan bl.a. forlænges, når revalidenden har en svag uddannelsesmæssig baggrund, og et uddannelsesløft er nødvendigt for at bringe den pågældende tilbage til arbejdsmarkedet.

Til § 57

Forslaget til § 57 svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 43, stk. 5, og § 9 i revalideringsbekendtgørelsen, hvorefter revalidenden ikke

må have andet arbejde, når erhvervsplanen gennemføres. Kommunen kan dog tillade, at revalidenden har andet arbejde i begrænset omfang, hvis arbejdet kan forenes med erhvervsplanen. Som eksempler på arbejde af begrænset omfang kan nævnes et par timers arbejde om ugen eller overarbejde én gang i mellem.

Hvis en revalidend uden tilladelse fra kommunen påtager sig et arbejde, er konsekvensen, at kommunen må vurdere, om den pågældende fortsat har ret til revalideringsydelsen, jf. § 53, som fastslår, at revalidenden kun har ret til revalideringsydelsen, hvis den pågældende følger erhvervsplanen.

Med hensyn til fradrag for indtægter henvises til § 58.

Til § 58

Revalideringsydelsen er, som anført i § 46, stk. 3, uafhængig af en eventuel ægtefælles indtægts- og formueforhold.

Revalidendens egne indtægts- og formueforhold under en revalidering har som udgangspunkt heller ikke betydning, dog er der i §§ 58 og 59 fastsat regler om, hvilke indtægter der skal trækkes fra i revalideringsydelsen.

Revalideringsydelsen skal efter forslaget nedsættes med følgende arbejdsindtægter:

1) Praktik-, elev- eller lærlingeløn eller løn, som revalidenden får under optræning. Inden lønnen trækkes fra, skal der tages hensyn til det beløb, som revalidenden skal betale i arbejdsmarkedsbidrag, dvs. beløbet, der skal trækkes fra, skal nedsættes med arbejdsmarkedsbidraget.

Det tydeliggøres på den måde, at niveauet for den hjælp, man får under optræning og oplæring, er revalideringsydelsen, medmindre der er tale om revalidering med helt eller delvis løntilskud efter §§ 60-62.

Der skal ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af revalideringsydelsen, og for at opnå samme ydelsesniveau, uanset om der i revalideringen indgår perioder med løn eller ikke, skal lønnen nedsættes med arbejdsmarkedsbidraget, inden den trækkes fra i revalideringsydelsen.

Forslaget om, at niveauet for den hjælp, man får under optræning og oplæring, normalt er revalideringsydelsen, giver en administrativ letelse i forhold til de nuværende regler om revalideringsydelsen, og reglerne om løn eller løntilskud i bistandslovens § 43, stk. 8. Forslaget indebærer, at der ikke længere skal foretages en forskellig kontering i samme uddannelsesforløb afhængig af, om der er tale om teori- eller praktiskdelen af uddannelser. Uddannelser, der overvejende foregår som skoleforløb med prak-

tikperioder af kortere varighed, skal således følge reglerne for uddannelser uden praktikforløb.

Kun når revalidenden opfylder de særlige betingelser i § 60 er ydelsesniveauet et andet, idet det fremgår af § 61, at revalidenden i disse særlige tilfælde mindst får den mindste overenskomstmæssige løn, som efter gældende regler om de såkaldte »mindstelønsordninger«.

2) Det følger af stk. 1, nr. 2, at kun indtægter fra andet arbejde, der overstiger 12.000 kr. pr. år, trækkes fra i revalideringsydelsen. Når denne regel anvendes, regnes med bruttoindtægter, dvs. der skal fx ikke tages hensyn til, at revalidenden skal betale arbejdsmarkedsbidrag af indtægten. Indtjeningsåret er pr. kalenderår.

Af *stk. 2* fremgår, at når en kommune skal fastlægge, hvad der er arbejdsindtægter, skal den benytte de regler, der er fastsat i henhold til § 58 i lov om arbejdsløshedsforsikring mv.

Revalidender, der er optaget på en produktions-skole som led i den fastlagte erhvervsplan, får efter praksis udbetalt revalideringsydelse og ikke skoleydelse efter Undervisningsministeriets regler.

Til § 59

Efter de gældende regler trækkes løbende udbetaling af erhvervsevnetabsberstatning efter lov om forsikring mod følger af arbejdsskade fra i revalideringsydelsen. Dette følger af bistandslovens § 43, stk. 5, og § 11 i revalideringsbekendtgørelsen. For at undgå stødende enkelttilfælde foreslås en harmonisering, således at der i almindelighed skal ske fradrag for løbende udbetalinger fra forsikringer og pensionsordninger. Fradraget sker indtil niveauet for den hidtidige arbejdsindtægt.

Fastsættelse af hidtidig arbejdsindtægt kan efter praksis ske på grundlag af Arbejdsskadestyrelsens årslønsfastsættelse efter principperne i § 41 i lov om forsikring mod følger af arbejdsskade, når der er tale om fradrag for en løbende erhvervsevnetabsberstatning, jf. den gældende revalideringsvejlednings pkt. 40.

Efter *stk. 2* får socialministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvorledes hidtidige arbejdsindtægter opgøres og reguleres mv. I overensstemmelse med pkt. 40 i revalideringsvejledningen er det hensigten at fastsætte regler om, at hidtidig arbejdsindtægt kan fastlægges på grundlag af Arbejdsskadestyrelsens årslønsfastsættelse efter principperne i § 41 i lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

Til § 60

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til de såkaldte »mindstelønsordninger« i bistandslovens § 43, stk. 8, som er beskrevet i afsnit VI i revalideringsvejledningen. Det følger heraf, at når visse betingelser med hensyn til alder, arbejdsmarkedstilknytning eller forsørgelsespligt er opfyldt, kan en revalidend få tilbud om en revalidering med løn, og arbejdsgiveren får tilskud til lønnen.

Revalideringen efter ordningen kan ske hos private eller offentlige arbejdsgivere, herunder på beskyttede værksteder.

Som noget nyt skal der udarbejdes en erhvervsplan, når revalideringen består i optræning eller uddannelse på arbejdsmarkedet, og det erhvervmæssige sigte er afklaret for revalidenden, jf. forslagens § 50, stk. 1.

Revalidering kan bestå i en egentlig faglig uddannelse eller en optræning af kortere eller længere varighed.

Revalidenden får fra arbejdsgiver som minimum udbetalt den mindste overenskomstmæssige løn på det aktuelle ansættelsesområde eller den løn, som sædvanligvis gælder for tilsvarende arbejde, jf. forslagens § 61. Arbejdsvilkårene i øvrigt svarer til de sædvanlig gældende for arbejdsmarkedet.

Efter praksis skal der samarbejdes med de faglige organisationer ved oprettelsen af revalideringstilbud efter ordningen.

Til § 61

Efter forslaget betaler arbejdsgiveren lønnen til revalidenden, og arbejdsgiveren modtager tilskud til lønnen fra kommunen, jf. forslagens § 62. Dette er en ændring i forhold til den gældende praksis på området, hvorefter kommunen har mulighed for at udbetale løn til revalidenden eller løntilskud til arbejdsgiveren. Ved ændringen opnås harmoni med reglerne for andre ansatte.

Til § 62

Stk. 1 svarer til gældende regler om, at arbejdsgiveren får tilskud til løn med tillæg af arbejdsgiverbidrag til ATP mv.

Stk. 2 og *3*, der fastlægger reglerne om kommunens tilskud til lønnen, svarer til gældende praksis, jf. revalideringsvejledningens pkt. 58. Ved uddannelsesforhold er tilskuddet således forskellen mellem den overenskomstmæssige praktik-, elev- eller lærlingeløn og lønnen efter § 61. Ved anden optræning er tilskuddet forskellen mellem en løn, der svarer til revalidendens arbejdsindsats og lønnen efter § 61.

Det fremgår af *stk. 4*, at kommunens tilskud i overensstemmelse med praksis kan udgøre den fulde lønudgift, når:

- 1) beskæftigelsen finder sted hos offentlige eller dermed sidestillede arbejdsgivere, eller
- 2) beskæftigelsen finder sted hos private arbejdsgivere, og der foreligger særlige forhold hos revalidenten.

Det forudsættes, at kommunens tilskud efter *stk. 4* afpasses efter reglerne om lønrefusion til arbejdsgiveren under skoleophold i lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, således at arbejdsgiveren ikke overkompenseres under revalidentens skoleophold.

Private organisationer med almene formål, fx humanitære organisationer samt koncessionerede selskaber mv. ligestilles med offentlige arbejdsgivere.

En revalident kan være vanskelig at placere på arbejdsmarkedet på grund af tidligere kriminalitet, misbrugsproblemer eller lignende. Derfor kan det være nødvendigt, at kommunens tilskud udgør den fulde lønudgift. Begrundelsen for at give den fulde lønudgift kan derimod ikke være forholdene på arbejdsmarkedet generelt, fx at mindre virksomheder ikke kan bære lønomkostningerne ved at ansætte en lærling, eller der evt. er mangel på uddannelsespladser.

Til § 63

Forslaget til § 63 svarer med redaktionelle ændringer til reglerne om hjælp til nødvendige uddannelses- og handicapbetingede udgifter i bistandslovens § 43, *stk. 2, 6, 7 og 8*.

Kommunen kan således give støtte til nødvendige uddannelsesbetingede udgifter og udgifter betinget af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som den enkelte revalident har under revalideringen. Dette gælder også under forrevalidering, hvor de erhvervsmodnende og afklarende aktiviteter foregår, og hvor revalidenten bevarer sit tidligere forsørgelsesgrundlag, fx sygedagpenge eller hjælp efter kapitel 4.

Også personer, der under uddannelse modtager hjælp efter anden lovgivning til dækning af leveomkostninger, kan få hjælp efter § 63, hvis de pågældende opfylder betingelserne for revalidering. Det kan fx dreje sig om unge der netop har forladt skolesystemet, eller personer der modtager førtidspension.

Ved udgifter betinget af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne forstås merudgifter, som en revalident med nedsat funktionsevne får som en nødvendig følge af at indgå i en revalidering. Der kan fx være tale om personlig bistand til revalidenter med

nedsat fysisk funktionsevne, nødvendige arbejdsredskaber, hjælpemidler eller indretninger, som ikke stilles til rådighed af uddannelsesinstitutionen.

Stk. 2 svarer til gældende regler, hvorefter revalidenten har en egenbetaling til befordringsudgifter på 200 kr. pr. måned. Udgifter, der er en følge af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, dækkes dog fuldt ud.

For at lette kommunernes administration foreslås som noget nyt i *stk. 3*, at kommunen kan beregne støtten til bøger og andet undervisningsmateriale på grundlag af de gennemsnitlige udgifter ved den pågældende uddannelse.

Efter gældende regler er det en betingelse for statsrefusion af disse udgifter, at der foreligger dokumentation for beløbenes anvendelse i det enkelte tilfælde, fx ved regningsbilag.

De gennemsnitlige udgifter kan beregnes på grundlag af de gennemsnitlige udgifter pr. semester/studieår efter en af uddannelsesinstitutionen godkendt liste over nødvendige bøger og andet undervisningsmateriale til uddannelsen. Der skal således ikke ske dokumentation for konkrete bogindkøb, men listen over nødvendige bøger mv. udgør dokumentationsgrundlaget for udgiften.

Kommunen skal sørge for at dokumentationsgrundlaget er tidssvarende.

Kommunen afgør, hvorledes beløbet udbetales, dog således at revalidenten har mulighed for at foretage de nødvendige indkøb ved semestrets/studieårets start.

Eventuelle studierejser og udgifter til særlige undervisningsredskaber m.m. kan ikke indgå i beregningen, men skal fortsat behandles individuelt.

Til § 64

Forslaget til § 64 har sammenhæng med reglerne om halv revalideringsydelse til unge under 25 år. Der henvises til bemærkningerne til § 52.

Efter gældende regler kan personer under 25 år få fuld revalideringsydelse, hvis de har en boligudgift, der giver ret til den maksimale støtte efter bistandslovens § 37 a. Denne regel foreslås ophævet. I stedet indføres en mulighed for at give et skattefrit tilskud til revalidentens faktiske nettoboligudgift, hvis denne boligudgift på grund af revalidentens nedsatte funktionsevne ligger over, hvad der i almindelighed kan afholdes inden for den halve revalideringsydelse.

Til §§ 65 - 67

Forslagets §§ 65 - 67 om selvstændig virksomhed svarer med redaktionelle ændringer til reglerne i bi-

standslovens § 43, stk. 10 og 11, og revalideringsbekendtgørelsens kapitel 5. Reglerne er moderniseret og udbygget på grundlag af den praksis, der har dannet sig på området gennem årene.

I etablering af selvstændig virksomhed kan der som i dag indgå anskaffelse af en bil, hvis bilen indgår som et sædvanligt led i den pågældende virksomhed.

Som noget nyt foreslås

- 1) i § 66 indført et krav om, at der skal foreligge en forretningsmæssig forsvarlig plan for den selvstændige etablering samt en regel om opfølgning, og
- 2) at kompetencen til at give støtte til at etablere selvstændig virksomhed flyttes fra revaliderings- og pensionsnævnet til kommunen.

En konsekvens af, at kompetencen til at træffe afgørelse i disse sager flyttes til kommunen, er, at klager over kommunens afgørelse skal behandles af det sociale nævn efter de almindelige klageregler.

Den amtskommunale revalideringsindsats

Til § 68

Forslagets *stk. 1, 1. pkt.*, og *stk. 2*, svarer til bistandslovens § 91, stk. 1, 1. pkt., hvorefter amtskommunen skal sørge for den specialiserede revalideringsindsats. Som i forslaget § 46 foreslås erhvervsvevnekriteriet erstattet af arbejdsvevnekriteriet.

Som efter gældende regler er det kommunen, der træffer afgørelse om revalidering, herunder hvilke foranstaltninger der indgår i revalideringen.

Målsætningen for revalideringen, herunder for den amtskommunale andel af indsatsen, er, at revaliderende kan fastholde eller opnå en normal erhvervsmæssig tilværelse eller få en væsentlig forbedring af deres erhvervsmæssige situation.

I den revalidering, som kommunen beslutter, kan der indgå forskellige elementer, som fx arbejdsprøvnings eller erhvervsmodnende/afklarende aktiviteter (forrevalidering), optræning og uddannelse.

Det er karakteristisk for målgruppen, der omfattes af amtskommunernes indsats, at revaliderende har særlige behov, som den kommunale revalideringsindsats ikke alene kan tilgodese. Den amtskommunale indsats er således et supplement til kommunernes revalideringsberedskab.

De kommuner, der har ekspertisen, kan varetage revalideringsindsatsen over for revaliderende med særlige behov, evt. i et samarbejde med amtskommunen, jf. forslaget § 48.

Den ekspertise, der skal være til rådighed for kommunerne, svarer til den indsats, der i dag ydes fra amtskommunerne efter bistandslovens §§ 91 -95.

I forslaget *stk. 2* er nævnt eksempler på tilbud, der kan indgå i den amtskommunale revalideringsindsats, hvilket svarer til de tilbud, der gives i dag.

Efter forslaget *stk. 1, 2. pkt.*, yder amtskommunen i tilknytning til den specialiserede revalideringsindsats rådgivning, jf. § 67 i forslag til lov om social service, heri er også omfattet rådgivning til revaliderende. Forslaget svarer til gældende regler. Dette indebærer, at amtskommunen skal stille nødvendig rådgivning og konsulentstøtte til rådighed for kommunerne i deres arbejde med personer med særlige behov, ligesom amtskommunen har mulighed for i specielle tilfælde selv at påtage sig rådgivningen. Amtskommunen kan om nødvendigt varetage de nævnte opgaver i samarbejde med andre amtskommuner.

Amtskommunen tilvejebringer grundlaget for varetagelsen af rådgivningen og sikrer i tilslutning hertil en systematisk indsamling, udvikling, bearbejdning og formidling af den faglige viden angående den specialiserede revalideringsindsats. Også disse opgaver kan om nødvendigt varetages i samarbejde med andre amtskommuner.

Efter forslaget *stk. 3* træffer amtskommunen efter indstilling fra kommunen afgørelse om tilbud efter *stk. 1*. Efter de gældende regler i bistandslovens § 94, 1. pkt., træffer amtsrådet efter indstilling fra kommunalbestyrelsen beslutning om revalidering i amtskommunalt regi.

Efter gældende regler giver amtsrådet revaliderende støtte til nødvendige udgifter til befordring ved tilbud om revalidering, jf. bistandslovens § 95 og pkt. 72 i cirkulære af 17. december 1986 om bistandslovens bestemmelser om institutioner under amtskommunerne med senere ændring. Udgifter til nødvendig daglig befordring i forbindelse med revalideringen godtgøres normalt svarende til taksten for billigte offentlige transportmiddel.

Det foreslås, at reglen om amtsrådets støtte til revaliderendes nødvendige udgifter til befordring ophæves, således at forslaget § 63 også er gældende, når revaliderende får revalideringstilbud fra amtskommunen.

Det betyder, at reglerne om støtte til befordring bliver ens for kommunale og amtskommunale tilbud om revalidering. Revaliderende i amtskommunale tilbud skal herefter også selv betale de første 200 kr. pr. måned af udgiften til befordring, medmindre udgiften er en følge af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Ved ændringen går amtskommunen ud af finansieringen af udgifterne til befordring ved tilbud i amtskommunalt regi, og staten går ind i stedet for, såle-

des at finansieringen deles mellem kommunen og staten.

Til § 69

Efter forslaget *stk. 1* må en produktion, der udføres i forbindelse med den amtskommunale revalideringsindsats, ikke påføre andre virksomheder ubillig konkurrence.

Efter *stk. 2* udarbejder Amsrådsforeningen vejledning om kalkulationsregler for produktionen i forbindelse med den amtskommunale revalideringsindsats.

Efter forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, påhviler det såvel kommunen som amtskommunen at samarbejde om den specialiserede revalideringsindsats og den forebyggende og støttende virksomhed i forbindelse hermed.

Den amtskommunale indsats kan fastlægges ved aftale mellem amtskommunen og de enkelte kommuner, således at indsatsen kan hvile på et bæredygtigt fagligt og økonomisk fundament.

Efter forslaget § 101, stk. 3, videreføres reglerne om takstfastsættelse uændret.

Selvom kommunerne også kan etablere en specialiseret revalideringsindsats, kan socialministeren ved uenighed mellem amtskommunen og én eller flere kommuner efter ansøgning give tilladelse til, at forpligtelser, der påhviler den ene part, kan overlades til den anden, jf. forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Reglerne om tilsyn i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område gælder tilsvarende ved den specialiserede revalideringsindsats. Det betyder, at amtskommunen fører tilsyn med de opgaver, der efter reglerne i denne lov, er henlagt til amtskommunen. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbudene og den måde, opgaverne udføres på, jf. nærmere bemærkningerne om indholdet af tilsynsforpligtelsen i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til kapitel 7

Skånejob med løntilskud

Til § 70

Som følge af anbefaling fra Udvalget om Skånejob er der i efteråret 1996 fremsat lovforslag om skånejob efter 50/50 – ordningen for allerede da at fremme oprettelsen af sådanne job. Lovforslaget er vedtaget med ikrafttræden den 1. januar 1997 og betyder, at kompetence og forsyningsansvar er overført til kommunerne fra amtskommunerne samtidig med,

at amtskommunerne er gået ud af finansieringen, og staten er gået ind i stedet for.

Reglerne om beskyttede enkeltpladser – dvs. 50/50 – og 1/3 – ordninger – har hjemmel i bistandslovens § 91. Reglerne uddybes i pkt. 74 i cirkulæret om bistandslovens bestemmelser om institutioner under amtskommunerne af 17. december 1986 og ændringscirkulære nr. 208 af 14. december 1993, idet der her fastsættes bestemmelser om løn og løntilskud mv. I dette lovforslag kaldes beskyttede enkeltpladser for *skånejob med løntilskud*, og af § 70 fremgår, at tilbud om skånejob med løntilskud kan oprettes hos private eller offentlige arbejdsgivere, og der fastsættes en aldersgrænse på 67 år.

Ud over de skånejob, der baserer sig på dette lovforslag, er der i en række overenskomster på arbejdsmarkedet adgang til at oprette aftalebaserede skånejob, der er uden offentlige tilskud. Tanken er, at arbejdsmarkedets parter gerne vil nå så langt som muligt med aftaler alene. Kommunerne kan eventuelt bistå med formidling af sådanne aftalebaserede skånejob.

I *stk. 1* foreslås, at pligten til at tilbyde skånejob med løntilskud, påhviler kommunerne. Som noget nyt får kommunerne herved forsyningsansvaret for skånejob med løntilskud til personer, der får social pension. Samtidig foreslås det, jf. § 102, at reglerne om finansiering ændres, for personer der får social pension, således at amtskommunerne går ud af finansieringen, og staten går ind i stedet for.

Disse ændringer betyder en videreførelse af principperne, der er gældende for 50/50 – ordninger til skånejob med løntilskud, til personer der får social pension, både med hensyn til forsyningsansvar og finansiering. Ansvar for at oprette stillingerne og ansvar for økonomien følges således ad.

Der ændres ikke ved karakteren af forsyningsansvaret, ligesom de gældende tildelingsbetingelser foreslås videreført, bortset fra at begrebet nedsat erhvervsevne erstattes af arbejdsevnekriteriet. Arbejdsevnen kan være begrænset af fysiske, psykiske eller sociale grunde, ligesom erhvervsevnen kan være nedsat af fysiske, psykiske eller sociale årsager.

I *stk. 2* videreføres den gældende regel om, at socialministeren får adgang til at undtage visse erhvervsområder fra adgangen til at beskæftige personer i skånejob med løntilskud. Baggrunden herfor er, at anvendelsen af skånejob med løntilskud er underlagt fællesskabsregler og rammebestemmelser angående visse sektorer i industrien, herunder sektorer under EKSF – traktaten, transport, fiskeri og landbrug.

Efter den gældende bekendtgørelse nr. 1190 af 17. december 1996, er det fastsat, at individuelt beskyt-

tede enkeltpladser efter bistandslovens §§ 91 – 95 ikke kan oprettes på skibsværfter omfattet af EU – direktiver og OECD – aftalen eller områder, der er omfattet af traktaten om Det Europæiske Kul- og Stål Fællesskab (EKSFT).

Efter *stk. 3* giver kommunen tilbud om skånejob. Amtskommunen kan give tilbud om skånejob, når den er arbejdsgiver, eller hvis den aftaler dette med kommunen.

Forslaget opretholder herved amtskommunens mulighed for at give skånejob i tilfælde, hvor amtet er arbejdsgiver, og når dette enten i det enkelte tilfælde eller generelt aftales med kommunen. Dette svarer til gældende regler for 50/50 – ordninger og den praksis, der har udviklet sig i mange amtskommuner efter den 1. januar 1992, hvor kommunerne fik en selvstændig kompetence bl.a. til at oprette beskyttede enkeltpladser.

Efter forslag til lov om social service varetager amtskommunen den beskyttede beskæftigelse af personer, der ikke kan fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan arbejde i skånejob med løntilskud.

Til §§ 71-72

Forslaget til §§ 71 og 72 angår skånejob med løntilskud til personer, der ikke får social pension – de gældende 50/50 – ordninger.

Personer med begrænset arbejdsevne, der ikke modtager social pension, og hvor revalidering til normal beskæftigelse ikke er mulig, har ret til et tilbud om skånejob med løntilskud hos en privat eller offentlig arbejdsgiver. Det er en betingelse, at personen har en konstateret varig begrænsning i arbejdsevnen. Dette svarer til de gældende regler.

Retten til tilbud skal ses i sammenhæng med kommunens generelle pligt til at sørge for sådanne stillinger, dvs. inden for rimelighedens grænser når job og person skal passe sammen. Retten til tilbud skal tillige ses i sammenhæng med amtskommunernes forpligtigelse til at yde tilbud om beskyttet beskæftigelse, jf. forslag til lov om social service.

Betingelsen om, at revalideringsmulighederne skal være udtømte, kan fx konstateres ved, at et eller flere revalideringsforsøg ikke har ført til arbejde på normale vilkår eller ved en samlet vurdering af persons situation, herunder af hvor meget arbejdsevnen er begrænset. En sådan vurdering kan fx være relevant at foretage, når en person, der er ansat på arbejdsmarkedet, ikke mere kan klare et arbejde på normale vilkår på grund af begrænsninger i arbejdsevnen, men evt. kan fastholdes i beskæftigelse ved at få et tilbud om skånejob med løntilskud. Der henvi-

ses til bemærkningerne til § 46 om tidlig indsats og arbejdsfastholdelse.

Betingelsen om, at der skal være en konstateret varig begrænsning i arbejdsevnen indebærer, at personer, der opfylder betingelserne for at få skånejob, ikke alternativt skal tilbydes aktivering, der er tiltænkt personer, som enten ikke varigt har en nedsat arbejdsevne, eller hvis situation er mere uafklaret. Betingelsen udelukker ikke, at arbejdsevnen på et senere tidspunkt kan blive forbedret således, at der evt. kan ske ansættelse på almindelige vilkår.

Forslaget til § 72 om løn til den ansatte og kommunens pligt til at give tilskud til lønnen er en videreførelse af de gældende regler, hvorefter tilskuddet til arbejdsgiver er 50 pct. af lønnen med tillæg af udgifter til arbejdsgiverbidrag til ATP samt eventuelle udgifter til andre arbejdsgiverbidrag.

Tilskuddet kan ikke overstige 1/2 af den mindste overenskomstmæssige timeløn på det aktuelle ansættelsesområde eller af den løn, som sædvanligvis gælder for tilsvarende arbejde, med tillæg af udgifter til arbejdsgiverbidrag til ATP samt eventuelle udgifter til andre arbejdsgiverbidrag.

Der er som noget nyt ikke fastsat bestemmelser om lønnen. Denne fastsættes efter aftale mellem arbejdsgiveren og den ansatte. Dette skal ske i samarbejde med de faglige organisationer, jf. forslaget § 75.

Efter gældende regler udgør lønnen i almindelighed 70-100 pct. af den mindste overenskomstmæssige timeløn. Tilskuddet udgør 50 pct. af lønnen med tillæg af eventuelle udgifter til arbejdsgiverbidrag til ATP mv. Tilskuddet kan ikke overstige 50 pct. af overenskomstens begyndelsesløn eller den for tilsvarende arbejde sædvanlig gældende løn med tillæg af arbejdsgiverbidrag til ATP mv.

Der henvises desuden til lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til §§ 73-74

Forslaget til §§ 73 og 74 angår skånejob med løntilskud til personer, der får social pension - den gældende 1/3-ordning.

Det er efter § 73 en betingelse for at få beskæftigelse i skånejob med løntilskud, at den pågældende får førtidspension efter lov om social pension, og at den pågældende ikke kan fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår. Dette svarer til reglerne i bistandslovens § 91 samt cirkulæret om bistandslovens bestemmelser om institutioner under amtskommunerne af 17. december 1986, pkt. 74.

Dog præciseres i forslaget, at førtidspensionisten kun har ret til et skånejob med løntilskud, hvis den

pågældende ikke kan fastholde eller opnå deltidsbeskæftigelse uden løntilskud.

Retten til tilbud skal ses i sammenhæng med kommunernes generelle pligt til at sørge for sådanne stillinger, dvs. inden for rimelighedens grænser når job og person skal passe sammen. Retten til tilbud skal tillige ses i sammenhæng med amtskommunernes forpligtigelse til at give tilbud om beskyttet beskæftigelse, jf. forslag til lov om social service.

§ 74 er ændret i forhold til gældende regler, således at kommunens tilskud til arbejdsgiveren svarer til 50 pct. af den løn, som arbejdsgiveren betaler, dog højst 1/6 af den mindste overenskomstmæssige timeløn på det aktuelle ansættelsesområde eller af den løn, som sædvanligvis gælder for tilsvarende arbejde, med tillæg af udgifter til ATP samt eventuelle andre arbejdsgiverbidrag. Der er ikke fastsat bestemmelser om lønnen. Denne fastsættes ved aftale mellem arbejdsgiver og den ansatte. Lønfastsættelsen skal ske i samarbejde med de faglige organisationer, jf. forslaget § 75. Efter gældende regler fastsættes lønnen efter forhandling med arbejdsstedet. Lønnen udgør et beløb, der mindst svarer til tilskuddets størrelse. Dette ydes med et beløb svarende til 1/3 af den mindste overenskomstmæssige løn.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 102 vedrørende forslag til en ændret byrdefordeling.

Der henvises desuden til lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 75

Efter forslaget til § 75 fastsættes løn og arbejdsvilkårene i øvrigt i skånejob med løntilskud efter aftale mellem arbejdsgiveren og den ansatte. Dette skal ske i samarbejde med de faglige organisationer. Som det fremgår af bestemmelsen, er det en forudsætning, at kommunen eller amtskommunen har givet tilbud om skånejob med løntilskud.

Efter stk. 2 skal skånejob med løntilskud til personer, der ikke får social pension, jf. § 71, dog tilbydes på fuld tid, medmindre de pågældende foretrækker deltidsansættelse. Dette er begrundet i, at beskæftigelse efter ordningen skal kunne være et tilstrækkeligt forsørgelsesgrundlag for de pågældende, da der ikke er mulighed for på anden vis at supplere lønnen. Arbejdstiden kan således kun nedsættes efter den pågældendes eget ønske, fx fordi den pågældende er vant til at være beskæftiget ved deltidsarbejde. Budgetproblemer i kommunen kan således ikke begrunde et tilbud på nedsat tid. De skånehensyn, der skal tages til den ansatte, må fremgå af ansættelsesaftalen, jf. stk. 1.

Ansatte i skånejob er omfattet af lovgivningen for lønmodtagere, medmindre de enkelte love herom har undtaget denne persongruppe.

Til kapitel 8

Værktøj og arbejdsredskaber

Til § 76

Det foreslås, at hjælp til anskaffelse af værktøj og arbejdsredskaber samt til kortvarige kurser, udskilles fra reglerne om revalidering, således at det ikke længere er en betingelse, at modtageren er revalidend. Herved bliver bestemmelsen i højere grad anvendelig for personer, der er ansat eller som skal ansættes i skånejob, både i aftalebaserede skånejob og i skånejob med løntilskud.

Det er en betingelse for at få hjælp efter bestemmelsen, at den pågældende har begrænsninger i arbejdsevnen af fysiske, psykiske eller sociale grunde og er ansat eller skal ansættes på arbejdsmarkedet. Som for reglerne om revalidering og skånejob med løntilskud erstattes erhvervsevnekriteriet også her af arbejdsevnekriteriet. Det er endvidere en forudsætning, at værktøjet eller arbejdsredskabet kompenserer begrænsningerne i arbejdsevnen.

Forslaget imødekommer anbefalinger fra Arbejds- og Socialministeriets Udvalg om skånejob - første delrapport fra september 1995 - om en bredere anvendelse af eksisterende muligheder for støtte til arbejdspladsindretninger.

Også personer, der driver selvstændig virksomhed, kan få hjælp efter bestemmelsen. Er der derimod tale om at etablere selvstændig virksomhed, gives støtten efter forslaget §§ 65 - 67.

Det fremgår af stk. 2, at hjælp til værktøj og arbejdsredskaber samt hjælp til kortvarige kurser er subsidier i forhold til hjælp efter denne eller anden lovgivning.

Det foreslås i stk. 3, at kommunen giver hjælpen uafhængig af ansøgerens og en eventuel ægtefælles økonomiske forhold. Dette er en ændring i forhold til gældende regler, hvorefter der i et vist omfang skal tages hensyn til revalidendens økonomiske situation.

Til kapitel 9

Indbetaling af bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension

Til § 77

Efter stk. 1 indbetaler kommunen ATP-bidrag for personer, der får hjælp efter forslaget §§ 25, 36 eller 52, stk. 1. Det sker for at modvirke, at personer, der

F. t. l. om aktiv socialpolitik

midlertidigt er uden beskæftigelse, optjener en lave-re pension end andre.

Efter *stk. 2* er det en betingelse for indbetaling af ATP-bidrag, at hjælpen efter §§ 25 eller 36 har været udbetalt i en sammenhængende periode på 6 måneder.

Det foreslås i *stk. 3* at videreføre reglen om, at der kun indbetales ATP-bidrag for personer, som modtager hjælp efter §§ 25, 36 eller 52, *stk. 1*, hvis den månedlige hjælp er af en vis størrelse. Den nedre grænse svarer til hjælpen efter § 25 for en forsøger og en ikke-forsøger over 25 år, dvs. 9.100 kr. eller 6.825 kr. Som noget nyt foreslås det, at kommunen ikke indbetaler ATP-bidrag, hvis hjælpen er ydet med tilbagebetalingspligt efter forslaget § 91.

Til § 78

Størrelsen af ATP-bidraget er, som det fremgår af bistandslovens § 45 b, *stk. 2*, fastsat efter § 15, *stk. 1*, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. En bestemmelse svarende til bistandslovens § 45 b, *stk. 2*, er derfor udeladt som overflødig.

Det præciseres i *stk. 1*, hvilken månedlig ydelse der ligger til grund for beregningen.

Det fremgår af *stk. 2*, hvor meget kommunen og den, der modtager hjælp, skal betale i ATP-bidrag.

Stk. 3 svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 45 a, *stk. 3*, og aktiveringslovens § 20 a, *stk. 4*, hvorefter socialministeren efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension fastsætter nærmere regler om bidragsbetaling.

*Til kapitel 10**Hjælp i særlige tilfælde**Til § 79*

Reglen svarer med enkelte redaktionelle ændringer til bistandslovens § 46.

Hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter forudsætter som hidtil:

- 1) at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold (social begivenhed),
- 2) at ansøgerens egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden (forebyggende sigte), og
- 3) at hjælpen normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses (uforudsigelighed).

Kommunen kan give hjælp efter § 79, selvom ansøgeren ikke i øvrigt får hjælp efter denne lov.

Kravet om uforudsigelighed betyder, at ansøgeren ikke har kunnet tage hensyn til den opståede udgift i

sine løbende dispositioner. Udgifter, som man får som følge af fx skilsmisse, betragtes i almindelighed som uforudsigelige udgifter.

Det behøver ikke nødvendigvis være udgiftsbehovet, som ikke har kunnet forudses. Der kan også være tale om likviditetsmæssige problemer, som bevirker, at der er behov for hjælp til enkeltudgifter, som under normale forhold kan afholdes inden for den løbende indtægt. Som eksempel kan nævnes, at ansøgeren fx ikke har kunnet nå at få sit skattekort ændret.

Det er også muligt at yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, som er forudsigelige, hvis ansøgeren ikke har haft økonomisk mulighed for at spare op til udgiften.

Hvad der forstås ved »rimeligt begrundede enkeltudgifter« vil afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Udgifter, der opstår som følge af brand, oversvømmelser, tyveri mv., og som ikke dækkes på anden måde, vil ud fra en konkret vurdering i det enkelte tilfælde kunne anses for rimeligt begrundede enkeltudgifter. Hvorimod udgifter til fx boligindskud, almindelig udskiftning af køleskabe og andre anskaffelser til husholdningen samt udgifter i anledning af fødsel, dåb og konfirmation, normalt må anses for at være forudsigelige udgifter, som det må forventes, at man sparer op til.

Der kan efter en konkret vurdering undtagelsesvis ydes hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen er af helt afgørende betydning for ansøgerens eller familiens livsførelse.

Det er nu i lovteksten præciseret, at undtagelsen omfatter såvel enlige som familier.

Hvis der ydes hjælp til betaling af boligindskud, eller hvad der kan sidestilles hermed, vil hjælpen være tilbagebetalingspligtig efter forslaget § 90, *stk. 1, 2. pkt.*

Til § 80

Bestemmelsen er en præcisering af den gældende retstilstand for hjælp efter bistandslovens § 46 a.

- Kommunen kan yde hjælp til udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling og lignende, hvis
- 1) udgiften ikke dækkes efter anden lovgivning,
 - 2) ansøgeren og ægtefællen ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgiften, og
 - 3) hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssig velbegrundet.

Der stilles ikke krav om, at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold. Det betyder, at såvel kontanthjælpsmodtagere, som studerende og andre lavindkomstgrupper er omfattet af reglen. Pen-

sionister er derimod ikke omfattet, fordi de i givet fald skal have hjælp efter reglerne om personligt tillæg i lov om social pension.

Der kan ikke ydes hjælp, hvis ansøgeren eller ægtefællen har indtægter eller formue, som kan dække behovet. Støttemuligheder fra Statens Uddannelsesstøtte i form af stipendium og lån ligestilles med en indtægt. Der kan ikke ydes hjælp til den del af udgiften, som dækkes af en privat forsikring, fx Sygesikringen Danmark.

Kommunen skal i hvert enkelt tilfælde foretage en konkret vurdering af ansøgerens og ægtefællens økonomiske forhold, herunder om ansøgeren har mulighed for selv at betale en del af udgiften.

Kravet om, at behandlingen skal være nødvendig og helbredsmæssig velbegrunder, vil som hovedregel være opfyldt, hvis behandlingen er lægeligt dokumenteret. Ved tandbehandlinger bør kommunen påse, at der ikke foretages behandlinger, som går ud over, hvad der er nødvendigt i hvert enkelt tilfælde. Kommunen skal desuden vurdere, om det er absolut nødvendigt at få foretaget en dyr og omfattende tandbehandling på et tidspunkt, hvor ansøgeren ikke selv har mulighed for at betale udgiften, og om en sådan udgift normalt kan afholdes af en almindelig lønindtægt.

Det er hovedreglen, at hjælp ydes til udgifter ved behandling inden for det offentlige behandlingssystem. Der kan kun undtagelsesvis ydes hjælp til udgifter ved behandling uden for det offentlige system, hvis der ikke er behandlingsmuligheder inden for det offentlige system, eller disse er udtømte, og hvis behandlingen i hvert enkelt tilfælde er lægeligt velbegrunder. Ventetid på behandling i offentligt regi, er ikke i sig selv et forhold, som berettiger til hjælp til behandling uden for det offentlige system.

Til § 81

Stk. 1 svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 46 b, stk. 1.

Stk. 1 skal ses i sammenhæng med de nye regler om samvær i § 16 i lov nr. 387 af 14. juni 1995 om forældremyndighed og samvær. Efter § 16 søges barnets forbindelse med begge forældre bevaret ved, at den, der ikke har barnet boende, har ret til samvær. Reglerne om samvær er ikke længere knyttet til forældremyndigheden. Det betyder, at den af forældrene, der ikke har barnet boende, har ret til samvær, uanset om der er fælles forældremyndighed eller ej.

Efter stk. 1 kan kommunen yde hjælp til udgifter, som en ansøger har, når den pågældende udøver sin ret til samvær med eget barn/egne børn under 18 år,

forudsat at børnene ikke bor hos ansøgeren. Egne børn er ansøgerens biologiske eller adopterede børn.

Kommunen kan kun give hjælp, hvis ansøgeren ikke har indtægter eller formue, som kan dække behovet.

Det skal tages i betragtning, at forsørgere over 25 år får den samme hjælp, uanset om de har barnet boende hos sig eller ikke. De udgifter, der normalt er forbundet med at have børn, er således indregnet i hjælpen, uanset om barnet bor hos forsørgeren eller ikke. Dette gælder derimod ikke for forsørgere under 25 år, som ikke har barnet boende hos sig. De får en lavere hjælp alt efter, om de er hjemme- eller udeboende eller har haft tidligere indtægter af en vis størrelse. Derudover får de et tillæg, som svarer til børnebidraget, dog højst normalbidraget.

Bestemmelsen omfatter efter praksis også pensionister.

Hjælpen kan for eksempel omfatte rejseudgifter, kost og deltagelse i aktiviteter med barnet. Der kan ikke ydes hjælp til udgifter, som ikke vil kunne afholdes af en normal lønindtægt.

Der kan kun undtagelsesvis ydes hjælp til udgifter ved samvær med børn, som opholder sig i udlandet hos forældremyndighedsindehaveren, og ved samvær her i landet med børn, som bor hos forældremyndighedsindehaveren i udlandet. Kommunen skal i sådanne situationer især påse, at der ikke ydes hjælp til fx rejseudgifter, der ikke kan afholdes af en normal lønindtægt.

Reglen i stk. 2 svarer til bistandslovens § 46 b, stk. 2, hvorefter kommunen kan yde hjælp til, at forældremyndighedsindehaveren kan få kontakt med et barn, som er bortført til udlandet af den ene af forældrene eller af pårørende uden samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden.

Der kan kun ydes hjælp, hvis ansøgeren ikke selv har indtægter eller formue, som kan dække udgifterne, og hvis kommunen har forelagt sagen for Udenrigsministeriet, inden den yder hjælp.

Der er opstillet den yderligere betingelse, at sagen skal være anmeldt til dansk politi. Baggrunden herfor er, at Udenrigsministeriet fra tid til anden har fået forelagt sager, hvor der ikke er sket politianmeldelse, og hvor sagens retlige og faktiske omstændigheder derfor ikke er tilstrækkeligt belyst, herunder hvad der er gjort eller kan gøres for at bringe barnebortførelsen til ophør. Det vil derfor lette og fremme sagsekspeditionen, hvis kommunen sender politirapporten, anklageskriftet eller lignende sammen med sagen, når den forelægges for Udenrigsministeriet.

Til § 82

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 46 c, hvorefter kommunen kan yde hjælp til udgifterne ved at forsørge et barn, når forældremyndigheden ved forældremyndighedsindehaverens død er tillagt en anden/andre, som ikke har forsørgelsespligt over for barnet.

Ændringen består i, at der nu henvises til selve loven om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Der kan kun ydes hjælp, hvis barnets indtægter ikke er tilstrækkelige til at dække udgifterne ved forsørgelsen. Efter lov om børnefamilieydelse er børnefamilieydelsen ikke en indtægt for barnet, og den skal derfor ikke indgå i barnets indtægter.

Hjælpen ydes uafhængigt af indtægter og formue hos den/de, som har forældremyndigheden.

Hjælpen fastsættes ud fra de faktiske udgifter ved barnets forsørgelse, og kan således som hovedregel ikke begrænses til en fast ydelse.

Der kan ikke samtidig ydes kontanthjælp til barnet efter forslaget kapitel 4.

Til § 83

Stk. 1 er med redaktionelle ændringer identisk med bistandslovens § 47, stk. 1, hvorefter kommunen kan yde hjælp til en flytning, som medfører en forbedring af ansøgerens eller familiens bolig- eller erhvervsforhold. Det er en betingelse for at yde hjælp, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har indtægter eller formue, som kan dække behovet.

Kommunen kan fx yde hjælp til udgifter til transport af indbo og rejseudgifter for ansøgeren og familien.

Det er ikke enhver forbedring af boligforholdene, som er en boligmæssig forbedring i forslaget forstand. Der må tillige kræves, at dispositionen er rimelig set i forhold til ansøgerens samlede situation, herunder den pågældendes mulighed for selv at afholde den fremtidige husleje. Flytning til en billigere bolig kan ikke i sig selv betegnes som en boligmæssig forbedring, men vil dog kunne være et væsentligt element i den samlede vurdering. Der kan ikke ydes hjælp til flytning til en bolig, som er ulovlig efter anden lovgivning, da det ikke kan betegnes som en boligmæssig forbedring. En forbedring af erhvervsforholdene forudsætter, at ansøgeren er sikret arbejde, og at arbejdet er mere end blot midlertidigt.

I overensstemmelse med Kontanthjælpsudvalgets anbefaling er bistandslovens § 47, stk. 2, ikke medtaget, hvilket betyder, at fraflytningskommunen ikke længere skal indhente samtykke fra tilflytningskommunen, inden den yder hjælp.

Stk. 2 er identisk med bistandslovens § 47, stk. 3, om hjælp til flytning til udlandet.

Til §§ 84 og 85

Reglerne svarer til bistandslovens §§ 47 a og b om hjælp til repatriering af flygtninge og indvandrere, bortset fra at bistandslovens § 47 a, stk. 5, om regulering er indarbejdet i den fælles regel om årlig regulering i forslaget § 107.

På baggrund af anbefaling fra Kontanthjælpsudvalget af 1994 overvejes det at overføre reglerne til Indenrigsministeriets lovgivning.

*Til kapitel 11**Udbetaling af hjælp*

I dette kapitel er samlet reglerne om ansøgning og udbetaling af hjælp, herunder kommunens mulighed for undtagelsesvis at administrere hjælpen.

Til § 86

Reglen svarer til gældende praksis om forudgående ansøgning, dog med den ændring, at kommunen fremover som hovedregel vil kunne give afslag på hjælp alene med den begrundelse, at ansøgeren har påtaget sig udgiften forud for ansøgningen.

Kravet om forudgående ansøgning gælder for både løbende hjælp og hjælp til enkeltudgifter.

Der er ikke krav om, hvilken form ansøgningen skal have. En ansøgning kan derfor være skriftlig eller mundtlig.

Til § 87

I overensstemmelse med mangeårig praksis fastslås det i *stk. 1*, at kommunen som hovedregel udbetaler den løbende hjælp til forsørgelse som et månedligt beløb.

Det er den enkelte kommune, der som led i den kommunale administration beslutter, om hjælpen udbetales som kontante beløb, ved overførelse til pengeinstitut eller lignende.

Efter *stk. 2* kan kommunen beslutte at udbetale hjælpen for kortere perioder end en måned, hvis der er begrundet tvivl om, hvorvidt modtageren vil opfylde betingelserne for hjælp i hele den periode, som hjælpen forudsættes at dække.

Dette svarer til en mangeårig fast praksis. Kommunen kan udbetale hjælpen for en kortere periode, hvis der er begrundet tvivl om, hvorvidt modtageren fx vil opfylde sin forpligtelse efter forslaget § 13 om at udnytte sine arbejdsmuligheder.

Hvis kommunen beslutter at udbetale hjælpen for kortere perioder, skal den sikre sig, at modtageren har mulighed for at betale rimelige faste udgifter som fx husleje.

Hvis modtageren opfylder betingelserne for hjælp, men kommunen skønner, at den pågældende ikke selv er i stand til at administrere hjælpen, kan kommunen anvende reglerne i forslaget § 88.

Til § 88

Forslaget til § 88 svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 49, stk. 1, om kommunens mulighed for at administrere modtagerens hjælp.

Det er en forudsætning for at administrere hjælpen, at kommunen først har forsøgt at vejlede ansøgeren eller modtageren om, hvordan den pågældende kan »få styr på sin økonomi«. Men hvis kommunen vurderer, at vejledning vil være helt nytteløs, kan den umiddelbart overtage administrationen af hjælpen. Reglerne om vejledning er nævnt i forslaget § 7.

Ordningen kan fx bestå i, at kommunen betaler rimelige faste udgifter direkte til kreditor, at kommunen udleverer naturalydelser/rekvitioner, eller at kommunen udbetaler hjælpen for kortere perioder.

Til kapitel 12

Tilbagebetaling

Kapitel 12 indeholder regler om, hvornår kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling, og om hvornår kommunen kan vælge at træffe en sådan afgørelse. Derudover indeholder kapitlet regler om, hvordan kommunen gennemfører et tilbagebetalingskrav.

Til § 89

Reglen er identisk med bistandslovens § 25, stk. 1, bortset fra, at det nu er præciseret i nr. 1, at tilbagebetaling på grund af, at modtageren har tilsidesat sin oplysningspligt efter § 90, stk. 4, i dette forslag eller § 11 i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, forudsætter, at modtageren har gjort det mod bedre vidende (ond tro). Det vil sige, at den pågældende vidste eller burde vide, at den pågældende skulle have givet oplysninger til kommunen. Der er således en formodning for, at modtageren har tilsidesat sin oplysningspligt, hvis kommunen har informeret modtageren om pligten og følgerne af, at den tilsidesættes.

For at kommunen kan stille krav om tilbagebetaling på grund af, at modtageren har tilsidesat sin oplysningspligt, er det en betingelse, at hjælpen er

modtaget uberettiget. Det vil sige, at den pågældende ikke har opfyldt betingelserne for hjælpen.

Den obligatoriske tilbagebetalingspligt omfatter alle former for ydelser efter denne lov. Det betyder, at de personer, som aktiveres efter reglerne i forslaget kapitel 4, også er omfattet.

Hvis modtageren uberettiget har fået ydelser efter denne lov og har fået en dom for socialt bedrageri, hvor retten har fastsat det beløb, som den pågældende skal betale til kommunen, så falder forholdet uden for tilbagebetalingsreglerne i dette lovforslag.

Til § 90

Efter *stk. 1* skal den, der modtager særlig støtte efter forslaget § 34 til dækning af renter og afdrag vedr. ejerbolig og andelsboliger, tilbagebetale hjælpen. Det samme gælder for personer, som modtager hjælp til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

Reglen svarer med enkelte ændringer til bistandslovens § 25, stk. 1, nr. 2, og stk. 2. Det er præciseret, at modtageren altid har pligt til at tilbagebetale hjælpen. Det er derfor ikke nødvendigt, at kommunen træffer afgørelse om tilbagebetaling.

Kommunen bør senest ved udbetaling af hjælpen orientere modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage.

I modsætning til tidligere omfatter tilbagebetalingspligten ikke kun hjælp til dækning af terminsudgifter i sædvanlige ejerboliger. Den obligatoriske tilbagebetalingspligt er udvidet til også at omfatte hjælp til dækning af renter og afdrag på lån vedrørende andelsboliger, uanset om den enkelte andels-haver kan eller ikke kan medregne en del af andelsboligforeningens driftsresultat i sin egen skattepligtige indkomst. Det afgørende er, at modtageren gennem hjælp til betaling af afdragene får en opsparing.

Efter gældende praksis kan kommunen kun gøre et tilbagebetalingskrav gældende overfor den ægtefælle, der har modtaget hjælpen, og som samtidig er ejer af boligen. I *stk. 2* foreslås denne praksis ændret til, at ægtefæller hæfter solidarisk – dvs. sammen og hver for sig – for krav om tilbagebetaling af hjælp til dækning af renter og afdrag vedr. ejerbolig og andelsboliger, uanset om hjælpen er ydet til den ene eller begge ægtefæller, og uanset om boligen er ejet af den ene eller begge ægtefæller.

Socialministeren er efter *stk. 3* bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om tilbagebetaling af den del af den særlige støtte, som ydes til dækning af renter og afdrag på lån vedrørende ejerboliger og andelsboliger.

Stk. 4 viderefører den særlige oplysningspligt, der gælder for personer, som modtager hjælp til boligindskud med tilbagebetalingspligt efter *stk. 1, 2. pkt.*

Kommunen orienterer den, der søger om hjælp, om den særlige oplysningspligt og konsekvenserne af, at den pågældende tilsidesætter oplysningspligten.

Til § 91

Forslagene til §§ 91 og 92 angiver udtømmende de tilfælde, hvor kommunen kan træffe afgørelse om, at hjælpen skal betales tilbage. Kommunen beslutter i det enkelte tilfælde, om den vil stille krav om tilbagebetaling.

De tilbagebetalingssituationer, der er nævnt i forslagens *stk. 1*, svarer med sproglige rettelser til bistandslovens § 26, *stk. 1, nr. 1-3.*

Det er i overensstemmelse med praksis blevet præciseret i forslagens § 91, *stk. 1, nr. 3*, at kommunen kan stille krav om tilbagebetaling, hvis modtageren på grund af sine egne forhold er skyld i, at vedkommende bliver opsagt fra et arbejde.

Kommunen kan efter forslagens § 91, *stk. 1, nr. 4*, stille krav om tilbagebetaling af hjælpen, hvis den må yde hjælp, fordi modtageren eller ægtefællen har nægtet at tage imod et rimeligt tilbud om arbejde, aktivering eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Hvis tilbudet fortsat står åbent, kan kommunen dog ikke udbetale hjælp, fordi den pågældende på den måde ikke opfylder betingelserne for hjælpen, jf. forslagens §§ 13 og 41.

Efter forslagens § 91, *stk. 1, nr. 5*, kan kommunen træffe beslutning om tilbagebetaling, hvis den må yde hjælp, fordi modtageren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid. Reglen har til hensigt at sikre kommunens neutralitet, når der er arbejdskonflikter. I overensstemmelse med langvarig praksis bør kommunen som udgangspunkt træffe beslutning om tilbagebetaling efter *nr. 5*, når den yder hjælp til en person, der er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid, medmindre der foreligger helt specielle vanskeligheder for ansøgeren. Kommunen bør fastsætte en tilbagebetalingsordning efter forslagens § 93, så snart den pågældende genoptager sit arbejde.

Kommunen har efter *stk. 2*, pligt til senest ved udbetaling af hjælpen at orientere modtageren om, at hjælpen ydes med tilbagebetalingspligt, herunder hvilket *nr. i stk. 1*, der anvendes og baggrunden herfor. Reglen er med sproglige ændringer identisk med bistandslovens § 26, *stk. 2*. Kravet om orientering er en betingelse for gyldigheden af tilbagebetalingskravet. Det betyder, at kommunen skal kunne doku-

mentere, at modtageren er informeret. Denne dokumentation kan fx ske ved, at kommunen beder modtageren om at underskrive en tilbagebetalingserklæring. En tilbagebetalingserklæring skal som hidtil opfylde formkravene i forvaltningslovens §§ 22 og 24.

Det forhold, at en modtager underskriver en tilbagebetalingserklæring, afskærer ikke den pågældende fra at klage over tilbagebetalingspligten til det sociale nævn.

Det er i *stk. 3* præciseret, at modtageren ikke skal tilbagebetale den hjælp, som den pågældende får under aktivering efter kapitel 4, idet modtageren i en sådan situation yder noget til gengæld for hjælpen.

Til § 92

Forslaget til § 92 er identisk med bistandslovens § 26, *stk. 1, nr. 4*, hvorefter kommunen kan bestemme, at hjælpen skal betales tilbage, hvis modtageren senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag e.l., som dækker samme tidsrum og formål som den udbetalte hjælp. I disse situationer med dobbeltforsørgelse er det i sagens natur ikke en betingelse, at modtageren er orienteret om, at hjælpen skal betales tilbage, inden hjælpen udbetales.

Det er i *stk. 2* præciseret, at modtageren ikke skal tilbagebetale den hjælp, som den pågældende får eller har fået under aktivering efter kapitel 4, idet modtageren i en sådan situation yder noget til gengæld for hjælpen.

Til § 93

Stk. 1 svarer til bistandslovens § 27, *stk. 1*, hvorefter tilbagebetalingskravet gennemføres ved en tilbagebetalingsordning, som kommunen fastsætter ud fra en vurdering af, hvad modtageren kan betale uden, at den pågældende kommer til at mangle, hvad der må anses for nødvendigt til sit eget og familiens underhold. Som udgangspunkt kan kommunen vurdere modtagerens tilbagebetalingsevne ud fra, hvad den pågældende ville være berettiget til i kontanthjælp. Det betyder, at kommunen som altovervejende hovedregel ikke kan fastsætte en tilbagebetalingsordning, hvis skyldneren fortsat modtager kontanthjælp, medmindre den pågældende har et væsentligt større rådighedsbeløb end andre kontanthjælpsmodtagere fx på grund af et fremført skattemæssigt underskud eller en meget lav boligudgift.

Stk. 2 er – bortset fra sproglige rettelser – identisk med bistandslovens § 27, *stk. 2*. Det er blevet præciseret, at kommunen kun kan inddrive et tilbagebetalingskrav efter skatteinndrivelsesreglerne, hvis der er fastsat en tilbagebetalingsordning efter *stk. 1*, som

skyldneren ikke overholder, selvom den pågældende er i stand til det. Det betyder, at kommunen, når den anvender skatteinddrivelsesreglerne, fortsat skal sikre sig, at skyldneren i overensstemmelse med stk. 1 har det til sin rådighed, som må anses for nødvendigt til den pågældendes og familiens underhold.

Stk. 3 viderefører bistandslovens § 27, stk. 3, hvor efter kommunen indtræder i retten til udbetaling af overskydende skat mv. Adgangen er nu udvidet til også at omfatte retten til overskydende arbejdsmarkedsbidrag med renter og godtgørelse efter lov om arbejdsmarkedsfonde. Det er samtidig blevet præciseret, at kommunen kan bruge indtrædelsesretten, uanset om der er fastsat en tilbagebetalingsordning efter stk. 1, og uanset om skyldneren overholder en sådan ordning.

Når der er ydet hjælp med tilbagebetalingspligt indtræder kommunen i retten til overskydende skat mv., inden den overskydende skat kommer til udbetaling, og det betyder, at kommunens indtrædelsesret i disse tilfælde går forud for reglen i forslaget § 14 om at se bort fra formuebeløb på op til 10.000 kr.

Stk. 4 om forældelse af tilbagebetalingskrav efter 5 år svarer til bistandslovens § 27, stk. 4. Når et tilbagebetalingskrav forældes efter stk. 4, bortfalder samtidig kommunens adgang efter stk. 3 til at indtræde i retten til overskydende skat. Dette svarer til gældende praksis.

Til § 94

Forslagets § 94 svarer med visse ændringer til bistandslovens § 49, stk. 2, om kommunens mulighed for at sikre sig, at personer, der modtager hjælp efter lovforslagets kapitel 4-6, betaler for, at deres børn benytter dag- eller klubtilbud efter forslaget til lov om social service.

Personkredsen er i forhold til de gældende regler udvidet til at omfatte såvel personer, der modtager kontanthjælp/aktivering efter forslaget kapitel 4, som personer, der modtager igangsætningsydelse eller revalideringsydelse efter forslaget kapitel 5-6.

Kommunen kan som hidtil først foretage fradrag i hjælpen, når den har konstateret, at modtageren ikke betaler til tiden for dag- eller klubtilbud.

Det betyder, at kommunen ikke kan fradrage den første manglende betaling, men kommunen kan derefter fradrage den løbende månedlige betaling for dag- eller klubtilbud i den hjælp, der dækker samme periode som betalingen.

Til § 95

Reglen om det offentlige indtrædelsesret svarer til bistandslovens § 8.

Hvis den person, der er pålagt at betale underholdsbidrag mv., betaler bidraget, indtræder det offentlige ikke i retten til at få fastsat bidrag. Derimod vil bidraget indgå som en indtægt, der bliver trukket fra i hjælpen til bidragsmodtageren efter reglerne i forslaget § 30.

Til kapitel 13

Klageregler

Til § 96

De almindelige regler om klage over en kommunes eller amtskommunes afgørelser efter den sociale lovgivning er fastsat i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det fremgår heraf, at en afgørelse kan indbringes for det sociale nævn, med mindre andet er bestemt.

Bestemmelsen i § 96 knytter sig til de almindelige klageregler i forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Der er i forhold hertil tale om en specialregel med et begrænset klagetema, idet det foreslås, at det sociale nævn alene skal have mulighed for at efterprøve, om en kommunes afgørelse om udbetaling af godtgørelse efter § 38 er i overensstemmelse med de retningslinjer, som kommunen har fastsat. Ifølge forslaget til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område har koordinationsudvalgene i øvrigt til opgave at følge såvel kommunens generelle beskæftigelsespolitik som kommunens praksis med hensyn til udbetaling af godtgørelsen.

Til kapitel 14

Finansiering mv.

I kapitel 14 fastsættes reglerne for finansiering af en kommunes og en amtskommunes udgifter efter dette lovforslag. Finansieringsreglerne i bistandsloven og aktiveringsloven videreføres, dog med to undtagelser vedrørende skånejob og driftsudgifter ved erhvervsmodnende og erhvervsintroducerende kurser og jobindslusningsprojekter.

Til § 97

Forslaget viderefører det gældende princip i bistandslovens §§ 133 og 135, stk. 2, om, at en kommunes/amtskommunes udgifter til administration, herunder udgifter til vejledning, altid afholdes endeligt af kommunen/amtskommunen.

Til § 98

Efter *stk. 1* refunderer staten 50 pct. af en kommunes udgifter til hjælp og løntilskud efter kapitel 4, dvs. kontanthjælp og ydelser under aktivering. Det svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 133, stk. 2, og aktiveringslovens § 24, stk. 1.

Reglerne i aktiveringslovens § 24, stk. 3, om refusion fra staten af kommunernes driftsudgifter og af udgifter til godtgørelse i forbindelse med aktiveringstilbud er med redaktionelle ændringer indarbejdet i *stk. 2*.

Til § 99

Bestemmelsen om en præmieringsordning for offentlige arbejdsgivere svarer til bestemmelsen i aktiveringslovens § 27 a.

Præmieringsordningen går ud på, at en kommune kan udbetale en præmie på 25.000 kr. til en offentlig arbejdsgiver, der ansætter en kontanthjælpsmodtager i en varig stilling på overenskomstmæssige løn- og ansættelsesvilkår på fuld tid. Præmien er betinget af, at kontanthjælpsmodtageren har været ansat i jobtræning eller individuel jobtræning hos arbejdsgiveren i mindst 12 og højst 24 måneder. Det er desuden en betingelse, at ansættelsen i den varige ordinære stilling er på mindst 18 måneder. De nærmere regler om ordningen er fastsat i bekendtgørelse nr. 1261 af 20. december 1996.

Til § 100

Staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til igangsætningsydelse. Det svarer til aktiveringslovens § 27, stk. 1.

Til § 101

I *stk. 1* fastholdes den gældende regel om, at staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til revalidering, hjælp til selvstændig virksomhed samt værktøj og arbejdsredskaber.

Som beskrevet under de almindelige bemærkninger og bemærkninger til § 48 foreslås det i *stk. 2*, at der sker en ændret byrdefordeling af driftsudgifterne til erhvervsmodnende og erhvervsintroducerende kurser og jobindslusningsprojekter, således at staten går ud, og amtskommunerne kommer ind.

Forslagets *stk. 3* svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 135, stk. 3. I forhold til den gældende lov er finansieringen ikke knyttet til institutionsbegrebet, men til aftalen om tilbud efter forslagets § 68, stk. 1, 1. pkt., om revalidering, som amtskommunen har ansvaret for. Reglerne om takst-

fastsættelse videreføres uændret. Det samme gælder fordelingen af udgifterne mellem kommune og amtskommune.

Til § 102

Byrdefordelingen ved skånejob med løntilskud til personer, der får social pension, foreslås ændret således, at staten i stedet for amtskommunerne går ind og finansierer halvdelen af kommunernes udgifter. Herved opnås samme finansiering af skånejob til personer, der ikke får social pension, og til personer, der får social pension.

Til § 103

Staten refunderer fuldt ud kommunens udgifter efter dette lovforslag til ATP-bidrag. I skånejob med løntilskud efter forslagets kapitel 7 afholder kommunen ikke udgifter til ATP-bidrag efter dette lovforslag, idet en andel af ATP-bidraget alene beregningsteknisk indgår i kommunens udgift til løntilskud. Udgiften til løntilskud er alene omfattet af den generelle refusionsbestemmelse i forslagets § 102. Bestemmelsens udformning svarer i øvrigt til bistandslovens § 45, stk. 4, og aktiveringslovens § 20 a, stk. 3.

Staten afholder udgifterne til forsørgelse af danske statsborgere i udlandet efter forslagets § 6. Dette svarer til bistandslovens § 134, stk. 2.

Til § 104

Reglen svarer til bistandslovens § 133, stk. 2, hvorefter staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til hjælp i særlige tilfælde.

Til § 105

Forslaget til § 105 viderefører med redaktionelle ændringer de gældende regler i bistandslovens § 134 a for finansiering af udgifter til forsørgelse mv. af flygtninge, hvilket indebærer, at staten som normalt refunderer 50 pct. af udgifter til forsørgelse mv., dækker 100 pct. af udgifterne til flygtninge i de første 1 1/2 år efter datoen for opholdstilladelsen. Derefter nedsættes statens dækning til 75 pct. af udgifterne, og kommunen skal i de 5 efterfølgende år således selv bære 25 pct. af udgifterne til forsørgelse mv.

Stk. 1 opregner, hvilke udlændinge der er omfattet af de særlige refusionsregler. Bestemmelsen svarer fuldt ud til bistandslovens § 134 a, stk. 1.

I *stk. 2* videreføres reglerne i bistandslovens § 134 a, stk. 2, om refusion af forsørgelsesudgifter mv. til

flygtninge. Bistandslovens § 134 a, stk. 6, er indarbejdet i stk. 2.

Staten refunderer fuldt ud kommunens udgifter til ATP-bidrag for de personer, som er omfattet af forslagens § 105. Dette følger af forslagens § 103 og svarer til bistandslovens § 45 b, stk. 4.

Stk. 3 svarer med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 134 a, stk. 4. Reglen indebærer, at staten, selvom 6 1/2 års perioden er udløbet, dækker kommunens udgifter for visse flygtninge med betydelig og varig nedsat funktionsevne og for uledsagede flygtningebørn. Kriteriet for, hvem der er omfattet af bestemmelsen, er personer med alvorlig og varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, hvilket svarer til bistandslovens bestemmelse om vidtgående fysiske eller psykiske handicap.

Stk. 4 afløser til dels bistandslovens § 134 a, stk. 3, hvorefter staten i 6 1/2 år efter datoen for opholdstilladelsen refunderer 75 pct. af en kommunes eller amtskommunes udgifter til den specialiserede revalideringsindsats efter forslagens § 68, stk. 1, 1. pkt.

Reglerne i bistandslovens § 134 a, stk. 5 og 7, om tilskud til kommunen, når den giver flygtninge tilbud om beskæftigelse i beskæftigelsesfremmende ordninger, og når den overtager ansvaret for integrationen af flygtninge inden udløbet af integrationsperioden på 18 måneder, videreføres ligeledes i *stk. 5 og 6*. Kravet til aktiveringens omfang i *stk. 5* er dog foreslået fastsat til 30 timer pr. uge.

Staten refunderer fortsat inden for et rådighedsbeløb 50 pct. af en kommunes udgifter til godtgørelse og driftudgifter til aktivering af flygtninge mv. Dette fremgår af forslagens § 98, stk. 2.

Til § 106

Efter bistandslovens og aktiveringslovens regler udbetaler staten refusionen forskudsvis til kommuner og amtskommuner. Denne ordning fortsætter.

Til § 107

Reglen om den årlige regulering med satsreguleringsprocenten i *stk. 1* afløser reglerne i aktiveringslovens §§ 14, 15, stk. 3, og 24, stk. 4, og bistandslovens §§ 37, stk. 7, 47 a, stk. 5, og 134 a, stk. 8.

Efter de gældende regler reguleres bistandslovens procentsatser for kontanthjælp til personer, der ikke modtager ungesatser, efter lov om arbejdsløshedsforsikring mv. Da det foreslås, at procentsatserne bliver ændret til beløb, skal beløbene fremover reguleres i forslag til lov om aktiv socialpolitik. De steder, hvor beløbene for hjælp til forsørgelse fremgår, er medtaget, og det drejer sig om forslagens §§ 25, 26, 30 og 52, stk. 4.

Det foreslås desuden, at fradrag for arbejdsindtægter mv. i forslagens § 31 og mindstebeløb/beskæftigelsestillæg i forslagens § 36 reguleres årligt med satsreguleringsprocenten.

Stk. 2 om regulering af den maksimale timeløn svarer til aktiveringslovens § 14, sidste pkt.

Efter *stk. 3* bekendtgør socialministeren størrelsen af de regulerede beløb.

Til kapitel 15

Forsøgsregler

Til § 108

Socialministeren kan efter ansøgning fra en kommune eller amtskommune tillade, at der laves beskæftigelsesfremmende forsøgsordninger, som fraviger reglerne i denne lov, dog bortset fra sætserne i forslagens §§ 25, 52 og 61.

Reglen afløser bistandslovens §§ 138 a og f samt aktiveringslovens § 30 a.

Det er normalt en betingelse, at forsøget ikke medfører ændringer i byrdefordelingen mellem stat, kommune og amtskommune.

Socialministeren bekendtgør tilladelsen, hvilket svarer til reglerne i aktiveringslovens § 30 a og bistandslovens §§ 138 a og f.

Til kapitel 16

Ikrafttrædelses- og overgangsregler

Til § 109

Forslaget træder i kraft den 1. januar 1999, dog således at socialministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af reglerne om jobtræning og individuel jobtræning, revalidering med helt eller delvis løntilskud, tilskud til forsørgelse ved start af egen virksomhed samt skånejob med løntilskud. Disse regler rejser spørgsmål i forhold til EF-traktatens statsstøtteregler, og de skal derfor notificeres for kommissionen, jf. EF-traktaten art. 92, stk. 3, litra c, inden de kan træde i kraft.

Til § 110

Reglen giver hjemmel til at udbetale forskudsrefusion, før lovforslaget træder i kraft.

Til § 111

Overgangsreglen har til formål at sikre, at de personer under 25 år, som i dag får kontanthjælp efter sætserne for personer over 25 år, fortsat får denne højere sats efter lovforslagets ikrafttræden, forudsat at det er den samme ændring i deres forhold, som

bevirker, at de modtager hjælp ved lovforslagets ikrafttræden.

Til § 112

Overgangsbestemmelsen omfatter de personer, der ved lovens ikrafttræden er ansat i beskyttede enkeltpladser efter 1/3-ordningen, jf. bistandslovens §§ 91-95. Disse personer bevarer indtil ophør af stillingen mindst det indtægtsniveau, der følger af pkt. 74 i cirkulæret af 17. december 1986 om bistandslovens bestemmelser om institutioner under amtskommunerne.

Tilsvarende bevarer arbejdsgiveren indtil ophør af stillingen mindst det procentvise løntilskud, der hidtil er givet i stillingen.

Der sker med andre ord ikke nogen forringelse af de økonomiske betingelser for allerede ansatte eller deres arbejdsgivere i relation til beskyttede enkeltpladser.

Til § 113

Overgangsreglen har til formål at sikre, at den foreslåede ændring af finansieringen af individuelt beskyttede enkeltpladser til personer, der modtager social pension – hvorefter staten overtager amtskommunernes finansieringsandel – også gælder i forhold til de stillinger efter 1/3-ordningen, der er oprettet inden lovens ikrafttræden.

Til § 114

Reglerne om tilbagebetaling af lån i forbindelse med revalidering svarer til § 44, stk. 2, i bistandsloven.

Til § 115

Forslaget omfatter ikke Grønland og Færøerne, og det svarer til bistandslovens § 146.

Skriftlig fremsættelse (16. april 1997)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg skal hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til Lov om aktiv socialpolitik.

(Lovforslag nr. L 230).

Forslag til lov om aktiv socialpolitik er et resultat af et omfattende forarbejde. I foråret 1995 tog regeringen initiativ til en revision af lov om social bistand og nedsatte 2 udvalg til at komme med forslag.

Udvalgene afsluttede deres arbejde i efteråret 1996, og deres rapporter blev sendt til høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer, ligesom der blev holdt en række møder med mange af organisationerne. På den baggrund er der udarbejdet forslag til lov om aktiv socialpolitik, hvor det foreslås at samle bistandslovens regler om forsørgelse med reglerne i lov om kommunal aktivering. Bistandslovens øvrige ydelser foreslås samlet i forslag til lov om social service. Derudover er de regler, der bestemmer, hvordan de sociale sager skal behandles, blevet vurderet og gennemskrevet i et forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

De tre lovforslag, der nu fremsættes, har forud for fremsættelsen været til fornyet høring blandt ministerier, organisationer mv.

Forslag til lov om aktiv socialpolitik samler bistandslovens regler om kontanthjælp, revalidering og skånejob med løntilskud med reglerne i lov om kommunal aktivering.

Der er sket en sproglig modernisering af de nuværende regler, hvor bl.a. den enkeltes og samfundets ansvar bliver præciseret.

De væsentligste ændringer i forhold til gældende ret er bl.a. *øget opmærksomhed på visitationen*, hvorefter kommunen skal tilrettelægge sin visitation sådan, at tilbudene bliver tilpasset efter, om den person, der søger om hjælp, har problemer udover ledighed eller ikke. Det skal ses i sammenhæng med forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale

område, hvor det foreslås, at kommunen senest 8 uger efter første henvendelse om løbende hjælp til forsørgelse skal foretage en kvalificeret vurdering af sagen for at sikre sig, at den hjælp, modtageren får, er tilstrækkelig. Modtageren skal have skriftlig besked om denne vurdering.

Kommunens pligt til at *aktivere kontanthjælpsmodtagerne* foreslås samtidig udvidet til at omfatte *alle*, dvs. også de unge under 25 år, som har problemer udover ledighed. På den måde sikres det, at der også bliver taget hånd om dem, der har det dårligst. Indholdet af kommunens tilbud om aktivering skal selvfølgelig være tilpasset alt efter, om kontanthjælpsmodtageren har problemer udover ledighed eller ikke. Som led i styrkelsen af kontanthjælpsmodtagers rettigheder foreslås det, at den aktiverede får mulighed for at *klage over aktiveringsstilbuddet* til det sociale nævn.

Det foreslås en *ny og enklere model for indtægtsfradrag*, sådan at kontanthjælpsmodtageren og ægtefællen får lov til at beholde 10 kr. pr. time af deres arbejdsindtægt, uanset om indtægten stammer fra arbejde eller aktivering. Samtidig foreslås det, at beskæftigelsestillægget uanset alder sættes til 10 kr. pr. aktiverings-time, derved får modtageren af hjælp den samme gevinst, uanset om pågældende har almindeligt arbejde eller er i aktivering. På den måde vil der være større tilskyndelse end i dag til at tage almindeligt understøttet arbejde.

Det foreslås, at der indføres en *bundgrænse for formue på 10.000 kr. pr. person*, sådan at kommunen altid skal se bort fra en formue af den størrelse. Samtidig foreslås det, at socialministeren bliver bemyndiget til at fastsætte regler om, i hvilke tilfælde kommunen skal se bort fra formue i form af kapitalpension.

Kapitlet om revalidering er i vidt i omfang en videreførelse er gældende regler, dog foreslås det, at revalidender i modsætning til i dag bevarer *revalideringsydelsen under barsel*.

Reglerne om hjælp til værktøj og arbejdsredskaber foreslås at blive uafhængige af, om ansøgeren er revalidend. På den måde blive det lettere for personer, der er ansat eller skal ansættes i skånejob, at få hjælp til værktøj og arbejdsredskaber.

Reglerne om *skånejob med løntilskud* er blevet beskrevet tydeligere end i dag. Der foreslås at videreføre de gældende regler om skånejob med løntilskud til personer, der ikke får social pension, de såkaldte 50/50-ordninger, sådan at tilskuddet til arbejdsgiver er 50 pct. af lønnen. Det foreslås derudover, at arbejdsgiver afholder halvdelen af lønnen til personer, der ansættes i 1/3-ordninger. Det vil sige, at arbejdsgiver skal afholde 1/6 af lønnen, hvor pågældende i dag ikke afholder noget.

På baggrund af anbefaling fra Kontanthjælpsudvalget indeholder lovforslaget *ikke regler om mellemkommunal refusion*.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 1999.

Lovforslagets samlede økonomiske konsekvenser skønnes at medføre en *årlig offentlig besparelse på ca. 165 mill. kr.* På grund af overgangsordninger vil mindreudgiften det først år lovforslaget træder i kraft blive ca. 112 mill. kr. og de efterfølgende år henholdsvis 149 mill. kr., 152 mill. kr. og 153 mill. kr. Den fulde virkning af lovforslaget indtræder først ca. 9 år efter ikrafttræden som følge af reglerne om skånejob.

De økonomiske konsekvenser er ikke færdigforhandlet.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.